

ONAYLI HAVA ARACI BAKIM KURULUŞLARI TALİMATI (SHT-145)

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Talimatın amacı, 11/06/2013 tarih ve 28674 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Onaylı Hava Aracı Bakım Kuruluşları Yönetmeliği (SHY-145)’nin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Talimat, Onaylı Hava Aracı Bakım Kuruluşları Yönetmeliği (SHY-145)’ne uygun şekilde, sivil hava araçlarına veya komponentlere bakım hizmeti vermek üzere yetkilendirilmiş kuruluşları ve bu kuruluşlarda görev yapan yönetici ve personeli kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Talimat, 14/10/1983 tarih ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu’na, 10/11/2005 tarih ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’a ve 11/6/2013 tarihli ve 28674 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Onaylı Hava Aracı Bakım Kuruluşları Yönetmeliği (SHY-145)’nin 3.maddesine dayanılarak, Avrupa Birliğinin Commission Regulation (EU) No 1321/2014 düzenlemesinin Commission Regulation (EU) 2015/1088 ve (EU) 2015/1536 numaralı değişikliklerine ve ED Decision 2015/029/R düzenlemesinin ED Decision 2016/011/R değişikliğine uyumlu olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Talimatta yer alan;

a) AMC (Acceptable Means of Compliance): EASA tarafından yayınlanan ve sağlanması zorunlu olan gerekliliklerin kabul edilebilir uygulama usul ve esaslarını,

b) Bakım: Uçuş öncesi kontrol hariç olmak üzere, birlikte veya ayrı yapılmak üzere hava aracı veya komponentin muayenesini, revizyonunu, parça değiştirmesini, onarımını, arıza veya hasar giderme işlemini,

c) Bakım çıkışı: Bakımı yapılan hava aracı veya komponentinin bakım kuruluşu tarafından yeniden hizmete hazır hale getirilmesini,

ç) Bakım kuruluşu: SHY-145 Yönetmeliğine uygun olarak bakım yapmak üzere yetkilendirilmiş kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere ait işletmeleri,

d) Bakım kuruluşu el kitabı (BKEK): Onay kapsamını oluşturan ve kuruluşun faaliyet alanını belirleyen esasları içeren ve kuruluşun SHY-145 Yönetmeliğine nasıl uyacağını gösteren dokümanları,

e) Büyük hava aracı: Azami kalkış ağırlığı 5700 kg. üzerinde olan uçaklar ile azami kalkış ağırlığı 3175 kg. üzerinde olan veya birden fazla motoru bulunan helikopterleri,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

f) CDCCL (Critical Design Configuration Control Limitations) : Kritik Tasarım Konfigürasyon Kontrol Sınırlamasını,

g) Dolaylı onay: Bakım kuruluşunun BKEK ve varsa ayrı bir doküman halinde verilen eklerinde yapılacak küçük değişiklikleri geliştireceği bir prosedürle kendi kalite sistemi içerisinde onaylayabilmesini,

ğ) EASA (European Aviation Safety Agency): Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansını,

h) EASA Part-145: EASA tarafından onaylı bakım kuruluşu konusunda yayınlanan düzenlemeleri,

ı) EASA Part-66: EASA tarafından hava aracı bakım personelinin lisanslandırılması ve onaylayıcı bakım personeli konusunda yayınlanan düzenlemeleri,

i) EASA Part-21: EASA tarafından hava aracı ve komponentlerinin tasarım ve üretimi konusunda yayınlanan düzenlemeleri,

j) ELA1 (European Light Aircraft 1) Avrupa hafif hava aracı 1;

1) Azami kalkış kütlesi (MTOM-Maximum Take Off Mass) 1,200 kg. veya altında olan, karmaşık motorlu hava aracı olarak sınıflandırılmayan uçağı,

2) Azami kalkış kütlesi (MTOM-Maximum Take Off Mass) 1,200 kg. veya altında olan planör veya motorlu planörü,

3) Azami tasarım kaldırma gazı veya sıcak hava hacmi, sıcak hava balonları için 3,400 m³'ün, gaz balonları için 1,050 m³'ün, bağlı gaz balonları için 300 m³'ün üzerinde olmayan balonu,

4) Azami dört kişi alacak şekilde tasarlanmış, azami tasarım kaldırma gazı veya sıcak hava hacmi, sıcak hava zeplinleri için 3400 m³'ün ve gaz zeplinleri için 1,000 m³'ün üzerinde olmayan zeplini,

k) ELA2 (European Light Aircraft 2) Avrupa hafif hava aracı 2;

1) Azami kalkış kütlesi (MTOM-Maximum Take Off Mass) 2,000 kg. veya altında olan, karmaşık motorlu hava aracı olarak sınıflandırılmayan uçağı,

2) Azami kalkış kütlesi (MTOM-Maximum Take Off Mass) 2,000 kg. veya altında olan planör veya motorlu planörü,

3) Balonu,

4) Sıcak hava zeplinini,

5) Aşağıdaki karakteristiklere sahip gaz zeplinini;

a) % 3 azami statik ağırlık,

b) vektörel olmayan itki (geri itki hariç),

c) yapısal, kontrol sistemi ve balon bölmesi sistemi geleneksel ve basit tasarımlı,

ç) güç destekli olmayan kontroller

6) Çok hafif döner kanatlı uçağı (rotorcraft),

l) FAA (Federal Aviation Administration): Amerikan Federal Havacılık Kurulunu,

m) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

n) GM (Guidance Material): EASA tarafından onaylı bakım kuruluşu konusunda yayımlanan kararlar için rehber dokümanını,

o) Hat bakım: Hava aracının veya hava aracı parçasının onaylanmış standartlara uygun olarak hangar gerektirmeyen bakım, onarım, parça değiştirme ve hasar giderme işlemlerinin yapılmasını,

ö) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredebilme kabiliyetine sahip her türlü aracı,

p) Hava aracı bakım lisansı: Hava araçlarına belirli tip ve kapsamda bakım yapmak üzere yetkilendirilen teknik personel için düzenlenen lisansı,

r) ICAO (International Civil Aviation Organization): Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,

s) IR (Implementing Regulations) : EASA tarafından yayınlanan ve sağlanması zorunlu olan gereklilikleri,

ş) İnsan faktörü: İnsan performansını ve verimliliğini dikkate alarak insanın diğer sistem bileşenlerine güvenli, etkin, emniyetli ve sağlıklı uyumunu hedefleyerek havacılık tasarımları, sertifikalandırması, eğitimi, operasyonları ve bakımlarına uygulanan prensipleri,

t) İnsan performansı: Havacılıkla ilgili işlemlerin emniyeti ve verimliliği üzerinde bir etkiye sahip olan insan kapasitesi ve sınırlamaları,

u) Kategori B1/B2 destek personeli: Üs bakımında çalışan B1 ve/veya B2 kategori lisansına sahip, ancak üs bakımı gerektiren bakımlara bakım çıkış sertifikası düzenleme yetkisi bulunmayan personeli,

ü) Karmaşık Motorlu Hava Aracı:

1) Azami Kalkış Kütlesi (MTOM-Maximum Take Off Mass) 5,700 kg. ve üzerinde olan veya azami yolcu koltuk kapasitesi on dokuzdan fazla olan veya iki pilot veya üzeri pilotla uçuş için sertifikalandırılmış olan veya turbo jet motor veya motorlara sahip olan veya birden fazla turboprop motora sahip uçakları,

2) Azami Kalkış Kütlesi (MTOM-Maximum Take Off Mass) 3,175 kg. ve üzerinde olan veya azami yolcu koltuk kapasitesi dokuzdan fazla olan veya iki pilot veya üzeri pilotla uçuş için sertifikalandırılmış olan helikopterleri,

3) Tilt rotor hava araçlarını,

v) Komponent: Herhangi bir motor, pervane, parça veya cihazı,

y) NDT (Non-Destructive Test): Tahribatsız test işlemini,

z) Onaylayıcı personel: Yapılan bakımın SHY-145 şartlarına uygun olarak tamamlandığını belgelemek üzere hava aracı veya komponentin bakım çıkışından sorumlu personeli,

aa) SHY-145: 11/6/2013 tarihli ve 28674 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Onaylı Hava Aracı Bakım Kuruluşları Yönetmeliğini,

bb) SHY-147: 18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hava Aracı Bakım Eğitimi Kuruluşları Yönetmeliğini,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

cc) SHY-21: 20/08/2013 tarihli ve 28741 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hava Aracı ve İlgili Ürün, Parça ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyonu Yönetmeliğini,

çç) SHY 66: 30/10/2013 tarihli ve 28806 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hava Aracı Bakım Personeli Lisans Yönetmeliğini,

dd) TSE: Türk Standartları Enstitüsünü,

ee) Tahribatsız muayene el kitabı (TMEK): Bakım kuruluşunun tahribatsız muayene konusundaki uygulama usul ve esasları içeren dokümanı,

ff) Tamamlayıcı tip sertifikası: Ürün tip sertifikasından farklı olarak, tip sertifikası sahibi dışındaki kuruluş tarafından, ürün üzerinde yapılan modifikasyonların onayı için ülke otoritesi tarafından verilen belgeyi,

gg) Tip sertifikası: Hava aracı, motor veya pervane için tasarım kriterlerine ve uçuşa elverişlilik kurallarına uygunluğu belirleyen, tip tasarımını, teknik özellikleri ve işletme limitlerini içeren, üretimi gerçekleştiren ülke otoritesi tarafından verilen belgeyi,

ğğ) Uçuş öncesi kontrol: Hava aracının uçuş için elverişli olduğundan emin olmak için uçuş öncesinde yapılan ve arıza giderme işlemini kapsamayan kontrolü,

hh) Üs bakım: Hava aracının hangar ve atölye mekânlarında onaylanmış standartlara göre yenileştirme, onarım, parça değiştirme veya hasar giderme işlemlerinin birlikte veya ayrı yapılmasını,

ıı) Yetkilendirme belgesi: Bakım kuruluşunun bakım çıkış sertifikasını imzalayacak olan onaylayıcı personel için düzenleyeceği ve personelin hangi hava araçlarına veya komponentlerine hangi bakımları yapma konusunda yetkilendirildiğini gösterir belgeyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hususlar ve Uygulama Esasları

Yönetim teşkilatı ve karşılıklı tanınma

MADDE 5 – (1) Yönetim teşkilatı Türkiye içerisinde yerleşik bulunan kuruluşlara, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun olmaları durumunda Genel Müdürlük tarafından onay verilir.

(2) Yurt dışında bulunan kuruluşların bu Yönetmelik kapsamındaki onay talepleri, Genel Müdürlük tarafından değerlendirmeye alınır. Gerekli görülmesi halinde, yerinde denetim ve inceleme yapılarak, bu Yönetmelikle istenen gerekliliklerin uygunluğundan emin olunur. Genel Müdürlük bu başvuruyu kabul etmeden önce bakım kuruluşunun onay belgesine olan ihtiyacının doğruluğunu inceleme hakkını saklı tutar. Bahse konu kuruluşların yetkilendirilmesi konusundaki esaslar Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

Yetki belgesi zorunluluğu

MADDE 6 – (1) SHY-145 kapsamında yurt içinde hat bakımı veya komponent bakımı yapmak üzere Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş bakım kuruluşlarının 23/08/2016 tarihli ve 29810 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Havalimanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22) kapsamında hat bakımla ilgili çalışma ruhsatı almalarına gerek yoktur.

Başvuru

MADDE 7 – (1) SHY-145 hükümlerine göre ilk yetki başvurusu veya mevcut yetkide değişiklik talebi, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-2](#)’sin de yer alan usul ve esaslara uygun şekilde yapılır.

Onay şartları

MADDE 8 – (1) Bakım kuruluşlarına, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-1](#)’inde yer alan kapsamda ve [Tablo-3](#)’ünde yer alan şartlara uygun olarak, Genel Müdürlük tarafından onay verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bakım Kuruluşunun Yapısı

Tesis gereklilikleri

MADDE 9 – (1) Bakım kuruluşu, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-4](#)'ünde yer alan şartlara uygun olarak, tesislerini her türlü planlı çalışmaya olanak verecek biçimde düzenler. Atölyeleri ve bakım bölümlerini, çevresel ve çalışma alanı kirliliğini önlemek amacıyla uygun şekilde ayırır.

Personel gereklilikleri

MADDE 10 – (1) Bakım kuruluşu, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-5](#)'inde yer alan şartlara uygun olarak, müşteri tarafından talep edilen tüm bakımın finanse edilebilmesini ve SHY 145 kapsamında gerekli görülen standartlara göre yapılmasını sağlamak için kurumsal yetkiye sahip bir sorumlu müdür atamasını yapar.

(2) EASA Part-66 kapsamında düzenlenen lisanslar ilave bir işleme tabi tutulmaksızın geçerli kabul edilir. Bu kapsamda lisanslandırılan bakım personeli, lisansında yer alan yetkiler doğrultusunda SHY-145 onaylı bakım kuruluşlarında görev alabilir.

Onaylayıcı personel ve destek personeli

MADDE 11 – (1) Bakım kuruluşu, onaylayıcı personel ve destek personelinin, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-6](#)'sında yer alan şartlara uygun olarak, yetkilendirmesini yapar.

Uçuşa Elverişlilik Gözden Geçirme Personel Kayıtları

MADDE 12 (1) Bakım kuruluşu, uçuşa elverişlilik gözden geçirme personel kayıtlarını, [Ek-1 Tablo-7](#)'de ifade edilen şartlara uygun olarak tutar.

Alet, ekipman ve malzeme

MADDE 13 – (1) Bakım kuruluşu, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-8](#)'inde yer alan şartlara uygun olarak, onay kapsamındaki bakımları yapmak için gerekli alet, ekipman ve malzemeyi temin ederek, standartlara uygun şekilde kontrol ve kalibre edilmesini sağlar ve kullanıma hazır bulundurur.

Komponentlerin kabulü

MADDE 14 – (1) Tüm komponentler bu Talimatın [Ek-1 Tablo-9](#)'unda yer alan şartlara uygun şekilde sınıflandırılır ve uygun şekilde birbirinden ayrılır.

Bakım verileri

MADDE 15 – (1) Bakım kuruluşu, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-10](#)'unda yer alan şartlara uygun olarak modifikasyon ve onarımlar dahil olmak üzere, gerekli olan, geçerli ve güncel tüm bakım verilerini bakımın gerçekleştirilmesi sırasında hazır bulundurur ve kullanır.

Üretim planlama

MADDE 16 – (1) Bakım kuruluşu, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-11](#)'inde yer alan şartlara uygun olarak, bakımın emniyetli bir şekilde tamamlanmasını sağlamak amacıyla, gerekli bütün personel, alet, ekipman, malzeme, bakım verisi ve tesislerin kullanılmasını planlamak için işin hacmine ve karmaşıklığına uygun bir sistem oluşturur.

Bakımın uygulanması

MADDE 17 – (1) Bakım kuruluşu, bakımın bu Talimatın [Ek-1 Tablo-12](#)'sinde yer alan şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesini sağlar.

Bakımın sertifikalandırılması

MADDE 18 – (1) Bakım çıkış sertifikası, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-13](#)'ünde yer alan şartlara uygun olarak, işleticinin talep ettiği tüm bakımın, bakım kuruluşu tarafından bu Talimatın 15inci maddesinde tanımlanan bakım verilerinin ulaşılabilirliğini ve kullanımını da dikkate alarak, bu Talimatın 22nci maddesinde belirtilen BKEK prosedürlerine uygun olarak gerçekleştirildiği ve uçuş emniyetini tehlikeye atacağı bilinen hiçbir uygunsuzluğun bulunmadığı doğrulandığında, bakım kuruluşu adına yetkilendirilmiş onaylayıcı personel tarafından düzenlenir.

Bakım kayıtları

MADDE 19 – (1) Bakım kuruluşu, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-14](#)'ünde yer alan şartlara uygun olarak gerçekleştirilen bakımın tüm ayrıntılarını kayıt altına alır ve muhafaza eder.

Olay bildirim

MADDE 20 – (1) Bakım kuruluşu, kendisi tarafından tanımlanan ve hava aracı veya komponentin uçuş emniyetini ciddi bir şekilde tehlikeye atan emniyetsiz bir durumla sonuçlanmış veya sonuçlanabilecek her türlü olayı, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-15](#)'inde yer alan şartlara uygun olarak tarif edilen yerlere sunar.

Emniyet ve kalite politikası, bakım prosedürleri ve kalite sistemi

MADDE 21 – (1) Bakım kuruluşu, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-16](#)'sında yer alan şartlara uygun olarak, BKEK'te yer alacak bir emniyet ve kalite politikası belirler, uygun bir kalite sistemi kurar ve ilgili prosedürleri geliştirir.

Bakım kuruluşu el kitabı

MADDE 22 – (1) Bakım kuruluşu, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-17](#)'sinde yer alan şartlara uygun olarak, onay kapsamını oluşturan faaliyet alanını belirten ve bu Talimata nasıl uyacağını gösteren esasları içeren bir BKEK ve eğer gerekli görülüyorsa ilave dokümanları hazırlar.

Bakım kuruluşunun yetkileri

MADDE 23 – (1) Bakım kuruluşu, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-18](#)'inde yer alan şartlara uygun olarak, BKEK'te tanımlanan görevleri yerine getirmeye yetkilidir.

(2) Bu Talimatın [Ek-1 Tablo-19](#)'unda yer alan zaruri durumlarda, tanımlanan gerekliliklerin sağlandığı kontrol edilerek Genel Müdürlükçe istisnai onay veya yetki verilebilir.

Bakım kuruluşunun sınırlamaları

MADDE 24 – (1) Bakım kuruluşu, ancak bu Talimatın [Ek-1 Tablo-20](#)'sinde yer alan şartları sağladığı zaman bakım yapabilir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Bakım kuruluşuna ilişkin değişiklikler

MADDE 25 – (1) Bakım kuruluşu, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-21](#)'inde yer alan şartlara uygun olarak, Kuruluşta gerçekleştirilecek değişikliklerini, kontrolünde olmayan durumlar hariç olmak üzere, bu değişiklikler gerçekleşmeden önce Genel Müdürlüğe bildirmekle yükümlüdür.

Yetkinin geçerliliği

MADDE 26 – (1) Genel Müdürlük tarafından yapılan değerlendirmelerin ardından bu Talimat gerekliliklerini sağlayan Bakım kuruluşlarına, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-22](#)'sinde yer alan şartlara uygun olarak, yetki belgesi düzenlenir ve geçerliliğini korur:

Bulgular

MADDE 27 – (1) Bakım kuruluşu, bu Talimatın [Ek-1 Tablo-23](#)'ünde yer alan şartlara uygun olarak, bulgularını takip eder ve gerekli işlemlerin yapılmasını sağlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Sorumluluklar

MADDE 28 – (1) Onaylı bakım kuruluşları ve yönetici personeli ile kuruluşta görevli diğer ilgili personel, bu Talimat ve eklerinde belirtilen esas ve sınırlamalara uygun planlama ve uygulama yapmaktan Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

Geçiş Süreci

MADDE 29 – (1) Bu Talimatın [IR 145.A.30 \(h\)](#) maddesi kapsamında C kategori gerekliliğinin belirlenmesinde kullanılan “Büyük Hava Aracı” tanımının “Karmaşık Motorlu Hava Aracı” olarak değiştirilmesi dolayısıyla, öncesinde büyük olmayan ve üs bakım çıkış işlemleri için C kategori gerekliliği bulunmayan hava araçları için üs bakım yetkisi bulunan bakım kuruluşları [IR 145.A.30 \(h\)](#) maddesi gerekliliklerini bu Talimat değişikliğinin yayımlandığı tarihten itibaren 90 gün içerisinde sağlar.

(2) Bu Talimatın [AMC 145.A.70 \(a\)](#) maddesi kapsamında değişen Bakım Kuruluşu El Kitabı başlıklarının onaylı bakım kuruluşlarınca değerlendirilerek bu Talimat değişikliğinin yayımlanması sonrasında yapılacak ilk Bakım Kuruluşu El Kitabı değişikliğinde yansıtılması gerekmektedir.

Yürürlük

MADDE 30 – (1) Bu Talimat yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 31 – (1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

Talimatın Yayımlandığı Tarih	
21/11/2013	
Talimatta Değişiklik Yapan Talimatların Yayımlandığı Tarih	
1	13/07/2015
Talimatın Güncellendiği Tarih	
2	

İçindekiler Tablosu

Tablo-1	13
Kapsam	13
Tablo-2	15
Başvuru	15
IR 145.A.10 (a) Ön izin	15
IR 145.A.10 (b) Asıl başvuru	15
IR 145.B.20 Asıl başvurunun incelenmesi	15
Tablo-3	16
Onay Şartları	16
Tablo-4	17
Tesis Gereklilikleri	17
IR 145.A.25 (a) Bakım tesisleri	17
IR 145.A.25 (b) Ofisler.....	17
IR 145.A.25 (c) Çalışma ortamı	17
IR 145.A.25 (d) Depolama koşulları	18
Tablo-5	19
Personel Gereklilikleri	19
IR 145.A.30 (a) Sorumlu müdür	19
IR 145.A.30 (b) Yönetici personel	19
IR 145.A.30 (c) Kalite sorumlusu.....	20
IR 145.A.30 (d) Adam saat planı.....	20
AMC 1 145.A.30 (e) Yeterlilik değerlendirmesi	22
GM 2 145.A.30 (e) Yeterlilik değerlendirmesi örneği	23
GM 3 145.A.30 (e) Mesleki deneyimin kayıt edilmesi	25
AMC 2 145.A.30 (e) İnsan faktörleri	26
GM 1 145.A.30 (e) İnsan Faktörleri için Kurs İçeriği	26
AMC 3 145.A.30 (e) Yakıt tankı emniyeti	28
AMC 4 145.A.30 (e) EWIS	28
IR 145.A.30 (f) NDT personeli.....	28
IR 145.A.30 (g) Yeterli sayıda personel	30
IR 145.A.30 (h) Kategori C ihtiyacı	32
IR 145.A.30 (i) Komponent onaylayıcı personeli.....	33
IR 145.A.30 (j) İstisnai durumlar	34
IR 145.A.30 (j)4 Sorumlu pilot yetkilendirme	35
GM 145.A.30 (j)4	36

IR 145.A.30 (j)5 Tek seferlik yetki (One-Off)	38
IR 145.A.30 (j)5(i) Kendi personeline one-off	38
IR 145.A.30 (j)5(ii) ICAO lisanslıya one-off	39
IR 145.A.30 (k) ELA1 Gözden geçirme personeli	39
IR 145.A.30 (l) ELA1 Bakım programı hazırlama personeli	39
Tablo-6.....	40
Onaylayıcı Personel ve Destek Personeli	40
IR 145.A.35 (a) Hava aracı veya komponent bilgisi	40
IR 145.A.35 (b) Yetki kategorisi ve geçerliliği	41
IR 145.A.35 (c) Son 2 yılda 6 ay tecrübe	41
IR 145.A.35 (d) Süreklilik eğitimi.....	41
IR 145.A.35 (e) Süreklilik eğitim programı	42
IR 145.A.35 (f) Yeterlilik değerlendirmesi	42
IR 145.A.35 (g) Onaylayıcı personel yetki belgesi yayınlanması	42
IR 145.A.35 (h) Yetki belgesinin formatı.....	43
IR 145.A.35 (i) Yetki belgesi yayınlama sorumluluğu.....	43
IR 145.A.35 (j) Onaylayıcı personel kayıtları	43
IR 145.A.35 (k) Yetki belgesinin personele sağlanması.....	43
IR 145.A.35 (l) Yetki belgesinin ibrazı	44
IR 145.A.35 (m) Yaş sınırı	44
IR 145.A.35 (n) A kategori yetkilendirme.....	44
IR 145.A.35 (o) A kategori yetkilendirme (B2)	44
Tablo-7.....	45
Uçuşa Elverişlilik Gözden Geçirme Personel Kayıtları.....	45
Tablo-8.....	46
Alet, Ekipman ve Malzemeler	46
IR 145.A.40 (a) Gerekli alet ekipmana sahip olma ve kullanma.....	46
IR 145.A.40 (b) Alet ekipmanın kontrol ve kalibrasyonunu sağlama	46
Tablo-9.....	47
Komponentlerin Kabulü	47
IR 145.A.42 (a) Komponentlerin sınıflandırılması	47
IR 145.A.42 (b) Modifikasyon durumu	47
IR 145.A.42 (c) Sınırlı parça imalatı	48
IR 145.A.42 (d) Kurtarılamaz komponentler.....	50
Tablo-10.....	51
Bakım Verileri.....	51

IR 145.A.45 (a) Güncel ve geçerli bakım verilerini bulundurma ve kullanma	51
IR 145.A.45 (b) Bakım verilerinin kapsamı	51
IR 145.A.45 (c) Hatalı bakım verileri.....	52
IR 145.A.45 (d) Bakım verilerinin değiştirilmesi.....	53
IR 145.A.45 (e) Bakım kart sistemi.....	53
IR 145.A.45 (f) Bakım verilerine erişim.....	54
IR 145.A.45 (g) Bakım verilerinin güncel tutulması	54
Tablo-11.....	55
Üretim Planlama.....	55
IR 145.A.47 (a) Üretim planlama sistemi.....	55
IR 145.A.47 (b) İnsan performansı.....	55
IR 145.A.47 (c) Vardiya devir	55
Tablo-12.....	56
Bakımın Uygulanması	56
IR 145.A.48 (a) Genel doğrulama	56
IR 145.A.48 (b) Hata yakalama	56
IR 145.A.48 (c) Çoklu hata azaltılması	58
IR 145.A.48 (d) Hasar değerlendirmesi.....	59
Tablo-13.....	60
Bakımın Sertifikasyonu.....	60
IR 145.A.50 (a) CRS düzenlenmesi.....	60
IR 145.A.50 (b) CRS düzenlenme zamanı	60
IR 145.A.50 (c) Tamamlanamayan işlemlerin işleticiye bildirilmesi	60
IR 145.A.50 (d) Komponent bakım çıkışı	61
<i>AMC-1 145.A.50(d) SHGM Form 1 tanımı</i>	<i>61</i>
<i>AMC-2 145.A.50(d) SHGM Form 1 düzenleme.....</i>	<i>61</i>
2.5. Yeni/kullanılmamış hava aracı komponentleri	62
2.6. Faal hava aracından sökülen kullanılmış hava aracı komponentleri	62
2.7. Hizmetten çekilmiş bir hava aracından sökülen kullanılmış hava aracı komponentleri.....	63
2.8. SHY-145 gereğince onaylanmamış kuruluşlar tarafından bakım yapılan kullanılmış hava aracı komponentleri	64
2.9. Bir kaza veya olaya karışan hava aracından sökülen kullanılmış hava aracı komponentleri	64
Tablo-14.....	66
Bakım ve Uçuşa Elverişlilik Gözden Geçirme Kayıtları.....	66
IR 145.A.55 (a) Saklanacak kayıtlar.....	66
IR 145.A.50 (b) Tamir ve modifikasyon verileri.....	66
IR 145.A.55 (c) Süresi ve saklama şartları	67

Tablo-15	68
Olay Raporlama	68
IR 145.A.60 (a) Raporlama yerleri	68
IR 145.A.60 (b) Raporlama sistemi	68
IR 145.A.60 (c) Rapor içeriği	68
IR 145.A.60 (d) İşleticiye bildirim	68
IR 145.A.60 (e) Bildirim süresi	68
Tablo-16	69
Emniyet ve Kalite Politikası, Bakım Prosedürleri ve Kalite Sistemi	69
IR 145.A.65 (a) Kalite politikası	69
IR 145.A.65 (b) Bakım prosedürleri.....	69
IR 145.A.65 (b)2 Özelleştirilmiş hizmetler	69
IR 145.A.65 (c)1 Kalite sistemi kurulması	70
IR 145.A.65 (c)2 Geri bildirim sistemi.....	74
Tablo-17	75
Bakım Kuruluşu El Kitabı	75
Tablo-18	79
Bakım Kuruluşunun Yetkileri	79
Tablo-19	82
İstisnai Onay ve Yetkiler	82
Tablo-20	83
Bakım Kuruluşunun Sınırlamaları	83
Tablo-21	83
Bakım Kuruluşuna İlişkin Değişiklikler	83
Tablo-22	83
Yetkinin Geçerliliği	83
Tablo-23	84
Bulgular	84
IR 145.A.95 Bulgu seviyeleri	84
IR 145.B.50 (a) Süre ve idari işlem	84
IR 145.B.50 Kapatılmayan bulgular	84
EK-2 Bakım Kuruluşu Onay Sertifikası	85
EK-3 Başvuru Formu	86
EK-4 İstisnai Onaylayıcı Personel Yetkilendirmesi (Appendix IV)	87
EK-5 Yakıt Tankı Emniyet Eğitimi	88

Tablo-1 Kapsam**IR 145.A.10**

Bu Talimat, SHY-145 Onaylı Hava Aracı Bakım Kuruluşları Yönetmeliğine uygun şekilde, sivil hava araçlarına veya komponentlere bakım hizmeti vermek üzere yetkilendirilmiş kuruluşları ve bu kuruluşlarda görev yapan yönetici ve personeli kapsar.

AMC 145.A.10

1. Hat Bakım, hava aracının söz konusu uçuşa hazır olmasını sağlamak için uçuş öncesi gerçekleştirilen her türlü bakım olarak anlaşılmalıdır.

(a) Hat Bakım şunları içerebilir:

- Arıza tespiti.
- Arıza giderme.
- Gerekli olması halinde, harici test ekipmanı kullanarak komponent değişimi. Komponent değişimi, motor ve pervane gibi komponentleri kapsayabilir.
- Belirgin uygunsuzlukları ortaya çıkaran, ancak kapsamlı muayene gerektirmeyen görsel muayeneleri içeren planlanmış bakım ve/veya kontroller. Hat Bakım ayrıca, hızlı açılan erişim panellerinden / kapılardan görülebilen içyapı, sistem ve güç sistemi unsurlarını da içerebilir.
- Kapsamlı söküme gerektirmeyen ve basit yöntemler ile gerçekleştirilebilen küçük çaplı onarım ve modifikasyonlar.

(b) Geçici veya arızı durumlarda (Uçuşa Elverişlilik Direktifleri (AD), Servis Bültenleri (SB)) üs bakım tasklarının bir hat bakım kuruluşu tarafından yerine getirilmesi; tüm gerekliliklerin Genel Müdürlük tarafından tanımlandığı şekilde yerine getirilmesi koşuluyla, Kalite Müdürü tarafından kabul edilebilir.

(c) Bu kriterlerin dışında kalan bakım taskları Üs Bakım olarak kabul edilir.

(d) "Progresif (Kademeli)" tip programlarına göre bakım yapılan hava araçları bu paragrafta ilişkin olarak ayrıca değerlendirilmelidir. Kural olarak, bazı "progresif (kademeli)" kontrollere izin verme kararı, belirli bir kontrol dahilindeki tüm taskların görevlendirilen hat bakım istasyonunda gerekli standartlara göre emmiyetli bir şekilde yerine getirilebileceğine ilişkin yapılan değerlendirme doğrultusunda verilmelidir.

2. Kuruluşun, ülke içinde ve dışında uydu tesisler, alt yükleniciler, hat istasyonları, vb. gibi tesisleri kullanması durumunda, bu tür tesisler onay sertifikasında belirtilmeksizin onaya dahil edilebilir. Ancak bu durumda, bakım kuruluşu el kitabının bu tesisleri tanımlaması ve bu tür tesisleri kontrol etmek için prosedürler içermesi ile Genel Müdürlüğün söz konusu tesislerin onaylı bakım kuruluşunun ayrılmaz bir parçasını oluşturduğuna kanaat getirmesi gereklidir.

GM 145.A.10

Talimatın bu bölümü, küçük ölçekli kuruluşların SHY-145 amaçlarını nasıl yerine getireceklerine ilişkin rehberlik sağlamaktadır:

1. Küçük ölçekli bakım kuruluşları, ticari hava taşımacılığı için kullanılan sınırlı sayıda hafif hava aracına veya hava aracı komponentlerine yönelik bakım faaliyetlerinde bulunmaktadır. Dolayısıyla bu durum ölçek ile ilgilidir ve hafif hava araçları, büyük hava araçları ile aynı seviyede kaynak, tesis veya karmaşık bakım prosedürleri gerektirmez.

2. SHY-145 onayına, iki farklı çeşit küçük ölçekli kuruluş tarafından gereksinim duyulabileceği kararlaştırılmıştır. Bunlardan biri hafif hava aracı bakım hangarı, diğeri ise komponent bakım atölyesidir (örneğin; küçük piston motorlar, telsiz ekipmanı, vb.).

3. Sadece tek bir kişinin istihdam edildiği (onaylama görevine ve diğer görevlere sahip olan) SHY-145 kapsamında onaylı kuruluşlar, aşağıdakiler ile sınırlı olmak şartıyla madde 3.1'de belirtilen alternatifleri kullanabilir:

- * A2 Sınıfı - 5700 kg ve altındaki uçakların (sadece piston motorlar) Üs ve Hat bakımı.
- * A3 Sınıfı - 3175 kg altındaki tek motorlu helikopterlerin Üs ve Hat Bakımı.
- * A4 Sınıfı - A1, A2 ve A3 haricindeki hava aracı.
- * B2 Sınıfı - 450 HP'nin altında maksimum motor verimine sahip piston motorlar.
- * C Sınıfı – Komponentler.
- * D1 Sınıfı - Tahribatsız Muayene.

3.1. IR 145.A.30 (b): Asgari gereklilik; SHY-66 onaylayıcı personel gerekliliklerini sağlayan ve "Sorumlu Müdür, bakım teknisyeni ve aynı zamanda onaylayıcı personel ve eğer uygulanabilirse, uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli" görevlerini icra eden tam zamanlı bir çalışanın olmasıdır. Bu kişiden başka herhangi bir kişi bakım çıkış sertifikası düzenleyemez ve dolayısıyla, bu kişinin yokluğunda hiçbir bakımdan çıkış verilemez.

3.1.1. IR 145.A.65(c)'de yer alan kalite gözetimi görevi, SHY-145 kapsamında onaylanmış uygun bir kuruluşa veya yarı zamanlı olarak istihdam edilen, uygun teknik bilgiye ve kapsamlı kalite denetimi tecrübesine sahip olan bir kişiye, Genel Müdürlüğün onayı ile sözleşme yoluyla devredilebilir.

Not: SHY-145 amaçları doğrultusunda tam zamanlı terimi, tatil dönemleri hariç olmak üzere haftada 35 saatin altında olmayan çalışma anlamına gelmektedir.

3.1.2. IR 145.A.35 Alt sözleşme yoluyla devredilmiş bir kalite gözetimi düzenlemesini kullanan ve tek bir kişinin çalıştığı kuruluşun onayı halinde, onaylayıcı personelin kaydına ilişkin gereklilik SHGM Form 4 'ün Genel Müdürlüğe sunulması ve Genel Müdürlük tarafından kabul edilmesi ile yerine getirilir. Sadece tek bir kişinin olması durumunda, SHGM Form 3 onay çizelgesi yetki kapsamını tanımladığı için ayrı bir yetkilendirme kaydı gerekliliği söz konusu değildir. Bu durum el kitabında uygun bir açıklama ile belirtilmelidir.

3.1.3. IR 145.A.65(c). 12 ayda bir minimum 2 kere kalite denetimi ziyareti gerçekleştirmek ve söz konusu gözetimi bakım kuruluşuna yaptığı biri haberli ve biri habersiz ziyaret şeklinde yerine getirmek, sözleşmeli olarak kalite gözetimi yapan kuruluşun veya kişinin sorumluluğudur. Bakım kuruluşu, sözleşmeli olarak kalite gözetimi yapan kuruluşun veya kişinin bulgularına uyum sağlamaktan sorumludur.

Önemli Uyarı: Eğer sözleşmeli kuruluş veya yukarıda bahsedilen kişi onayını kaybeder veya istifa ederse, bakım kuruluşunun onayı da askıya alınır.

4. Bakım faaliyetinde bulunan en fazla 10 kişinin çalıştığı SHY-145 onaylı bakım kuruluşu için tavsiye edilen çalışma prosedürü:

4.1. IR 145.A.30 (b): Olması gereken asgari gereklilik; Genel Müdürlüğün onaylayıcı personel gerekliliklerini karşılayan tam zamanlı iki çalışandan birisinin "bakım teknisyeni" diğerinin de "kalite denetim teknisyeni" pozisyonunda görev yapmasıdır.

Her iki personelden herhangi biri; 145.A.30(a)'un ilgili esaslarında belirtilen sorumlu müdür gerekliliklerini sağlayarak; sorumlu müdürün görevlerini üstlenir. Ancak; kalite denetim teknisyeninin denetimlerini bağımsız şekilde yapabilmesi için, "bakım teknisyeninin" onaylayıcı personel olması gerekir. Aynı zamanda bu bakım teknisyeni; uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli olarak, M.A.901(1)'e göre ticari uçuşlarda bulunmayan ELA1 hava aracının uçuşa elverişlilik gözden geçirmelerini gerçekleştirir ve buna ilişkin uçuşa elverişlilik sertifikasını yayımlar.

Kalite Denetim Teknisyeninin; kredilendirilme gerekçeleri nedeni ile bakım teknisyenine benzer nitelikleri ve görevi olmalıdır. Kalite Denetim Teknisyeninin, hava aracı kalite güvence sisteminde kanıtlanmış bir sicile sahip olmadığı durumda, bakım yetkilendirmelerine sınırlama getirilebilir.

Genel Müdürlüğün; kalite izleme fonksiyonuna form 4 sahibi bir sorumlu görevlinin atanmasının, kuruluş için uygulanabilir olmadığını kabul ettiği durumlarda, bu fonksiyon, 3.1.1 paragrafı gereğince sözleşme yoluyla başkalarına devredilebilir.

Tablo-2	Başvuru
IR 145.A.10 (a) Ön izin	AMC 145.A.15 (a)
<p>(a) İlk defa yetkilendirilmek üzere başvuran kuruluşların Genel Müdürlük tarafından belirlenen bilgi ve belgeleri sunarak ön izin alması gerekmektedir.</p>	<p>Ön izin almak üzere Genel Müdürlüğe başvuran kuruluşların aşağıdaki bilgi ve belgeleri Genel Müdürlüğe sunmaları gerekmektedir.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bakım Kuruluşunun ticari unvanı, iletişim bilgileri, (Ticari sicil gazetesi kaydı ile kanıtlanmalıdır.) 2. Bakım yapılacak istasyonların listesi, 3. Kuruluşun SHY-145 onayını kullanacağı bakım yapılacak hava araçlarının tescil işareti bazında listesi, (Bahse konu durum bir niyet mektubu veya anlaşma ile kanıtlanmalıdır.) 4. Yapılacak bakımların seviyesi, 5. Gerekli alet-ekipmanların listesi ve temin planı, 6. Bakım yapacak teknik personel bilgileri, temin planı ve adam-saat planlaması, 7. Bakım Kuruluşunun SHY-145 yetkisine göre bakımı yapabilecek yeterli mali durum bilgileri, 8. Fizibilite Raporu, 9. Bakım Kuruluşunun bakım yapacağı istasyonlarda bakımlara uygun olarak planlanan ofis ve teknik yerleşim bilgileri, 10. Bakım Kuruluşunun organizasyon yapısı, 11. Yönetici personel olarak görev yapacak SHY-145 Madde 10'a uygun kişilerin bilgileri, 12. Yapılacak bakımlar için güncel ve geçerli teknik verilere erişim ve temin planı.

IR 145.A.10 (b) Asıl başvuru

(b) İlk defa yetkilendirilecek ön izin sahibi kuruluşların ve mevcut yetkisinde değişiklik talep eden kuruluşların Genel Müdürlük resmi internet sayfasında yayınlanan başvuru formları ile müracaat etmeleri gerekmektedir.

IR 145.B.20 Asıl başvurunun incelenmesi

1. Bu Talimatın Ek-1 Tablo 5'inde yer alan 145.A.30 (a) ve (b) gerekliliklerinin sağlandığının belirlenmesinin ardından 145.A.30 (a) ve (b) maddelerinde belirtilen personelin kabul edildiği, başvuru sahibine Genel Müdürlük tarafından resmi olarak bildirilir.
2. Genel Müdürlük, Bakım Kuruluşu El Kitabı prosedürlerinin SHY-145 Yönetmeliğine uygunluğunu ve bakım kuruluşu el kitabındaki taahhüdün kuruluş Sorumlu Müdürü tarafından imzalandığını doğrular.
3. Genel Müdürlük bakım kuruluşunun SHY-145 yönetmeliği gerekliliklerini yetki verilmesi öncesi ve yetkili olduğu sürece sağladığını saha denetimi veya masa başı denetimi yoluyla doğrular.
4. Bakım kuruluşu yetkisinin önemini ve el kitabında yer alan prosedürlere uygunluk taahhüdünü imzalamasının nedenini anladığından emin olunması amacıyla yetki verilmesi öncesinde kuruluş sorumlu müdürü ile en az bir kez görüşülür.
5. Bütün bulgular Genel Müdürlük tarafından yazılı olarak onaylanarak kuruluşa gönderilir.
6. Genel Müdürlük bütün bulguları, düzeltici işlemleri ve tavsiyeleri kayıt altına alır.
7. İlk yetkilendirme öncesinde bütün bulguların kapatıldığı Genel Müdürlük tarafından doğrulanır.

Tablo-3

Onay Şartları

IR 145.A.20

Kuruluş, onay kapsamını oluşturan faaliyet alanını kendi el kitabında belirtir. SHT-M EK 3.4 tüm sınıf ve kategorilere ilişkin bir tablo içermektedir.

AMC 145.A.20

Aşağıdaki tablo, Kategori C komponent sınıfına ilişkin ATA Spesifikasyon 2220 bölümünü tanımlamaktadır. Eğer bakım el kitabı (veya eşdeğer bir doküman) ATA Bölümlerini takip etmiyorsa, ilgili konular uygun C sınıfı için geçerli olmaya devam edecektir.

IR 145.B.25

1. Kuruluş SHY-145 Yönetmeliği şartlarını sağladığında, Genel Müdürlük BKEK'i resmi olarak onaylar ve onay kapsamını belirten sertifikayı düzenler.
2. Genel Müdürlük yayımlanan sertifika üzerinde onayın şartlarını belirtir.
3. Onay referans numarası Genel Müdürlüğün belirlediği bir düzende sertifika üzerinde belirtilir.

SINIF (CLASS)	KATEGORİ (RATING)	ATA CHAPTER
MOTOR VE YARDIMCI GÜÇ ÜNİTESİ (APU) DIŞINDAKİ KOMPONENTLER	C1 İklimlendirme & Basınçlandırma	21
	C2 Otopilot	22
	C3 Komünikasyon ve Navigasyon	23 - 34
	C4 Kapılar – Mentşeler	52
	C5 Elektrik Güç & Lambalar	24 - 33 - 85
	C6 Ekipmanlar	25 - 38 - 44 - 45 - 50
	C7 Motor - Yardımcı Güç Ünitesi (APU)	49 - 71 - 72 - 73 - 74 - 75 - 76 - 77 - 78 - 79 - 80 - 81 - 82 - 83
	C8 Uçuş Kumandaları	27 - 55 - 57.40 - 57.50 - 57.60 - 57.70
	C9 Yakıt	28 - 47
	C10 Helikopterler - Dönen Aksamlar	62 - 64 - 66 - 67
	C11 Helikopter - Aktarma Elemanları	63 - 65
	C12 Hidrolik Güç	29
	C13 Gösterge / Kayıt Sistemleri	31 - 42 - 46
	C14 İniş Takımları	32
	C15 Oksijen	35
	C16 Pervaneler	61
	C17 Pnömatik & Vakum	36 - 37
	C18 Buz/Yağmur/Yangın Koruma	26 - 30
	C19 Pencereler	56
	C20 Ana Yapı	53 - 54 - 57.10 - 57.20 - 57.30
	C21 Safra Suyu	41
	C22 İtki Artırma	84

Tablo-4		Tesis Gereklilikleri	
IR 145.A.25 (a) Bakım tesisleri		AMC 145.A.25 (a)	
<p>Kuruluş, tesis ile ilgili aşağıdaki şartları sağlar:</p> <p>(a) Tesisler, özellikle hava koşullarına koruma sağlayacak ve her türlü planlı çalışmaya olanak verecek şekilde olmalıdır. Atölyeler ve bakım bölümleri, çevresel ve çalışma alanı kirliliğini önlemek amacıyla uygun şekilde ayrılmalıdır.</p> <p>1. Hava aracı üs bakımı için, hangarlar planlı üs bakımları rahatlıkla yürütebilecek kadar büyük ve kullanılabilir olmalıdır.</p> <p>2. Komponent bakımı için, komponent atölyeleri planlı komponent bakımlarını rahatlıkla yürütebilecek kadar büyük olmalıdır.</p>		<p>1. Hangar kuruluşa ait değilse kiralandığına dair kanıtın gösterilmesi gerekebilir. Ayrıca, bakım programına ilişkin olarak öngörülen bir hava aracı hangar ziyaret planı hazırlanarak, hangar alanının planlı üs bakımının yürütülmesi için yeterli olduğu gösterilmelidir. Hava aracı hangar ziyaret planı düzenli olarak güncellenmelidir.</p> <p>2. Hava koşullarından korunma, herhangi on iki aylık süre boyunca beklenen hakim yerel hava koşulları ile ilgilidir. Hava aracı hangarı ve komponent atölyesi yapıları, yağmur, dolu, buz, kar, rüzgar ve tozun vb. içeriye girişini engellemelidir. Hava aracı hangarı ve komponent atölyesi zeminleri, toz oluşumunu minimize edecek şekilde kaplanmalıdır.</p> <p>3. Hava aracı hat bakımı için hangarlar zorunlu değildir. Fakat küçük çaplı planlı işler ve uzun süreli arıza giderimi için fırtınalı havalarda kullanılabilecek hangar imkanlarına erişim sağlanabildiğinin kanıtlanması önerilir.</p> <p>4. Hava aracı bakım personeline, bakım talimatlarını çalışabilecekleri ve bakım kayıtlarını uygun bir şekilde tamamlayabilecekleri bir alanın temin edilmesi gerekmektedir.</p>	
IR 145.A.25 (b) Ofisler		AMC 145.A.25 (b)	
<p>(b) Ofis yerleşimi, (a) paragrafında belirtilen planlı işin yönetilmesine ve onaylayıcı personelin kendilerine verilen görevleri belirlenmiş bakım standartlarına katkı sağlayacak bir şekilde yerine getirmelerine uygun olmalıdır.</p>		<p>Herhangi bir veya tüm ofis yerleşim gerekliliklerinin tek bir ofiste birleştirilmesi, personelin kendisine verilen görevleri yerine getirebilmesi için yeterli alana sahip olması şartıyla, kabul edilebilir.</p> <p>Ayrıca, ofis yerleşiminin bir parçası olarak, hava aracı bakım personeline, bakım talimatlarını çalışabilecekleri ve bakım kayıtlarını uygun bir şekilde tamamlayabilecekleri bir alanın temin edilmesi gerekmektedir.</p>	
IR 145.A.25 (c) Çalışma ortamı			
<p>(c) Hava aracı hangarları, komponent atölyeleri ve ofis yerleşimi de dahil olmak üzere çalışma ortamı, yapılan iş ve özellikle de yerine getirilmesi gereken özel gereklilikler için uygun olmalıdır. Belirli bir bakım işlemi için aksi gerekli görülmediği sürece, çalışma ortamı, personelin verimliliğini düşürmeyecek şekilde olmalıdır. Boya hangarlarının havalandırma ve zemin kaplama koşulları personelin sağlıklı bir şekilde çalışmasına ve toz partiküllerinden arındırılmış şekilde boyama işleminin gerçekleştirilmesine olanak vermelidir.</p> <p>1. Çalışma ortamı sıcaklığı ve nemi, personelin gerekli işlemleri fazla rahatsızlık duymadan yerine getirmesine imkan verecek seviyede tutulmalıdır.</p> <p>2. Toz ve buna benzer hava kaynaklı kirlenmeler asgari seviyede tutulmalı ve çalışma ortamındaki hava aracı veya komponent yüzeyinde gözle görülür bir kirlilik seviyesine ulaşması önlenmelidir. Toz/diğer hava kaynaklı kirlenmelerin yüzeylerde gözle görülür seviyede bir kirliliğe neden olduğu durumlarda, uygun şartlar yeniden sağlanana kadar bu durumdan etkilenen bütün sistemler durdurulmalıdır.</p> <p>3. Aydınlatma, her türlü muayene ve bakım işleminin etkin bir şekilde yerine getirilmesini sağlayacak seviyede olmalıdır.</p> <p>4. Gürültü, muayene yapan personelin dikkatini dağıtmamalıdır. Gürültü kaynağını kontrol etmenin mümkün olmadığı durumlarda, söz konusu personele, muayene işlemi sırasında dikkat dağınıklığına neden olan aşırı gürültüyü önlemek üzere gerekli kişisel ekipman temin edilmelidir.</p>			

5. Belirli bir bakım işleminin yukarıda belirtilenlerden farklı özel çevresel koşulların uygulanmasını gerektirdiği durumlarda bu özel koşullar sağlanmalıdır. Söz konusu edilen özel koşullar bakım verilerinde belirtilir.

6. Hat bakımdaki çalışma ortamı, belirli bir bakım veya muayene işleminin dikkat dağınıklığı olmadan yerine getirilebilmesine elverişli olmalıdır. Dolayısıyla, çalışma ortamının; sıcaklık, nem, dolu, buz, kar, rüzgar, ışık, toz/diğer hava kaynaklı kirlilik açısından kabul edilemez bir seviyeye geldiği durumlarda, uygun şartlar tekrar sağlanana kadar, söz konusu bakım veya muayene işlemleri askıya alınmalıdır.

IR 145.A.25 (d) Depolama koşulları**AMC 145.A.25 (d)**

(d) Komponentler, malzemeler, ekipmanlar ve aletler için güvenli depo tesisleri sağlanmalıdır.

Depolanan faal ve gayri faal komponentler, malzemeler, ekipman ve aletler ayrı yerlerde tutulmalıdır.

Depolama koşulları, depolanan unsurların bozulmasını ve hasar görmesini engelleyecek şekilde üreticinin talimatlarına uygun olmalıdır.

Depolama tesislerine erişim yetkili personel ile sınırlandırılmalıdır.

1. Faal hava aracı komponentleri için depo tesisleri temiz, iyi havalandırılmış ve yoğunlaşma (yoğuşma) etkilerini minimize etmek için sabit kuru sıcaklıkta tutulmalıdır. Yayınlanmış önerilerde belirtilen hava aracı komponentleri için üretici depolama önerileri takip edilmelidir.

2. Depolama rafları, hava aracı komponentlerini tutacak kadar sağlam olmalı ve büyük hava aracı komponentleri için depolama sırasında komponentin zarar görmeyeceği şekilde yeterli destek sağlamalıdır.

3. Uygulanabilir durumlarda, tüm hava aracı komponentleri depolama sırasında oluşabilecek hasarı ve korozyonu minimize etmek için koruyucu malzeme içerisinde ambalajlanmış (paketlenmiş) olarak saklanmalıdır.

Tablo-5	Personel Gereklilikleri
<p>IR 145.A.30 (a) Sorumlu müdür</p> <p>(a) Kuruluş, müşteri tarafından talep edilen tüm bakımın finanse edilebilmesini ve SHY-145 kapsamında gerekli görülen standartlara göre yapılmasını sağlamak için kurumsal yetkiye sahip bir sorumlu müdür atamalıdır. Sorumlu müdür:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kuruluşun bakım yetkisinin sürekliliği ve IR 145.A.65(b) maddesi gereğince bakım yapılabilmesi için gerekli tüm kaynakların hazır bulundurulmasını sağlar. 2. IR 145.A.65(a) maddesi kapsamında belirtilen emniyet ve kalite politikası belirler ve geliştirir. 3. SHY-145 hakkında temel bilgiye sahip olmalıdır. 	<p>AMC 145.A.30 (a)</p> <p>Sorumlu müdür ile normalde konumu itibariyle kuruluşu yönetmek için özellikle finansal olmak üzere tüm sorumluluğa sahip onaylı bakım kuruluşunun genel müdürü ifade edilmektedir.</p> <p>Sorumlu müdür birden fazla kuruluş için sorumlu müdür olabilir ve bakım kuruluşu el kitabının tanımladığı bakım standartları gibi teknik konularda bilgi sahibi olması zorunluluğu yoktur.</p> <p>Sorumlu müdürün kuruluşun genel müdürü olmadığı durumlarda, sorumlu müdürün genel müdüre doğrudan erişim hakkına ve bakımı finanse etme yetkisine sahip olduğuna dair Genel Müdürlüğe güvence verilmelidir.</p>
<p>IR 145.A.30 (b) Yönetici personel</p> <p>(b) Kuruluş; kuruluşun SHY-145 ile uyumlu olmasını sağlamaktan sorumlu bir kişiyi veya kişiler grubunu görevlendirir. Bu kişi(ler), nihai olarak sorumlu müdüre karşı mesuldürler.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Görevlendirilen kişi(ler) kuruluşun bakım yönetimi yapısını temsil eder ve SHY-145 kapsamında belirtilen tüm görevlerden sorumludurlar. 2. Görevlendirilen kişi(ler) ismen tanımlanır ve bu kişilerin özgeçmişleri, Genel Müdürlük tarafından belirlenen usul ve esaslarda Genel Müdürlüğe sunulur. 3. Görevlendirilen kişi, hava aracı/komponent bakımı, pozisyonuna ilişkin görev ve sorumlulukları ile güncel ulusal ve uluslararası mevzuat hakkında yeterli bilgi ve deneyim sahibi olduğunu kanıtlamalıdır. 4. Prosedürler, kişinin uzun süreli yokluğunda yerine kimin vekâlet edeceğini açıkça belirtmelidir. 	<p>AMC 145.A.30 (b)</p> <p>a. Kuruluşun büyüklüğüne bağlı olarak, SHY-145 fonksiyonları münferit yöneticiler altında alt bölümlere ayrılabilir veya çeşitli şekillerde birleştirilebilir.</p> <p>b. Kuruluş, onay kapsamına bağlı olarak, doğrudan sorumlu müdüre raporlama yapan bir üs bakım müdürü, bir hat bakım müdürü, bir atölye müdürü ve bir kalite müdürüne sahip olmalıdır.</p> <p>Bununla beraber, Genel Müdürlük tarafından belirlendiği şekilde herhangi bir müdürün aynı zamanda sorumlu müdür olabileceği küçük ölçekli SHY-145 kuruluşlarında, söz konusu kişi aynı zamanda hat bakım müdürü veya atölye müdürü de olabilir.</p> <p>c. Üs bakım müdürü, hangarda gerçekleştirilmesi gereken tüm bakımın ve üs bakım sırasında gerçekleştirilen herhangi bir arıza gideriminin, IR 145.A.65 (b) kapsamında belirtilen tasarımlar ve kalite standartlarına göre yürütülmesini sağlamaktan sorumludur. Üs bakım müdürü ayrıca, IR 145.A.65 (c) 'nin kalite uygunluk gözetiminden kaynaklanan düzeltici faaliyetlerden de sorumludur.</p> <p>d. Hat bakım müdürü, hatta gerçekleştirilmesi gereken tüm bakımın ve hat arıza gideriminin, IR 145.A.65 (b) kapsamında belirtilen standartlara göre yürütülmesini sağlamaktan sorumludur. Hat bakım müdürü ayrıca, IR 145.A.65 (c) 'nin kalite uygunluk gözetiminden kaynaklanan düzeltici faaliyetlerden de sorumludur.</p> <p>e. Atölye müdürü, hava aracı komponentleri üzerinde gerçekleştirilen tüm işlerin, IR145.A.65 (b) kapsamında belirtilen standartlara göre yürütülmesini sağlamaktan ve IR 145.A.65 (c) 'nin kalite uygunluk gözetiminden kaynaklanan düzeltici faaliyetlerden sorumludur.</p> <p>f. Kalite müdürünün sorumluluğu IR 145.A.30 (c) kapsamında belirtilmektedir.</p> <p>g. Örnek unvanlara ilişkin 2 – 6 sayılı alt paragraflara bakılmaksızın, kuruluş, yukarıda geçen yönetici pozisyonları için herhangi bir unvan belirleyip kullanabilir. Fakat kuruluş, bu görevleri yürütecek olan unvan ve kişileri Genel Müdürlüğe tanıtmalıdır.</p>

h. Büyüklüğüne bağlı olarak bir kuruluş, belirtilen SHY-145 görevlerinin tümü veya herhangi bir birleşimi için yöneticiler görevlendirdiğinde, bu yöneticilerin üs bakım müdürü veya hat bakım müdürü veya atölye müdürü veya kalite müdürü vasıtasıyla nihai olarak sorumlu müdüre raporlama yapmaları gerekir.

NOT: IR 145.A.65 (c)(1) kapsamında belirtilen kalite uygunluk gözetimi yapan personel bağımsız olduğu sürece, onaylayıcı personel, belirtilen yöneticilerden herhangi birine onaylı bakım kuruluşunun kullandığı kontrol türüne bağlı olarak raporlama yapabilir. (örneğin; lisanslı teknisyenler/bağımsız muayene/çift görevli şefler, vb.)

IR 145.A.30 (c) Kalite sorumlusu**AMC 145.A.30 (c)**

(c) Paragraf (a)'da belirtilen sorumlu müdür, IR 145.A.65(c) maddesince gerekli kılınan geribildirim sistemi de dahil olmak üzere kalite sisteminin izlenmesinden sorumlu bir kişinin atamasını yapar. Atanan kişi, sorumlu müdürün kalite ve Yönetmeliğe uyumluluk konularında tam anlamıyla bilgilendirilmesini sağlamak için, sorumlu müdüre doğrudan ulaşabilmelidir.

Kalite sisteminin gözetimi, sorumlu müdür ve IR 145.A.30 (b) kapsamında bahsedilen görevlendirilmiş kişiler tarafından gerekli olduğu şekilde iyileştirici faaliyet talebinde bulunulmasını içerir.

IR 145.A.30 (d) Adam saat planı**AMC 145.A.30 (d)**

(d) Kuruluş, onay kapsamı doğrultusunda bakımı planlayacak, uygulayacak, nezaret edecek, muayene ve kuruluşun kalite izlemesini yapacak yeterli personele sahip olduğunu gösteren bir adam-saat planına sahip olmalıdır.

Ayrıca bakım kuruluşu, herhangi bir iş vardiyası veya periyodu için mevcut personel sayısının planlanan personel sayısından daha az olması durumunda yapılması hedeflenen işi tekrar değerlendirmek için bir prosedüre de sahip olmalıdır.

1. "Yeterli personele sahip olmak" kuruluşun, adam-saat planında detaylandırıldığı üzere, yetkin personeli istihdam etmesi veya sözleşmeli olarak çalıştırması anlamına gelir. Her bir atölyede, hangarda veya uçuş hattında herhangi bir vardiyada bakım gerçekleştiren personelin en az yarısı, organizasyonel istikrarı sağlamak için kuruluş tarafından istihdam edilmelidir. Özel bir operasyonel gerekliliği karşılamak amacıyla, gerekli organizasyonel istikrarı sağlamak için kapsamı, özel görevleri ve sorumlulukları tanımlayan onaylı bir prosedüre göre, kuruluştaki sözleşmeli personel sayısında geçici bir artışa Genel Müdürlük tarafından izin verilebilir. Bu alt paragrafın amacı doğrultusunda, istihdam edilen ifadesi SHY-145 kapsamında onaylanmış bakım kuruluşu tarafından doğrudan istihdam edilen kişi anlamına gelmektedir. Sözleşmeli ifadesi ise, başka bir kuruluş tarafından istihdam edilen ve söz konusu kuruluş tarafından SHY-145 kapsamında onaylanmış bakım kuruluşuna sözleşmeli olarak hizmet veren kişiyi ifade eder.

2. Bakım adam-saat planı, SHY-145 onayı kapsamı dışında gerçekleştirilen tüm bakım faaliyetlerini göz önünde bulundurmalıdır. Adam-saat planı oluşturulurken planlı personel devamsızlıkları (eğitim, izin, vb.) dikkate alınmalıdır.

3. Bakım adam-saat planı, öngörülen bakım iş yükü ile ilişkili olmalıdır. Ancak kuruluşun sözleşmelerinin kısa vadeli olması sebebiyle söz konusu iş yükünü önceden tahmin edemediği durumlarda adam-saat planı, ticari anlamda kuruluşun yaşamına devam etmesi için ihtiyaç duyduğu minimum bakım iş yüküne dayalı olmalıdır. Bakım iş yükü, planlama, bakım kayıtları kontrolleri, çalışma sayfalarının/kartlarının basılı veya elektronik olarak üretilmesi, bakımın gerçekleştirilmesi, muayene ve

SHT-145 EK-1 Tablolar

bakım kayıtlarının tamamlanması gibi ve bunlarla sınırlı olmamak üzere gerekli tüm çalışmayı içerir.

4. Hava aracı üs bakımında, bakım adam-saat planı AMC 145.A.25 (a) kapsamında belirtilen hava aracı hangar ziyaret planı ile ilişkili olmalıdır.

5. Hava aracı komponent bakımında, bakım adam-saat planı IR 145.A.25 (a) (2) kapsamında belirtilen hava aracı komponenti planlı bakımı ile ilişkili olmalıdır.

6. Kalite uygunluk gözetimi görevi adam-saatleri, IR 145.A.65 (c) gerekliliğini karşılamaya yeterli olmalıdır; bu da AMC 145.A.65 (c) 'nin göz önünde bulundurulması anlamına gelir. Kalite gözetimi yapan personelin başka görevler yerine getirdiği durumlarda, kalite gözetimi yapan personel sayısının belirlenmesinde söz konusu görevler için ayrılan zaman da göz önünde bulundurulmalıdır.

7. Bakım adam-saat planı, her 3 ayda bir gözden geçirilmeli ve gerekli olduğu hallerde güncellenmelidir.

8. Bakım adam-saat planından belirgin sapmalar, departman yöneticisi tarafından kalite müdürüne ve sorumlu müdüre gözden geçirilmesi amacıyla rapor edilmelidir. Belirgin sapma, IR 145.A.30 (d) kapsamında belirtilen görevlerden herhangi biri için bir takvim ayı içerisinde mevcut olan adam-saatlerde %25'in üzerinde eksiklik olması anlamına gelir.

IR 145.A.30 (e) Yeterlilik değerlendirmesi ve insan faktörleri

(e) Kuruluş, bakım, uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi, bakım programının hazırlanması, yönetim ve/veya kalite denetlemelerinde görev alan personelin yeterliliğini Genel Müdürlükçe uygun görülen bir prosedüre ve bir standarda göre belirler ve kontrol eder.

Yeterlilik kavramı, iş tanımına ilişkin gerekli mesleki uzmanlığa ek olarak, personelin kuruluş içindeki görevine uygun insan faktörleri ve insan performansı konularının uygulanması hakkında bilgi sahibi olmasını da içerir.

"İnsan Faktörleri"; insan performansını tam anlamıyla dikkate alarak insan ve diğer sistem bileşenleri arasında güvenli bir ara yüz hedefleyen ve havacılık tasarımları, sertifikasyonu, eğitimi, operasyonları ve bakımlarına uygulanan prensipleri ifade eder. "İnsan Performansı"; havacılık ile ilgili işlemlerin emniyeti ve verimliliğine ilişkin bir etkiye sahip olan insan kapasitesi ve sınırları anlamına gelmektedir.

AMC 1 145.A.30 (e) Yeterlilik değerlendirmesi

Yetkinlik, yaklaşım ve davranış göz önünde bulundurularak ölçülebilir beceri veya performans standardı, bilgi ve idrak şeklinde tanımlanmalıdır.

Atıfta bulunulan prosedür, başkaca unsurların yanı sıra, hem istihdam edilen hem de sözleşmeli olarak çalışan planlamacıların, mekaniklerin, özelleşmiş hizmetler personelinin, şeflerin, onaylayıcı personelin ve destek personelinin gözetimsiz olarak çalışmaya başlamaları öncesinde yetkinlik bakımından değerlendirilmelerini ve yetkinliğin sürekli olarak kontrol edilmesini gerektirir. Yetkinlik, aşağıdakileri ölçerek değerlendirilmelidir:

- İşbaşı performansı ve/veya uygun vasıflara sahip personel tarafından bilginin test edilmesi,
- Temel, organizasyonel ve/veya ürün tip ve farklılık eğitimine ilişkin kayıtlar,
- Tecrübe kayıtları.

Yukarıda belirtilen hususların doğrulanması, söz konusu dokümanı/dokümanları düzenlemiş olan kuruluştan/kuruluşlardan teyit alınmasını da içerebilir. Bu amaç doğrultusunda, tecrübe/eğitim, log book ile veya GM 3 145.A.30 (e) kapsamında önerilen şablon benzeri bir doküman ile kayıt altına alınabilir. Bu değerlendirmenin sonucunda, bireyin vasıflarının:- hangi seviyede devamlı gözetimin gerekli olabileceğini veya gözetimsiz çalışmaya izin verilip verilemeyeceğini;

- ilave eğitim ihtiyacının bulunup bulunmadığını ortaya koyması gerekir.

Söz konusu vasıf ve yetkinlik değerlendirmesine ilişkin kayıt tutulmalıdır. Bu kayıtlarda, gerektiğinde sahip olunan lisans ve/veya herhangi bir yetkilendirme gibi, vasıflandırmaya kanıt olabilecek dokümanların kopyaları yer almalıdır.

Personelinin uygun bir şekilde yetkinlik değerlendirmesini yapmak için, kuruluş aşağıdaki konuları göz önünde bulundurmalıdır:

1. İstihdamın/sözleşmenin süresi boyunca bu durumu devam ettirmek için sürekli yetkinliği sağlamak üzere iş tanımı gereğince yeterli ilk eğitim ve süreklilik eğitimi verilmeli ve kayıt altına alınmalıdır.
2. Tüm personel, kendi görevleri için geçerli ve uygun olduğu şekilde bakım kuruluşu prosedürlerine ilişkin bilgi sahibi olduğunu ve bu prosedürlere uyum sağladığını göstermelidir.
3. Tüm personel, kendi iş tanımı ile ilgili olarak insan faktörleri ve insan performansı konularını anladığını gösterebilmeli ve AMC 2 145.A.30 (e) gereğince eğitime tabi tutulmalıdır.
4. Yetkinliğin değerlendirilmesinde yardımcı olmak ve eğitim ihtiyaçları analizini oluşturmak için, kuruluş bünyesindeki her bir görev için görev tanımları önerilmelidir. Görev tanımları, gerekli yetkinlik değerlendirmesinin yapılmasını sağlayacak yeterli kriterler içermelidir.
5. Söz konusu kriterler, başka unsurların yanı sıra aşağıdakilerin değerlendirilmesini sağlamalıdır (unvanlar kuruluştan kuruluşa farklılık gösterebilir):
 - Yöneticiler, kendilerine verilmiş görev ve sorumluluklar içerisinde tanımlanmış işin çıktılarını, süreçlerini, kaynaklarını ve önceliklerini regülasyonlar ve kuruluş prosedürlerine göre emniyetli bir yolla yönetir.
 - Planlamacılar, bakım gerekliliklerini bakım tasklarına dönüştürür ve bakım verilerinden herhangi bir sapma gerçekleştirmek için hiçbir yetkiye sahip olmadıklarını bilirler.
 - Şefler, gerekli tüm bakım tasklarının yerine getirilmesini sağlar. Bakım tasklarının tamamlanmadığı veya belirli bir bakım taskının bakım verilerine göre gerçekleştirilemeyeceğinin açık olduğu durumlarda şefler, bu gibi problemlerin uygun faaliyetin yürütülmesi için IR 145.A.30(c) 'de belirtilen kişiye rapor edilmesini sağlar. Ek olarak, bakım tasklarını fiilen gerçekleştiren şeflerin, bu tür taskların kendi yönetim sorumluluklarına uygun olmadığı durumlarda bu taskları üstlenmemeleri gerektiğini bilmelidirler.
 - Mekanikler, bakım tasklarını bakım verilerinde belirtilen herhangi bir standarda göre yerine getirirler ve gerekli bakım standartlarının yeniden tesis edilmesi için düzeltme gerektiren arızaları veya hataları şeflere bildirirler.
 - Özelleşmiş hizmetler personeli, özelleşmiş bakım tasklarını bakım verilerinde belirtilen standarda göre yürütürler. Bu kişilerin, gerektiğinde şefler ile iletişim kurabilmeleri ve doğru bir şekilde raporlama yapabilmeleri gerekmektedir.

- Destek personeli, ilgili taskların veya muayenelerin gerekli standarda göre gerçekleştirilmiş olduğunu saptarlar.
- Onaylayıcı personel, hava aracı veya hava aracı komponentinin bakımdan çıkışa ne zaman hazır olduğunu ve ne zaman bakımdan çıkışının yapılmaması gerektiğini saptarlar.
- Kalite denetleme personeli, uygunsuzluğu verimli bir şekilde zamanında belirleyerek SHY-145 ile uyumluluğu takip eder. Böylelikle, kuruluş SHY-145 ile uygunluk sağlamaya devam eder.

Yetkinlik değerlendirmesi, GM 2 145.A.30 (e) kapsamında belirtilen prosedüre dayanmalıdır.

GM 2 145.A.30 (e) Yeterlilik değerlendirmesi örneği

Kuruluş, personelin yetkinliğinin değerlendirilmesine ilişkin süreci tanımlayan bir prosedür geliştirmelidir. Bu prosedür şunları içermelidir:

- * bu süreçten sorumlu olan kişileri,
- * değerlendirmenin ne zaman gerçekleştirilmesi gerektiğini,
- * önceki değerlendirmelerin olumlu noktalarını,
- * vasıflandırma kayıtlarının doğrulanmasını,
- * ilk değerlendirme yöntem ve yollarını,
- * personel performansına ilişkin geri bildirim dahil olmak üzere, yetkinliğin sürekli kontrolüne yönelik yöntem ve yolları,
- * her bir iş tanımı ile ilgili değerlendirme sırasında gözlemlenmesi gereken yetkinlikleri,
- * değerlendirmenin yeterli/kabul edilebilir olmadığı durumlarda alınacak önlemleri,
- * değerlendirme sonuçlarının kaydedilmesi.

Örneğin, iş tanımlarına ve kuruluşun kapsam, boyut ve karmaşıklığına göre, değerlendirmede aşağıdaki konular göz önünde bulundurulabilir (bu tabloda belirtilen maddelere yenileri eklenebilir):

	Yöneticiler	Planlayıcılar	Amirler	Onaylayıcı Personel ve Destek Personeli	Teknisyenler	İhtisas Gerektiren Hizmet Personeli	Kalite Denetlemesi Personeli
Resmi olarak kabul edilmiş geçerli standartlara ilişkin bilgi						X	X
Denetleme tekniklerine ilişkin bilgi: planlama, icraat ve raporlama							X
İnsan faktörlerine, insan performansı ve limitlerine ilişkin bilgi	X	X	X	X	X	X	X
Lojistik süreçlerine ilişkin bilgi	X	X	X				
Kuruluşun kabiliyetlerine, imtiyazlarına ve limitlerine (sınırlamalarına) ilişkin bilgi	X	X	X	X		X	X
SHY-M, SHY-145 ve ilgili diğer mevzuata ilişkin bilgi	X	X	X	X			X
BKEK ve prosedürlerinin ilgili kısımlarına ilişkin bilgi	X	X	X	X	X	X	X
Olay raporlama sistemine ilişkin bilgi ve olayların raporlanmasının, yanlış bakım verilerinin ve mevcut veya potansiyel kusurların idrak edilmesi		X	X	X	X	X	
Çalışma ortamı ile bağlantılı emniyet risklerine ilişkin bilgi	X	X	X	X	X	X	X
İlgili olduğunda CDCCL hakkında bilgi	X	X	X	X	X	X	X
İlgili olduğunda EWIS hakkında bilgi	X	X	X	X	X	X	X
Profesyonel dürüstlüğü, emniyete yönelik tutum ve davranışın idrak edilmesi	X	X	X	X	X	X	X
Hava aracı ve komponentlerin sürekli uçuşa elverişliliğinin sağlanmasına ilişkin koşulların idrak edilmesi				X			X
Kendi insan performansının ve limitlerinin idrak edilmesi	X	X	X	X	X	X	X

Personel yetkilendirmelerinin ve sınırlamalarının idrak edilmesi	X	X	X	X	X	X	X
Kritik bakım işlerinin idrak edilmesi		X	X	X	X		X
Tamamlanmış çalışma kartlarını derleyip toplama ve kontrol becerisi		X	X	X			
İnsan performansını ve limitlerini göz önünde bulundurma becerisi	X	X	X	X			X
Görev (task) icrası için gerekli vasıfları tespit edebilme becerisi		X	X	X			
Mevcut ve potansiyel emniyetsiz koşulları saptama ve düzeltme becerisi			X	X	X	X	X
Bakım faaliyetine müdahil olan üçüncü tarafları yönetme becerisi		X	X				
Bakım görevlerinin (task) uygun şekilde yerine getirildiğini teyit etme becerisi			X	X	X	X	
Kritik bakım işlemlerini saptayabilme ve uygun bir şekilde icra edilmesini planlayabilme becerisi		X	X	X			
Görevleri (task) önceliklendirme ve uygunsuzlukları raporlama becerisi		X	X	X	X		
İşletici tarafından talep edilen çalışmayı işleme tabi tutma becerisi		X	X	X			
Emniyet ve kalite politikasını teşvik etme becerisi	X		X				
Sökülmüş, takılmamış ve ret edilmiş parçaları uygun bir şekilde işleme tabi tutma becerisi			X	X	X	X	
Gerçekleştirilen çalışmayı uygun şekilde kayıt altına alma ve imza etme becerisi			X	X	X	X	
Takma öncesinde takılacak parçaların kabul edilebilirliğini tanıma (fark etme) becerisi				X	X		
Kompleks (karışık) bakım görevlerini (task) açık ve net aşamalara ayırma (bölme) becerisi		X					
İş emirlerini, iş kartlarını anlama ve geçerli bakım verilerine başvurma ve bunları kullanma becerisi		X	X	X	X	X	X
Enformasyon sistemlerini kullanma becerisi	X	X	X	X	X	X	X
Gerekli aletleri ve/veya ekipmanları kullanma, kontrol etme ve bunlar ile aşına olma becerisi			X	X	X	X	
Yeterli iletişim ve okuryazarlık becerileri	X	X	X	X	X	X	X
Analitik ve kanıtlanmış denetleme becerileri (örneğin tarafsızlık, hakkaniyet, açık fikirlilik, kararlılık, ...)							X
Bakım hatasını araştırma (soruşturma) becerileri							X
Kaynak yönetimi ve üretim planlama becerileri	X	X	X				
Takım çalışması, karar verme ve liderlik becerileri	X		X				

GM 3 145.A.30 (e) Mesleki deneyimin kayıt edilmesi

Bir kuruluşta edinilen mesleki deneyimin ve alınan eğitimin kayıt altına alınması için aşağıdaki şablon kullanılabilir. Bu şablon, bireyin başka bir kuruluşta yetkinlik değerlendirmesi sırasında göz önünde bulundurulabilir.

Havacılık Bakımı personeli tecrübe bilgileri					
Soyadı Adı Adres Telefon E-posta					
Bağımsız çalışan ☐					
İş Dalı: gövde ☐ motor ☐ elektrik ☐ aviyonik ☐ diğer (belirtiniz) ☐					
İşveren detayları (geçerli olduğunda)					
Adı Adres Telefon					
Bakım kuruluşu detayları					
Adı Adres Telefon Onay Numarası Çalıştığı Süre					
		Başlangıç:		Bitiş:	
Çalıştığı Alan					
☐ Planlama		☐ Mühendislik		☐ Teknik Kayıtlar	
☐ Depo Bölümü		☐ Satın Alma			
Teknisyen/Teknik Personel					
☐ Hat Bakımı		☐ Üs Bakımı		☐ Komponent Bakımı	
☐ Servis (Genel Bakım)		☐ Sökme/Takma		☐ Test /Muayene (Kontrol)	
☐ Planlanmış Bakım		☐ Muayene (Kontrol)		☐ Onarım	
☐ Arıza Giderme		☐ Arıza Giderme		☐ Revizyon	
		☐ Onarım		☐ Yeniden İşlem	
				☐ Yeniden Montaj	
Hava Aracı Tipi		Hava Aracı Tipi		Komponent Tipi	
Onaylayıcı Personel ve Destek Personeli					
☐ Kategori A		☐ Kategori B1		☐ Kategori B2	
☐ Kategori B1		☐ Kategori B2		☐ Kategori C	
☐ Kategori B2		☐ Kategori C		☐ Komponent	
☐ Kategori C		☐ Komponent		☐ Diğer (örneğin NDT)	
Hava Aracı Tipi		Hava Aracı Tipi		Hava Aracı Tipi	
Hava Aracı Tipi		Hava Aracı Tipi		Hava Aracı Tipi	
Hava Aracı Tipi		Hava Aracı Tipi		Hava Aracı Tipi	
Hava Aracı Tipi		Hava Aracı Tipi		Hava Aracı Tipi	
Sertifikasyon İmtiyazları: var ☐ / yok ☐					
☐ İhtisas gerektiren hizmetler İhtisas (NDT, kompozitler, kaynak, vb.):					
☐ Kalifiye Personel İhtisas (uçak tamir (sac levha), strüktürler, elektrik vb. tesisat uzmanı, döşemeci (kaplamacı), vb.):					
☐ Yer Ekipmanı Operasyonu					
☐ Kalite Kontrol		☐ Kalite Güvence		☐ Eğitim	
İşaretlenmiş Toplam Kutucuk Sayısı: ☐					
İstihdama ilişkin detaylar					
Sözleşmeli çalışılan kuruluşta alınan eğitim					
Tarih		Eğitim Türü			
Tasdik Eden					
Adı ve Soyadı		Tarih			
Görevi:		İmza:			
İletişim Detayları:					
Rehberlik Notu: Bakım kuruluşu, tanziminden itibaren mevcut detayların bir kopyasını en az 3 yıl boyunca muhafaza edecektir.					

AMC 2 145.A.30 (e) İnsan faktörleri

İnsan faktörleri ve insan performansı konularının uygulanmasının anlaşılması ile ilgili olarak tüm bakım kuruluşu personelinin, insan faktörleri üzerine başlangıç eğitimi ve süreklilik eğitimi almaları gerekir.

Bu eğitim, asgari aşağıda belirtilen personele verilmelidir:

- Yöneticiler, müdürler, şefler,
- Onaylayıcı personel, destek personeli ve mekanikler,
- Planlamacılar, mühendisler, teknik kayıt personeli gibi teknik destek personeli,
- Kalite kontrol/güvence personeli,
- Özelleşmiş hizmetler personeli,
- İnsan faktörleri personeli/insan faktörleri eğitmenleri,
- Depo departmanı personeli, satın alma departmanı personeli,
- Yer ekipmanı operatörleri.

1. Başlangıç insan faktörleri eğitimi, GM 145.A.30(e) kapsamında belirtilen eğitim müfredatının tüm konu başlıklarını kapsamalıdır. Bu başlangıç eğitimi, sadece bu amaç için düzenlenmiş bir kurs veya başka bir eğitime entegre edilmiş şekilde gerçekleştirilebilir. Müfredat, kuruluşun kendine özgü doğasını yansıtmak için düzenlenebilir. Ayrıca, müfredat kuruluş bünyesindeki her bir görevin kendine özgü özelliklerini karşılamak için de düzenlenebilir. Örneğin;

- Vardiyalı olarak çalışmayan küçük ölçekli kuruluşlar, ekip çalışması ve iletişim ile ilgili konuları daha yüzeysel olarak ele alabilirler.
- Planlamacılar, söz konusu müfredatın programlama ve planlama amacını daha derinlemesine, vardiya çalışması için beceri geliştirme amacını ise daha yüzeysel olarak ele alabilirler.

Herhangi başka bir kuruluştan istihdam edilen personel dahil olmak üzere tüm personel, yetkinlik değerlendirmeleri böyle bir eğitime ihtiyaç olmadığını doğrulamadıkça, fiilen işe başlamadan önce kuruluşun eğitim standartları ile uyumlu başlangıç insan faktörleri eğitimi almalıdır. Doğrudan gözetim altında çalışan yeni istihdam edilmiş personel, bakım kuruluşuna katılmalarından sonraki 6 ay içerisinde bu eğitimi alabilirler.

2. İnsan faktörleri süreklilik eğitiminin birincil amacı, personelin insan faktörleri ile ilgili olarak güncel bilgiye sahip olmasını sağlamak ve insan faktörleri konuları ile ilgili olarak geri bildirim toplamaktır. Söz konusu eğitime kalite departmanının dahil olması olasılığı göz önünde bulundurulmalıdır. Gerektiğinde faaliyet başlatmak üzere, geri bildirim eğitmenlerden kalite departmanına resmi olarak iletilmesine ilişkin bir prosedür bulunmalıdır.

İnsan faktörleri süreklilik eğitimi, ilgili kalite denetimi bulguları ve kuruluşa aktarılan bakımdaki insan hataları hakkında diğer iç/dış kaynaklı bilgiler ile ilişkili olarak her iki yılda bir kez uygun süreyle gerçekleştirilmelidir.

3. İnsan faktörleri eğitimi, bakım kuruluşunun kendisi veya bağımsız eğitmenler veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilen eğitim kuruluşları tarafından gerçekleştirilebilir.

4. İnsan faktörleri eğitimi prosedürleri, bakım kuruluşu el kitabında belirtilmelidir.

GM 1 145.A.30 (e) İnsan Faktörleri için Kurs İçeriği

İnsan Faktörleri Başlangıç Eğitimi için Kurs İçeriği

Aşağıdaki eğitim müfredatı, insan faktörleri eğitimi sırasında ele alınacak konuları ve alt konuları tanımlamaktadır.

Tüm konular kuruluş ve personeli için uygun olan detay seviyesinde ele alındığı sürece bakım kuruluşu, kendi ihtiyaçlarına uyarlamak için, müfredatta yer alan herhangi bir konuyu birleştirebilir, bölebilir veya bu konunun sıralamasını değiştirebilir.

Sağlık ve emniyet, yönetim, gözetim becerileri gibi bazı konular ayrı bir eğitim olarak ele alınabilir. Böyle bir durumda eğitimin tekrarına gerek yoktur.

Mümkün olduğunda, özellikle kaza ve olay raporları olmak üzere, pratik çizimler ve örnekler kullanılmalıdır.

İlgili olduğu yerlerde konular, mevcut mevzuat ile veya mevcut rehber/tavsiye niteliğindeki materyaller (ICAO HF Özetleri ve Eğitimi El Kitabı, vb.) ile ilişkili olmalıdır.

Olası olduğunda konular, bakım mühendisliği ile ilişkili olmalıdır ve çok fazla alakasız teoriden kaçınılmalıdır.

1. Genel/İnsan faktörlerine giriş
 - 1.1 İnsan faktörlerinin önemi
 - 1.2 İstatistikler
 - 1.3 Olaylar
2. Emniyet Kültürü/Organizasyonel faktörler
3. İnsan Hatası
 - 3.1 Hata modelleri ve teorileri
 - 3.2 Bakım tasklarında hata türleri
 - 3.3 İhlaller
 - 3.4 Hatalardan çıkarımlar

- 3.5 Hataları önleme ve yönetme
- 3.6 İnsan güvenilirliği
- 4. İnsan performansı ve limitleri
 - 4.1 Görme
 - 4.2 İşitme
 - 4.3 Bilgi işlem
 - 4.4 Dikkat ve algı
 - 4.5 Durumsal farkındalık
 - 4.6 Hafıza
 - 4.7 Kapalı mekan korkusu ve fiziki erişim
 - 4.8 Motivasyon
 - 4.9 Zindelik/Sağlık
 - 4.10 Stres
 - 4.11 İş yükü yönetimi
 - 4.12 Yorgunluk
 - 4.13 Alkol, ilaç ve uyuşturucu maddeler
 - 4.14 Fiziki çalışma
 - 4.15 Tekrar eden tasklar/Memnuniyet
- 5. Çevre
 - 5.1 Yaşıt baskısı
 - 5.2 Strese neden olan unsurlar
 - 5.3 Zaman baskısı ve termin tarihleri
 - 5.4 İş yükü
 - 5.5 Vardiyalı Çalışma
 - 5.6 Gürültü ve duman
 - 5.7 Aydınlatma
 - 5.8 İklim ve sıcaklık
 - 5.9 Hareket ve titreşim
 - 5.10 Karmaşık sistemler
 - 5.11 İşyerindeki tehlikeler
 - 5.12 İşgücü eksikliği
 - 5.13 Dikkat dağılması ve kesintiler
- 6. Prosedürler, bilgi, aletler ve uygulamalar
 - 6.1 Gözle Muayene
 - 6.2 Çalışma günlüğü yazılması ve kayıtlarının tutulması
 - 6.3 Prosedür — uygulama/uyumsuzluk/normlar
 - 6.4 Teknik dokümantasyon — erişim ve kalite
 - 6.5 Kritik bakım görevleri ve hata yakalama yöntemleri (bağımsız denetim, yeniden inceleme, vb.)
- 7. İletişim
 - 7.1 Vardiya/Task devir teslimi
 - 7.2 Bilginin dağıtılması ve paylaşılması
 - 7.3 Kültürel farklılıklar
- 8. Ekip çalışması
 - 8.1 Sorumluluk
 - 8.2 Yönetim, gözetim ve liderlik
 - 8.3 Karar verme
- 9. Profesyonellik ve doğruluk
 - 9.1 Güncel tutma; geçerlilik
 - 9.2 Hatayı tetikleyen davranış
 - 9.3 Kararlılık/İddiacılık
- 10. Kuruluşun İnsan Faktörleri Programı
 - 10.1 Hataların raporlanması
 - 10.2 Disiplin politikası
 - 10.3 Hataların araştırılması
 - 10.4 Problemleri ele almak için yürütülen faaliyetler
 - 10.5 Geri bildirim

AMC 3 145.A.30 (e) Yakıt tankı emniyeti

Bakım kuruluşunun teknik personeli, özellikle de CDCCL tasklarının uyumluluğunda görev alan teknik personel, ilişkili muayene standartları ve bakım prosedürlerinin yanı sıra yakıt tankı emniyeti üzerine ilave eğitim almalıdır.

Bakım kuruluşu personeline yukarıda ifade edilen yakıt tankı eğitimi için Ek-5 Genel Müdürlük tarafından kılavuz doküman olarak sağlanmaktadır.

AMC 4 145.A.30 (e) EWIS

Yetkinlik değerlendirmesi, gerekli olduğunda ilave EWIS eğitimi ihtiyacının olup olmadığını içermelidir.

Bakım kuruluşu personeline EWIS eğitimi programı için, EASA AMC 20-22 kılavuz doküman olarak kullanılır.

IR 145.A.30 (f) NDT personeli**AMC 145.A.30 (f)**

(f) Kuruluş, hava aracı ve/veya komponentlerinin sürekli uçuşa elverişliliğine yönelik tahribatsız muayene işlemi yapacak ve/veya kontrol edecek olan personelin Genel Müdürlük tarafından kabul edilen standarda göre vasıflandırılmasını sağlamalıdır.

Tahribatsız muayene dışındaki özel işlemleri gerçekleştiren personel resmi olarak kabul gören standartlar çerçevesinde uygun bir şekilde vasıflandırılmalıdır.

Bu paragrafa istisna olarak, (g), (h)(1) ve (h)(2) paragraflarında belirtilen SHY-66 gereğince yetkilendirilmiş olan kategori B1 veya B3 personeli "dye penetrant" testlerini yapabilir ve/veya kontrol edebilir.

1. Sürekli uçuşa elverişliliğe yönelik tahribatsız test işlemi, IR 145.A.45 'de belirtilen bakım verisine göre, hizmetteki hava aracı/hava aracı komponentlerinde ürünün emniyetli bir şekilde çalışmasına ilişkin sürekli elverişliliği saptamak amacıyla gerçekleştirilen ve tip sertifikası sahibi/hava aracı veya motor veya pervane üreticisi tarafından tanımlanan test anlamına gelir.

2. "Uygun olarak vasıflandırılması" ifadesi, yürütülecek olan tahribatsız test işlemine bağlı olarak TS EN 4179 tarafından tanımlandığı gibi Seviye 1, Seviye 2 veya Seviye 3 olarak vasıflandırılması anlamına gelir.

3. Metotları, teknikleri, vb. oluşturması ve yetkilendirme yapabilmesi için Seviye 3 personelinin TS EN 4179 aracılığıyla vasıflandırılabilmesine karşın, bu durum söz konusu personelin tip sertifikası sahibi/üretici tarafından, tahribatsız muayene el kitapları veya servis bültenleri gibi sürekli uçuşa elverişlilik verileri şeklinde yayınlanan metotlar ve tekniklerden sapmasına izin vermez. El kitabı veya servis bülteni tarafından böyle bir sapmaya açık bir şekilde izin verilmediği sürece sapma hiçbir şekilde gerçekleştirilemez.

4. TS EN 4179 kapsamında bir ulusal havacılık tahribatsız muayene (NDT) kuruluna genel referanslar yapılmasına rağmen, tüm eğitim ve sınav süreçleri böyle bir kurulun genel kontrolü altında olan personel veya kuruluşlar tarafından yürütülmelidir.

5. Belirli tahribatsız muayene işlemleri şunlardır: sıvı penetrantı, manyetik parçacık, girdap akımı, ultrasonik, X ray ve gama ışını dâhil olmak üzere radyografik metotlar.

6. TS EN 4179 tarafından belirgin bir şekilde işaret edilmeyen, termografi ve shearografi gibi, ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere, yeni metotlar geliştirilebilir. Kabul edilen bu standart kuruluş tarafından pekiştirilene kadar, söz konusu bu metotlar, belirli ekipman üreticisinin süreç içerisinde yer alan personelin yetkinliğini sağlamak için çeşitli eğitim ve sınav süreçlerini içeren önerilerine göre yürütülmelidir.

7. NDT faaliyeti gerçekleştiren SHY-145 kapsamında onaylı herhangi bir bakım kuruluşu, el kitabında detaylandırılmış ve/veya ayrı olarak hazırlanmış ve Genel Müdürlük tarafından kabul edilmiş Tahribatsız Muayene El Kitabı (TMEK) oluşturmalıdır. Bu el kitabının ilgili bölümlerinde NDT personeli vasıflandırılmasının nasıl yapıldığı açıklanmalıdır.

8. Boroskop ve delaminasyon coin tapping gibi diğer teknikler, tahribatsız test işlemlerinden ziyade tahribatsız muayenelerdir. Söz konusu farklılığa bakılmaksızın, bu muayeneleri gerçekleştiren ve değerlendiren personelin uygun şekilde

SHT-145 EK-1 Tablolar

eğitim almasını ve süreçteki yetkinliklerinin değerlendirilmesini sağlamak için bakım kuruluğu, Genel Müdürlük tarafından kabul edilen bir el kitabı prosedürü oluğuurtmalıdır. SHY-145 kapsamında NDT olarak sayılmayan tahribatsız muayeneler, D1 sınıf yetkisi kapsamında değerlendirilmez.

9. İlgili gösterilen standartlar, metotlar, eğitim ve prosedürler bakım kuruluğu el kitabında ve/veya tahribatsız muayene el kitabında belirtilmelidir.

10. SHY-145'in geçerli olduğu tarihten önce, vasıflı olmadığı bir tahribatsız test işlemini gerçekleştirilen ve/veya kontrol eden personel, söz konusu tahribatsız test işlemini için TS EN 4179 gereğince vasıflandırılmalıdır.

11. Bu çerçevede, resmi olarak kabul gören standart, tüzel kişiliğe sahip olsun ve olmasın resmi bir kuruluş tarafından oluğuurtulan veya yayınlanan standartlar anlamına gelir. Bu standartlar, hava taşımacılığı sektörü tarafından yerinde uygulama olarak kabul edilen standartlardır.

IR 145.A.30 (g) Yeterli sayıda personel**AMC 145.A.30 (g)**

(g) Paragraf (j)'de aksi belirtilen durumlar hariç olmak üzere, hava aracı hat bakımı yapan bakım kuruluşunun, IR145.A.35'e ve SHY-66'ya göre nitelikli ve ilgili hava aracı tipinde kategori B1, B2 ve B3 olarak yetkilendirilen yeterli sayıda onaylayıcı personele sahip olması gerekir.

Ayrıca, bu tür kuruluşlar, planlı küçük çaplı hat bakımları ve basit arıza giderme işlemlerini gerçekleştirmek için, IR 66.A.20(a)(1) ve IR 66.A.20(a)(3)(ii) kapsamında tanımlanan imtiyazlara sahip olan, IR 145.A.35 madde ve SHY-66'ya göre nitelikli ve yapılacak iş üzerine gerekli eğitim görmüş onaylayıcı personel kullanabilir.

Söz konusu onaylayıcı personelin mevcut olması, yeter sayıda kategori B1, B2, B3 onaylayıcı personele olan ihtiyacı ortadan kaldırmaz.

1. IR 66.A.20(a)(1) ve IR 66.A.20(a)(3)(ii) 'de bahsi geçen personelin amaçları doğrultusunda, küçük çaplı planlı hat bakım, hava aracı bakım programında belirtilen haftalık bakım kontrolüne kadar ve söz konusu bakım kontrolü de dahil olmak üzere gerçekleştirilen her çeşit küçük çaplı planlı muayene/bakım kontrolü anlamına gelir.

Haftalık bakım kontrolü belirtmeyen hava aracı bakım programları için, Genel Müdürlük, haftalık bakım kontrolüne eşdeğer olarak değerlendirilen en önemli bakım kontrolünü belirleyecektir.

2. Küçük çaplı planlı hat bakımın veya basit arıza gideriminin parçası olarak IR 145.A.50 kapsamında belirtilen hava aracı bakım çıkış sertifikasını düzenlemek amacıyla IR 66.A.20(a)(1) ve IR 66.A.20(a)(3)(ii) personelinin uygun task eğitimi sonrasında gerçekleştirmesine izin verilen tipik tasklar aşağıdaki listede yer almaktadır:

- a. Tekerleklerin/Jantların değiştirilmesi.
- b. Tekerlek fren ünitelerinin değiştirilmesi.
- c. Acil durum ekipmanlarının değiştirilmesi.
- d. Fırınlardan, ısıtıcıların ve meşrubat makinelerinin değiştirilmesi.
- e. Dahili ve harici ışıkların, filamanların ve elektronik flaş lambalarının değiştirilmesi.
- f. Cam silecek lastiklerinin değiştirilmesi.
- g. Yolcu ve kabin ekibi koltuklarının, koltuk emniyet kemerlerinin ve kayışların değiştirilmesi.
- h. Motor kapaklarının kapatılması ve hızlı erişim kontrol panellerinin tamiri.
- i. Sürgülü vanalar hariç olmak üzere tuvalet sistemi komponentlerinin değiştirilmesi.
- j. Basınç yapısının bir parçasını oluşturan kapılar hariç olmak üzere dahili kompartman kapıları ve placardların basit onarımları ve değiştirilmesi.
- k. Baş üstü saklama kompartman kapıları ve kabin döşeme unsurlarının basit onarımları ve değiştirilmesi.
- l. Statik boşaltıcı fitillerin değiştirilmesi.
- m. Hava aracı ana ve APU hava aracı bataryalarının değiştirilmesi.
- n. Hoparlör sistemi dışında, uçuş sırasında kullanılan eğlence sistemi basit komponentlerinin değiştirilmesi.
- o. Rutin yağlama ve tüm sistem sıvılarının ve gazlarının ikmali.
- p. Söz konusu deaktivasyonun Genel Müdürlük tarafından basit bir task olarak kabul edildiği durumlarda, sadece alt sistemlerin ve hava aracı komponentlerinin işleticiye ait minimum ekipman listesinde izin verildiği şekilde deaktivasyonu.
- q. Paneller, motor kapakları veya kapakların sökülmesi/kapatılması veya özel aletlerin kullanılması dahil olmak üzere, buzlanmayı giderici/buzlanmayı önleyici sıvı artıklarının muayene edilmesi ve giderilmesi.
- r. Genel Müdürlük tarafından belirli bir hava aracı tipi için basit bir task olarak kabul edilen diğer tasklar. Bu, aşağıdaki koşulların tümü karşılandığında arıza ertelemeyi de kapsayabilir:

- Arıza bulmaya ihtiyaç olmadığında, ve
- Task Minimum Ekipman Listesi'nde yer aldığında, ve
- Minimum Ekipman Listesi (MEL) tarafından gerekli görülen bakım faaliyeti Genel Müdürlük tarafından basit olarak kabul edildiğinde.

Helikoptere ilişkin yukarıdakilere ek olarak aşağıdakiler bu listeye dahil edilebilir:

- s. Helikopter Acil Durum Medikal Servisi (HEMS) basit dahili medikal ekipmanın sökülmesi ve takılması.
- t. Ağır yük asansörü (kaldıraç) dışındaki harici kargo materyallerinin (harici kanca, aynalar gibi) sökülmesi ve takılması.
- u. Hızla çıkarılabilen harici kameraların ve arama ışıklarının sökülmesi ve takılması.
- v. Tüpler hariç olmak üzere, acil durum can yeleklerinin sökülmesi ve takılması.
- y. Hızla çıkarılabilen bağlantılarla tutturulmuş harici kapıların sökülmesi ve takılması.
- z. Kar yataklarının/kayma ayaklarının/çökme önleme yataklarının sökülmesi ve takılması.

Arıza bulma gerektiren hiçbir task yetkilendirilmiş bakım işlemlerinin bir parçası olmamalıdır. Ertelenmiş arızaların giderilmesi sonrasında bakım çıkışına, söz konusu task yukarıda listelendiği sürece izin verilebilir.

3. Kategori B1, B2, B3 olarak vasıflandırılmış ve uygun hava aracı tipinde yetkilendirilmiş onaylayıcı personele sahip olma gerekliliği, hava aracı hat bakımı durumunda, kuruluşun her bir hat istasyonunda B1, B2 ve B3 personeline sahip olması gerektiği anlamına gelmez. Bakım Kuruluşu El Kitabı'nda B1, B2 veya B3 onaylayıcı personel gerektiren arızaların nasıl çözüleceğine dair bir prosedür olmalıdır.

4. Hava aracı hat bakımı durumunda, Genel Müdürlük, Bakım Kuruluşu El Kitabı'nda tanımlanan iş kapsamının B1, B2 ve B3 onaylayıcı personelin tümünün bulunmasını gerektirmediğine yönelik kanaat getirmesi şartıyla, bir kuruluşun sadece B1, B2 veya B3 onaylayıcı personele sahip olmasını kabul edebilir. Planlı ve planlı olmayan hat bakım (arıza giderimi) kapsamının sadece mevcut onaylayıcı personel kategorisi tarafından onaylanabilen tasklar ile açık bir şekilde sınırlandırılmasına özellikle dikkat edilmelidir.

IR 145.A.30 (h) Kategori C ihtiyacı**AMC 145.A.30 (h)**

(h) Paragraf (j)'de aksi belirtilen durumlar hariç olmak üzere, hava aracı bakımını yapan herhangi bir bakım kuruluşunun;

1. Kompleks motorlu hava araçlarının üs bakımında, IR 145.A.35'e ve SHY-66'ya göre ilgili hava aracı tipinde Kategori C olarak yetkilendirilen yeterli sayıda onaylayıcı personele sahip olması gerekir.

İlave olarak, bakım kuruluşu, Kategori C onaylayıcı personeli destekleyecek, IR 145.A.35 ve SHY-66'ya göre Kategori B1 ve B2 olarak ilgili hava aracı tipinde yetkilendirilen yeterli sayıda personele sahip olmalıdır.

i. Kategori C onaylayıcı personelin bakım çıkış sertifikası düzenlemesinden önce, B1 ve B2 destek personeli, söz konusu bakım ile ilgili tüm işlem veya muayenelerin gerekli standartlara uygun olarak yapılmasını sağlamalıdır.

ii. Kuruluş, tüm Kategori B1 ve B2 destek personeli için bir kayıt listesi tutar.

iii. Kategori C onaylayıcı personel (i) paragrafında belirtilen gerekliliklerin yerine getirildiğinden ve müşteri tarafından talep edilen tüm işlerin ilgili üs bakım kontrollerinde ve iş bakım paketinde tamamlanmasını sağlar; ve aynı zamanda tamamlanmayan bakım işlemleri için, tamamlanması gerekir gerekmediğinin veya müşteri ile mutabakata varıp başka bir bakım paketine veya intervaline ertelenmesinin değerlendirmesini yapar.

2. Kompleks motorlu hava araçlarının dışındaki hava araçlarına üs bakımını yapan kuruluşunun;

i. IR 145.A.35'e ve SHY-66'ya göre nitelikli ve ilgili hava aracı tipinde kategori B1, B2, B3 olarak yetkilendirilen yeterli sayıda onaylayıcı personele veya

ii. IR 145.A.35(a)(i) kapsamında belirtildiği gibi destek personeli tarafından yardım sağlanan ve ilgili hava aracı tipinde kategori C olarak yetkilendirilen yeterli sayıda onaylayıcı personele sahip olması gerekir.

IR 145.A.30 (h) ve IR 145.A.35 gereğince, vasıflandırma gereklilikleri (temel lisans, hava aracı yetkileri, güncel deneyim ve süreklilik eğitimi) onaylayıcı personel ve destek personeli için birbirinin aynıdır.

Tek fark, üs bakımı sırasında bakım çıkışı Kategori C onaylayıcı personel tarafından düzenleneceğinden, destek personelinin bu görevi yerine getirirken sertifikasyon imtiyazlarına sahip olmamasıdır.

Bununla birlikte, kuruluş, hat bakımında hali hazırda sertifikasyon imtiyazlarına sahip olan kişileri, üs bakımında destek personeli olarak kullanabilir.

IR 145.A.30 (i) Komponent onaylayıcı personeli

Komponent onaylayıcı personel, bakım seviyesine göre; parça, modül, alt modül veya tam komponentin bakımı için yetkilendirilebilir. Yetkilendirilecek personel;

1) Bakım deneyimi gerekliliği:

- a) Kompleks olmayan komponentlerin bakımı durumunda, en az 12 ayı atölyede spesifik bir komponentin bakımında pratik tecrübe olmak üzere havacılık bakımı alanında 2 yıllık havacılık tecrübesine,
- b) Motor/APU ve iniş takımları gibi kompleks komponentlerin bakımı durumunda, en az 24 ayı atölyede kompleks bir komponentin bakımında pratik tecrübe olmak üzere havacılık bakımı alanında 3 yıllık havacılık tecrübesine sahip olmalıdır.

2) Komponent teorik ve pratik eğitim gerekliliği:

a) Yetkilendirildiği bakım seviyesine (parça, modül, alt modül veya tam komponent) bağlı olarak, aşağıda belirtilen kuruluşlardan teorik ve pratik eğitim almış olmalıdır:

- Orijinal ürün üreticisi (OEM),
- Orijinal ürün üreticisi (OEM) onaylı eğitim kuruluşu,
- Aşağıdakileri gereklilikleri sağlayan uygun yetkiye sahip SHY-145 kuruluşu:
 - Söz konusu eğitimi gerçekleştirmek üzere tayin edilen kişi, bahse konu komponente ilişkin uygun seviyedeki eğitimi almış olduğunu kanıtlamak zorundadır,
 - Söz konusu eğitimi gerçekleştirmek üzere tayin edilen kişi, SHY-145 Kuruluşu tarafından uygun şekilde yetkilendirilmekte olup, ilgili komponent bakımına ilişkin yeterli düzeyde tecrübeye sahip olduğunu kanıtlamak zorundadır,
 - Eğitim müfredatı, Mühendislik Bölümü Müdürü ve/veya Kalite Yöneticisi tarafından gözden geçirilmesini sağlar,
 - Pratik eğitim amacıyla ilgili komponent hazır bulundurulmasını sağlar.

b) Kompleks olmayan komponentlerin bakımı durumunda, aynı aileden ve teknolojiden olan bir komponente ilişkin olarak önceden almış olduğu eğitim veya tecrübesi yukarıda aranan komponent eğitimi gerekliliği yerine kullanılabilir.

3) Test Tezgahı eğitimi:

Personelin yetkilendirileceği bakım işlemleri sırasında bir Test Tezgahının (motor, ATEC bench test, v.b.) kullanılması durumunda, personelin aşağıdaki kaynaklar tarafından sağlanan bir eğitim almış olması gerekmektedir.

- Orijinal ürün üreticisi (OEM),
- Test Tezgahı üreticisi,
- Uygun yetkiye sahip SHY-145 kuruluşu.

4) Özel ekipman eğitimi:

Personelin yetkilendirileceği bakım işlemleri sırasında özel bir ekipmanın kullanılması durumunda, personelin aşağıdaki kaynaklar tarafından sağlanan bir eğitim almış olması gerekmektedir.

- Orijinal ürün üreticisi (OEM),
- Ekipman üreticisi,
- Uygun yetkiye sahip SHY-145 kuruluşu.

IR 145.A.30 (j) İstisnai durumlar

(j) Paragraf (g) ve (h)'ye istisna olarak, SHY-66 ile uygunluk sağlanması yükümlülüğüne ilişkin kuruluş, aşağıdaki hükümler çerçevesinde yetkilendirilmiş onaylayıcı personel kullanabilir:

1. Ülkemiz sınırları dışında kalan kuruluş tesisleri için, onaylayıcı personel, Ek-4'de belirtilen koşullara bağlı olarak kuruluş tesisinin kayıtlı olduğu ülkenin ulusal havacılık düzenlemelerine göre yetkilendirilebilir.

2. Türkiye sınırları dışında bulunan bir kuruluşun bir hat istasyonunda yürütülen hat bakımı için, onaylayıcı personel, Ek-4'de belirtilen koşullara bağlı olarak bakım tesisinin bulunduğu Devletin ulusal havacılık düzenlemelerine göre yetkilendirilebilir.

3. Uçuş ekibinin, söz konusu uçuşa elverişlilik direktifini uygulayabileceğini açık bir şekilde belirten tekrar eden, uçuş öncesi uçuşa elverişlilik direktifi için, kuruluş, hava aracının sorumlu pilotuna ve/veya uçuş teknisyenine sahip olduğu uçuş ekibi lisansı temelinde sınırlı bir yetkilendirme belgesi (yetki sertifikası) düzenleyebilir.

Bununla birlikte, kuruluş, söz konusu hava aracı sorumlu pilotunun veya uçuş mühendisinin bu uçuşa elverişlilik direktifini gerekli standarda göre tamamlayabilmesini sağlamak için yeterli derecede uygulama eğitimi almış olmasını sağlamalıdır.

IR 145.A.30 (j)4 Sorumlu pilot yetkilendirme

AMC 145.A.30 (j)4

4. Hava aracının destek verilen bir yerden uzakta operasyon gerçekleştirdiği durumlarda, kuruluş, hava aracının sorumlu pilotunun ve/veya uçuş mühendisinin bu belirtilen görevi gerekli standarda göre tamamlayabilmesi için yeterli derecede pratik eğitimi almış olması şartıyla hava aracının sorumlu pilotuna ve/veya uçuş mühendisine sahip olduğu uçuş ekibi lisansı temelinde sınırlı bir yetkilendirme belgesi düzenleyebilir. Bu paragraf ile ilgili şartlar ayrıntılı olarak BKEK'te tanımlanmalıdır.

1. Sınırlı bir sertifikasyon yetkilendirmesi düzenlemek için, uçuştan sorumlu pilotun veya uçuş mühendisinin geçerli bir havayolu nakliye pilotu lisansına (ATPL), ticari pilot lisansına (CPL) veya uçuş mühendisi (F/EL) lisansına veya söz konusu hava aracı tipinde Genel Müdürlük tarafından kabul edilen eşdeğerde bir ulusal lisansa sahip olması gerekir. Ayrıca, sınırlı sertifikasyon yetkilendirmesi, IR 145.A.30 (e) ve ilişkili AMC ve GM'lerde personel gerekliliklerini ele alan prosedürleri içeren bakım kuruluşu el kitabına tabidir.

Söz konusu prosedürler en azından aşağıdakileri içermelidir:

a. Yeterli ölçüde bakımda uçuşa elverişlilik kuralları eğitiminin tamamlanması.

b. Spesifik tasklar için hava aracı üzerinde yeterli task eğitiminin tamamlanması.

Task eğitimi, bireyin, gerçekleştirilecek taskı baştan sona anlamasını sağlayacak yeterli süreye sahip olmalı ve ilgili bakım verilerinin kullanılmasına ilişkin eğitim içermelidir.

c. SHY-145 kapsamında belirtildiği şekilde prosedürlere ilişkin eğitimin tamamlanması.

Yukarıda bahsedilen prosedürler, bakım kuruluşu el kitabında belirtilmeli ve Genel Müdürlük tarafından kabul edilmelidir.

2. (i) ATPL veya CPL sahibi olan uçuştan sorumlu pilot tarafından onaylanabilecek ve/veya gerçekleştirilebilecek tipik tasklar, aşağıdaki listede yer verilen küçük çaplı bakım veya basit bakım kontrolleridir:

a. Dahili ışıklar, filamanlar ve elektronik flaş lambalarının değiştirilmesi.

b. Motor kapaklarının kapatılması ve hızlı erişim kontrol panellerinin tamiri.

c. Gerginlik ayarı, dual kontroller, FLIR, kapılar, fotografik ekipman, vb. rol değişiklikleri.

d. Kolaylıkla erişilebilen, ancak özel alet kullanımı gerektirmeyen panellerin, motor kapaklarının veya kapakların sökümü/kapatılması dahil olmak üzere, buzlanmayı giderici/buzlanmayı önleyici sıvı artıklarının muayene edilmesi ve giderilmesi.

e. Bu Talimat ile uyumlu olan ve Genel Müdürlük tarafından kabul edilen basit teknikleri içeren her çeşit bakım kontrolü/değiştirme.

2 (ii) Geçerli bir uçuş mühendisi lisansına veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilen eşdeğer nitelikte ulusal bir belgeye sahip olan kişiler, hava aracı tipi üzerinde bu sınırlı sertifikasyon yetkilendirmesi imtiyazını sadece uçuş mühendisi görevlerini yerine getirirken kullanabilir.

2(i)(a) ila (e) paragraflarına ilaveten, gerçekleştirilebilecek diğer küçük çaplı bakım veya basit arıza giderimi taskları aşağıdaki listede yer almaktadır:

a. Tekerleklerin/Jantların değiştirilmesi.

- b. Kolaylıkla erişilebilen basit acil durum ekipmanlarının değiştirilmesi.
- c. Fırınlara, ısıtıcıların ve meşrubat makinelerinin değiştirilmesi.
- d. Harici ışıkların değiştirilmesi.
- e. Yolcu ve kabin ekibi koltuklarının, koltuk emniyet kemerlerinin ve kayışların değiştirilmesi.
- f. Baş üstü saklama kompartman kapıları ve kabin döşeme unsurlarının basit değişimi.
- g. Statik boşaltıcı fitillerin değiştirilmesi.
- h. Hava aracı ana ve APU hava aracı bataryalarının değiştirilmesi.
- i. Hoparlör sistemi dışında, uçuş sırasında kullanılan eğlence sistemi basit komponentlerinin değiştirilmesi.
- j. Söz konusu deaktivasyonun Genel Müdürlük tarafından basit bir task olarak kabul edildiği durumlarda, sadece alt sistemlerin ve hava aracı komponentlerinin işleticiye ait minimum ekipman listesinde izin verildiği şekilde deaktivasyonu.
- k. Bakım kontrolün rehberliği altında atılmış sigortalara (şalterin) yeniden kurulması.
- 1. Genel Müdürlük tarafından belirli bir hava aracı tipi için basit bir task olarak kabul edilen diğer her çeşit task.
- 3. Söz konusu yetkilendirme, geçerli hava aracı tipinde yeterli tazeleme eğitimine bağlı olarak on iki aylık kesin bir süreye sahip olmalıdır.

GM 145.A.30 (j)4

1. SHT FCL 1 veya SHT FCL 2 kurallarına göre düzenlenmiş bir ATPL veya CPL sahibi için, teorik bilgi ve sınav konuları SHT FCL 1.470 Ek 1 ve SHT FCL 2.470 Ek 1 içerisinde detaylandırılmış olup aşağıdaki konuları içerir:

- Hava Hukuku
- Gövde/Sistemler/Güç Sistemi
- Aletler/Elektronik Cihazlar
- Ağırlık ve Denge
- Performans
- Uçuş Planlama ve İzleme
- İnsan Performansı ve Sınırları
- Meteoroloji
- Genel Seyrüsefer (Navigasyon)
- Radyo Seyrüsefer (Navigasyon)
- Operasyonel Prosedürler
- Uçuş Prensipleri
- VFR Haberleşmeleri
- IFR Haberleşmeleri

2. Bir SHT FCL F/EL sahibi için, teorik ve pratik bilgi ile beceri gereklilikleri SHT FCL 4 Alt Bölüm D kapsamında belirtilmiş olup, SHT FCL 4.160 Ek 1 Teknik Eğitim Kursu (TTC) içerisinde aşağıdaki konular detaylandırılmıştır: (Bakınız SHT-FCL 4.160(b)(1))

Özellikle sistem arızalarının gösterimi ile ilgili olarak, daha fazla teknik arka plan bilgisi vererek ve adayı Minimum Ekipman Listesi (MEL) ile ilişkili bakım üzerine eğiterek temel bakım prosedürlerini tanıtmalıdır.

SHT-145 EK-1 Tablolar

Teorik bilgi eğitimi 100 saatten oluşur ve aşağıdaki unsurları içerir:

1. Gövde ve Sistemler
2. Elektrik
3. Güç Sistemi ve Acil Durum Ekipmanları
4. Uçuş Aletleri ve Otomatik Uçuş Kumanda Sistemleri

Aşağıdaki konularda 35 saatlik pratik deneyimi içeren pratik beceriler eğitimi, SHY-145 kapsamında onaylı bir kuruluş tarafından sağlanır:

- Gövde ve uçuş kumandaları,
- Motorlar,
- Aletler,
- İniş takımı ve frenler,
- Kabin/kokpit/acil durum ekipmanları,
- Buzlanmayı giderme/buzlanmayı önleme ile ilgili bakım faaliyetleri,
- Yer hizmetleri ve ikmal işlemleri,
- Tamamlama sertifikası.

Teknik eğitimin başarılı bir şekilde tamamlanmasının ardından, teorik bilgi eğitimini ve/veya pratik beceri eğitimini gerçekleştiren eğitim kuruluşu adaya, söz konusu kursun veya bir kısmının başarılı bir şekilde tamamlandığına dair bir sertifika vermelidir.

IR 145.A.30 (j)5 Tek seferlik yetki (One-Off)**AMC 145.A.30 (j)5**

5. Hiçbir uygun onaylayıcı personelin bulunmadığı, ana üs dışındaki herhangi bir yerde uçamayacak durumda kalan hava araçlarına, bakım desteği sağlamak üzere sözleşme yapılan kuruluş, aşağıdaki öngörülemez durumlarda, (i) ve (ii) alt maddelerinde belirtilen kişilere bir defaya mahsus olmak üzere tek seferlik yetkilendirme belgesi düzenleyebilir:

Bu alt paragraf kapsamında belirtilen durumlar için düzenlenen yetkilendirme belgeleri, düzenlendiği tarihten itibaren 7 gün içerisinde, Genel Müdürlüğe bildirilmelidir.

Bir defaya mahsus olmak üzere yetkilendirme belgesini düzenleyen kuruluş, uçuş güvenliğini etkileyecek bu gibi her tür bakımın uygun şekilde onaylanmış bir kuruluş tarafından tekrar kontrol edilmesini sağlamalıdır.

1. Bu alt paragrafın amaçları doğrultusunda "öngörülemez", arızanın şimdiye kadar güvenilir olan bir sistemin parçası olması sebebiyle beklenmemesi ve dolayısıyla işletici tarafından daha önceden tahmin edilememesi sonucu uçağın ground edilmesi anlamına gelir.

2. Bir defaya mahsus yetkilendirme, sözleşmeli kuruluşun kalite departmanı tarafından o anki koşullar altında böyle bir gerekliliğin uygun olduğuna ve aynı zamanda gerekli uçuşa elverişlilik standartlarını sağladığına yönelik makul bir karar verilmesinin ardından yapılabilir.

Kuruluşun kalite departmanının, bir defaya mahsus yetkilendirme düzenlemeden önce, her durumu tek tek değerlendirmesi gerekir.

3. Bir defaya mahsus yetkilendirme, gerekli sertifikasyon seviyesinin, bu yetkilendirmenin düzenlendiği kişinin bilgi ve tecrübe seviyesini aştığı durumlarda düzenlenmemelidir.

Her durumda, gerçekleştirilecek işin karmaşıklığına ve söz konusu işin tamamlanması için ihtiyaç duyulan gerekli alet ve/veya test ekipmanlarının mevcut olup olmamasına özellikle önem verilmelidir.

IR 145.A.30 (j)5(i) Kendi personeline one-off**AMC 145.A.30 (j)5**

(i) Benzer teknoloji, üretim ve sistemleri olan bir hava aracı üzerine eşdeğer tip yetkilendirmesine sahip olan bir çalışanına veya

Onaylayıcı personelin yetkiye sahip olmadığı bir hava aracı tipinde gerçekleştireceği bir task sonrası CRS düzenleyebilmesi için bir defaya mahsus yetkilendirme gerekliliğinin tanımlandığı durumlarda, aşağıdaki prosedürün uygulanması önerilir:

1. Uçuş ekibi, arızaya ilişkin tüm detayları işleticiye destek veren bakım kuruluşuna bildirmelidir. Gerekli olması halinde, destek veren bakım kuruluşu, kalite departmanından bir defaya mahsus yetkilendirmenin kullanılmasını talep edecektir.

2. Bir defaya mahsus yetkilendirme düzenlerken, kuruluşun kalite departmanı aşağıdaki hususları doğrulamalıdır:

a) Gerçekleştirilmesi gereken çalışmaya ilişkin tüm teknik detaylar belirlenmiş ve onaylayıcı personele aktarılmıştır.

b) Kuruluş, bir defaya mahsus yetkilendirmenin kullanılacağı yerde üstlenilen toplam bakım faaliyetinin koordinasyonu ve kontrolü için uygulanan onaylı bir prosedüre sahiptir.

c) Bir defaya mahsus yetkilendirmenin düzenlendiği kişi, gerekli tüm bilgiler ve bakım verilerine ilişkin rehberlik ve üstlenilen spesifik task ile ilgili her çeşit özel teknik talimatlar ile donatılmıştır. Adım adım detaylandırılmış bir çalışma sayfası kuruluş tarafından tanımlanmıştır ve bir defaya mahsus yetkilendirmenin sahibine iletilmiştir.

d) Kişi, benzer teknolojiye, yapıya ve sistemlere sahip başka bir hava aracı tipinde eşdeğer seviye ve kapsamda yetkiye sahiptir.

3. Bir defaya mahsus yetkilendirmenin sahibi, iş adımlarını tamamladığında, işin adım adım detaylı bir şekilde gösterildiği çalışma sayfasını imzalamalıdır. Uygun şekilde onaylı bir SHY-145 bakım tesisine geri dönülmesiyle birlikte, tamamlanmış tasklar, gözle muayene ve/veya normal sistem çalıştırması yoluyla doğrulanmalıdır.

IR 145.A.30 (j)5(ii) ICAO lisanslıya one-off**AMC 145.A.30 (j)5**

(ii) Söz konusu yerde SHY-145 / EASA Part-145 kapsamına uygun olarak onaylanmış hiçbir bakım kuruluşunun bulunmaması ve sözleşmeli kuruluşun söz konusu kişinin deneyimine ve lisansına ilişkin kanıt dosyasına sahip olması koşuluyla, en az 5 yıllık bakım tecrübesine ve yetkilendirmenin yapılacağı hava aracı tipini kapsayan geçerli bir ICAO hava aracı bakım lisansına sahip olan herhangi bir kişiye.

Bu paragraf, IR 145.A.30 (j)5 gerekliliklerini karşılayan, bakım kuruluşu tarafından istihdam edilmeyen personeli ele almaktadır. AMC 145.A.30 (j) (5)(i), paragraf 1, 2 (a), (b), (c) ve 3 kapsamında listelenen unsurlara ek olarak, kuruluşun kalite departmanı, söz konusu bir defaya mahsus yetkilendirmeyi, önerilen onaylayıcı personele ilişkin tüm vasıflandırma detaylarını doğrulamak ve yetkinin kullanılacağı yerde hazır bulundurulmasını sağlamak koşuluyla düzenleyebilir.

IR 145.A.30 (k) ELA1 Gözden geçirme personeli

(k) M.A.901(l)1'e göre ticari operasyonlar yapmayan kuruluşlar, ELA1 hava araçları için uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi ve bu işleme bağlı uçuşa elverişlilik sertifikası yayınlamak için, bünyelerinde, M.A.901(l)'e uygun olan ve yetkilendirilmiş uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli bulundurmak zorundadır.

IR 145.A.30 (l) ELA2 Bakım programı hazırlama personeli

(l) M.A.201(e)(ii)'e göre ticari operasyonlar yapmayan kuruluşlar, ELA2 hava araçları için, bakım programı hazırlanması ve onaylanması süreçlerinde, bünyelerinde, M.A.201(e)(ii)'e göre yeterli bilgi ve tecrübeyle belgeleyebilecek yetkinlikte personele sahip olmak zorundadır.

Tablo-6

Onaylayıcı Personel ve Destek Personeli

IR 145.A.35 (a) Hava aracı veya komponent bilgisi

AMC 145.A.35 (a)

a) IR 145.A.30(g) ve (h) paragraflarının gerekliliklerine ek olarak, kuruluş, onaylayıcı personel ve destek personelinin kuruluş prosedürleri ile birlikte bakım yapılacak olan ilgili hava aracı ve/veya komponentleri hakkında yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olmasını sağlamalıdır.

Onaylayıcı personelin yetki belgesinin ilk defa yayımlanması veya yenilemesinden önce bu gereklilikler yerine getirilmelidir.

i. "Destek personeli", üs bakımında çalışan ve ilgili hava aracı tipinde kategori B1, B2 ve/veya B3 SHY-66 hava aracı bakım lisansına sahip olan ancak, bakım çıkış sertifikası düzenleme yetkisine sahip olma zorunluluğu bulunmayan personeli ifade eder.

ii. "İlgili hava aracı ve/veya komponentler"; belirli bir yetkilendirme belgesinde belirtilen hava aracı veya komponentler anlamına gelmektedir.

iii. "Yetkilendirme Belgesi", kuruluş tarafından onaylayıcı personel için düzenlenen ve personelin onaylı bakım kuruluşu adına söz konusu yetkilendirmedeki sınırlandırmalar dahilinde bakım çıkış sertifikalarını imzalayabileceğini belirten belgeyi ifade eder.

1. İlgili tip/grup yetkisini içeren bir SHY-66 lisansına veya komponentler için ulusal bir vasıflandırmaya sahip olmak tek başına, bu kişinin onaylayıcı personel ve/veya destek personeli olarak yetkilendirilmek üzere vasıflı olduğu anlamına gelmez. Kuruluş, söz konusu bu kişinin yetkinliğini, kişinin yetkilendirileceği bakımın kapsamı çerçevesinde değerlendirmekten sorumludur.

2. "Kuruluş, onaylayıcı personel ve destek personelinin kuruluş prosedürleri ile birlikte bakım yapılacak olan ilgili hava aracı ve/veya komponentleri hakkında yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olmasını sağlamalıdır" cümlesi kişinin aşağıdaki konular üzerine eğitim aldığı ve başarılı bir şekilde değerlendirildiği anlamına gelir:

- Hava aracı veya komponent tipi;
- Aşağıdakilere ilişkin fark eğitimleri:
- * Belirli model/varyant
- * Belirli konfigürasyon.

Kuruluş, özellikle aşağıdakilere ilişkin olarak kişisel yetkinliklerin belirlenmiş olduğundan emin olmalıdır:

• Kişinin almış olduğu genel hava aracı tip yetkisi eğitimi ile bakım yapılacak olan hava aracının belirli/özel konfigürasyonu arasındaki farklılıklar dikkate alınarak bakım yapılacak olan ürün tipine ve konfigürasyonuna ilişkin bilgi, beceriler ve tecrübe.

• Emniyete ve prosedürlere uyum sağlamaya ilişkin uygun yaklaşım.

• İlgili kuruluş ve işletici prosedürlerine ilişkin bilgi (komponentlerin kullanımı ve tanımlanması, MEL kullanımı, Teknik Kayıt Defteri (Log) kullanımı, bağımsız kontroller, vb.)

3. Aşağıdakileri içeren fakat bunlarla sınırlı olmayan bazı özel bakım taskları, daha fazla belirli eğitim ve tecrübe gerektirebilir:

- Geniş kapsamlı arıza bulma/tespit etme;
- Çok spesifik ayarlama veya test prosedürleri;
- Kuyruk/kanat ayarı (rigging);
- Motor çalıştırma, motorların çalıştırılması ve işletilmesi, motor performans özelliklerinin kontrol edilmesi, normal ve acil durum motor çalıştırma, ilişkili emniyet önlemleri ve prosedürleri;
- Kapsamlı yapısal/sistemsal muayene ve onarım;
- Bakım programı tarafından gerekli görülen özelleşmiş diğer bakımlar.

Motor çalıştırma eğitimi için simülatörler ve/veya gerçek hava aracı kullanılmalıdır.

4. Yetkinliğin yeterli/kabul edilebilir değerlendirmesi, Genel Müdürlük tarafından onaylanmış bir prosedüre göre yapılmalıdır (AMC 145.A.70(a) 'da tanımlandığı ve MOE Bölüm 3.4 'de yer aldığı şekilde).

5. Kuruluş, yetkinliği ve güncel deneyimi kanıtlayan tüm dokümanların kopyalarını IR 145.A.35(j) kapsamında belirtilen süre boyunca saklamalıdır.

AMC 66.A.20(b) 3 ek bilgileri içermektedir.

IR 145.A.35 (b) Yetki kategorisi ve geçerliliği**AMC 145.A.35 (b)**

(b) IR 145.A.30(j) ve IR 66.A.20(a)3(ii) sayılı maddelerde listelenmekte olan durumlar hariç olmak üzere, kuruluş, onaylayıcı personele sadece, SHY-66 gereklilikleri doğrultusunda yetki geçerlilik süresi boyunca lisansın geçerli olması ve onaylayıcı personelin SHY-66 gerekliliklerine uyum sağlaması koşuluyla hava aracı bakım lisansında listelenen tip yetkisi ve temel kategoriler ile alt kategorilere ilişkin olarak yetkilendirme belgesi düzenleyebilir.

Kuruluş, yetki belgesini, SHY-145 ve SHY-66'nın ilgili paragrafları ile uyum sağlandığına ikna olması halinde düzenler.

Bakım çıkışı onaylama yetkisi verilmesinde, SHY-145 kapsamında onaylı bakım kuruluşunun söz konusu kişinin geçerli bir SHY-66 hava aracı bakım lisansına sahip olduğu konusunda ikna olması gerekir ve bu durumu lisansı yayınlamış olan Genel Müdürlük'ten teyit etme ihtiyacı duyabilir.

IR 145.A.35 (c) Son 2 yılda 6 ay tecrübe**AMC 145.A.35 (c)**

(c) Kuruluş, bütün onaylayıcı personel ve destek personelinin birbirini izleyen her bir iki yıllık dönem içerisinde en az altı ay boyunca ilgili benzer hava aracı veya komponent bakımında fiilen deneyimli olduğundan emin olmalıdır.

"Birbirini izleyen her bir iki yıllık dönem içerisinde en az altı ay boyunca ilgili hava aracı bakımında fiilen deneyim" ifadesini yorumlamada AMC 66.A.20(b)2 hükümleri geçerlidir.

Bu paragrafın amaçları doğrultusunda, "ilgili hava aracı veya komponent bakımında fiilen çalışmak", söz konusu kişinin bir hava aracı veya komponent bakım ortamında çalışmış ve yetkilendirme belgesinin imtiyazlarını kullanmış olmasını ve/veya söz konusu yetkilendirme belgesinde belirtilen en azından bazı hava aracı tiplerinde veya uçak grup sistemlerinde fiilen bakım yapmasını ifade eder.

IR 145.A.35 (d) Süreklilik eğitimi**AMC 145.A.35 (d)**

(d) Kuruluş, bütün onaylayıcı personel ve destek personelinin ilgili teknoloji, kuruluş prosedürleri ve insan faktörü konularında güncel bilgilere sahip olmalarını sağlamak amacıyla her iki yılda bir süreklilik eğitimi almalarını sağlamalıdır.

1. Süreklilik eğitimi, onaylayıcı personelin prosedürler, insan faktörleri ve teknik bilgi bakımından güncel kalmasını ve kuruluşun kendi prosedürleri ve bakım talimatlarının yeterliliğine ilişkin geri bildirim almasını sağlayan çift yönlü bir süreçtir. Söz konusu eğitimin interaktif (etkileşimli) doğası nedeniyle, geri bildirimle ilişkin faaliyette bulunulmasını sağlamak amacıyla kalite departmanının bu eğitime dahil olması ihtimaline önem gösterilmelidir. Alternatif olarak, ilişkili faaliyeti başlatmak için, geri bildirim eğitim departmanından kalite departmanına resmi olarak iletilmesini sağlamak üzere bir prosedür bulunmalıdır.

2. Süreklilik eğitimi, SHY-145 gibi ilgili gerekliliklerdeki değişimleri, kuruluşun prosedürleri ve bakım yapılan ürünlerin modifikasyon standardındaki değişiklikleri ve de olayların kuruluş içi veya kuruluş dışı analizlerinde belirlenen insan faktörleri sorunlarını ele almalıdır. Ayrıca söz konusu eğitim, personelin prosedürleri izlemede başarısız olduğu durumlara ve belirli prosedürlerin neden her zaman izlenmediğine ilişkin sebeplere değinmelidir. Çoğu durumda süreklilik eğitimi, prosedürleri izleme ihtiyacını pekiştirecek ve düzeltilebilmeleri için eksik veya yanlış prosedürlerin kuruluş tarafından tespit edilmelerini sağlayacaktır. Bu durum, bu tür prosedürlere ilişkin kalite denetimi gerçekleştirme olasılığını engellemez.

3. Süreklilik eğitimi, IR 145.A.35(d) 'nin amacını karşılamak üzere her iki yıllık dönem içerisinde yeterli

süreye sahip olmalıdır ve birkaç ayrı ögeye bölünebilir. IR 145.A.35(d), onaylayıcı personeli ilgili teknoloji, prosedürler ve insan faktörleri konuları çerçevesinde güncel tutmak için böyle bir eğitim gerektirir ve bu da kalitenin sağlanmasının bir parçasıdır. Bu nedenle yeterli süre, ilgili kalite denetimi bulguları ve kuruluş bünyesinde mevcut olan bakımdaki insan hatalarına yönelik diğer iç/dış bilgi kaynakları ile ilişkili olmalıdır. Bu, az sayıda kalite denetimi bulgularına sahip olarak hava aracı bakımı gerçekleştiren bir kuruluş söz konusu olduğunda süreklilik eğitiminin, hafta yerine günlerle sınırlandırılabilirdiği anlamına gelir. Oysa bir dizi kalite denetimi bulgusuna sahip olan benzer bir kuruluş için bu eğitim birkaç hafta sürebilir.

Hava aracı komponentlerine bakım yapmakta olan bir kuruluş için, süreklilik eğitiminin süresi aynı felsefeyi takip edecek olmakla birlikte, faaliyetin daha sınırlı kapsamını yansıtacak şekilde daha küçük bir ölçüğe indirilmelidir. Örneğin, hidrolik pompalarının bakım çıkışı gerçekleştiren onaylayıcı personel sadece birkaç saatlik süreklilik eğitimine ihtiyaç duyarken, türbin motorların bakım çıkışı gerçekleştiren onaylayıcı personel bir kaç günlük eğitime ihtiyaç duyabilir. Süreklilik eğitiminin içeriği, kalite denetimi bulguları ile ilişkili olmalıdır ve söz konusu eğitimin her 24 aylık dönemde en az bir kez gözden geçirilmesi tavsiye edilir.

4. Eğitim yönteminin esnek bir süreç olması amaçlanmaktadır. Örneğin, söz konusu eğitim yöntemi, bir SHY-147 süreklilik eğitimi kursunu, havacılık yüksekokulu kurslarını, kuruluş bünyesindeki kısa süreli kursları, seminerleri, vb. içerebilir. Eğitimin öğeleri, genel içeriği ve süresi bakım kuruluşu el kitabında belirtilmelidir. Söz konusu bu eğitim, SHY-147 kapsamında onaylı bir kuruluş tarafından gerçekleştirilirse eğitimin öğeleri, genel içeriği ve süresi gibi detaylar onay kapsamında belirtilebilir ve bakım kuruluşu el kitabında çapraz referans ile gösterilebilir.

IR 145.A.35 (e) Süreklilik eğitim programı**AMC 145.A.35 (e)**

(e) Kuruluş, onaylayıcı personel ve destek personeli için bir sürekli eğitim programı ve SHY-145 kapsamında onaylayıcı personele verilecek yetkilendirme belgesine esas olmak üzere bu maddede belirtilen ilgili paragraflara ve SHY-66'ya uyumluluğunu sağlamak için bir prosedür oluşturmalıdır.

Süreklilik eğitimine ilişkin program, tüm onaylayıcı personel ve destek personelinin, eğitimin ne zaman gerçekleştirileceğini, böyle bir eğitimin öğelerini, ve planlandığı süre içerisinde gerçekleştirildiğine dair bir kanıtı listelemelidir.

Bu bilgiler, IR 145.A.35 (j) tarafından gerekli görüldüğü şekilde onaylayıcı personel ve destek personeli kayıtlarına aktarılmalıdır.

IR 145.A.35 (f) Yeterlilik değerlendirmesi**AMC 145.A.35 (f)**

(f) IR 145.A.30(j)(5) paragrafında belirtilen beklenmedik durumlardan herhangi biri haricinde, tüm onaylayıcı personel ve destek personeli adaylarının yetkinlikleri bakımından kendilerinden beklenen görevler kapsamında AMC 145.A.30 (e) 1, 2, 3 ve 4'e göre değerlendirilmeleri gerekir.

IR 145.A.35 (f) kapsamında belirtildiği üzere, IR 145.A.30(j)(5)'de ele alınan öngörülemez durumlardan herhangi birinin geçerli olması istisnasıyla, tüm onaylayıcı personel ve destek personeli adayları, duruma bağlı olarak AMC 145.A.30 (e) 1, 2, 3 ve 4 gereğince kendileri için planlanan görevlere ilişkin yetkinlikleri açısından değerlendirilmelidir.

IR 145.A.35 (g) Onaylayıcı personel yetki belgesi yayınlanması

(g) Bu maddenin (a), (b), (d), (f) ve uygun olduğu durumlarda (c) paragraflarındaki koşulların onaylayıcı personel tarafından yerine getirilmiş olduğu hallerde, kuruluş, söz konusu yetkilendirmenin kapsamını ve sınırlarını açık bir şekilde ortaya koyan yetkilendirme belgesi düzenler.

Yetkilendirme belgesinin geçerliliği, bu maddenin (a), (b), (d) ve uygun olduğu durumlarda (c) paragraflarına sürekli uyumluluk sağlanmasına bağlıdır.

IR 145.A.35 (h) Yetki belgesinin formatı

(h) Yetkilendirme belgesi kapsamını onaylayıcı personele ve yetkilendirmeyi incelemesi gerekli olabilecek herhangi bir yetkili kişiye açıkça gösteren bir şekle sahip olmalıdır. Yetki kapsamını tanımlamak için kodlar kullanılmışsa kuruluş, kodların açıklamasını hazır bulundurmalıdır.

"Yetkili kişi", bakımı yapılan hava aracının veya komponentin gözetiminden sorumlu olan Genel Müdürlük görevlilerini ifade eder.

IR 145.A.35 (i) Yetki belgesi yayınlama sorumluluğu

(i) Kalite sisteminden sorumlu olan kişi, ayrıca onaylayıcı personele ait yetkilendirme belgesini bakım kuruluşu adına yayınlamaktan da sorumludur.

Bu kişi, yetkilendirme belgelerini fiilen yayınlamak veya iptal etmek için başka kişileri BKEK'te belirtilen bir prosedüre uygun olarak görevlendirebilir.

IR 145.A.35 (j) Onaylayıcı personel kayıtları

AMC 145.A.35 (j)

(j) Kuruluş, bütün onaylayıcı personel ve destek personelinin ilgili tüm kayıtlarını saklar. Bu kayıtlar şunları içerir:

1. Personelin, SHY-66 kapsamında sahip olduğu herhangi bir hava aracı bakım lisansına ilişkin detaylar,
2. Tamamlanmış tüm ilgili eğitimler,
3. Düzenlenen yetkilendirme belgelerinin kapsamı,
4. Sınırlı veya bir defaya mahsus yetkilendirme belgelerine sahip olan personele ilişkin bilgiler.

Kuruluş, bu paragrafta bahsedilen personelin kuruluştan ayrılması veya yetkilendirme belgesinin iptal edilmesi halinde söz konusu kayıtları en az üç yıl süreyle muhafaza eder.

Ayrıca, bu paragrafta bahsedilen personelin kuruluştan ayrılırken, talebi üzerine, bakım kuruluşu, personelin tüm kayıtlarının bir kopyasını kendisine temin eder.

Bu paragrafta bahsedilen personel, yukarıda detaylandırıldığı şekilde, kendi kayıtlarına istediği zaman erişim sağlayabilir.

1. Geçerliliğine bağlı olarak, her bir onaylayıcı personel ve destek personeline ilişkin aşağıda yer alan asgari bilgiler kayıt altına alınmalıdır:

- a. Adı ve Soyadı
- b. Doğum Tarihi
- c. Temel Eğitim
- d. Tip Eğitimi
- e. Süreklilik Eğitimi
- f. Tecrübe
- g. Yetki ile İlgili Vasıflar
- h. Yetki Kapsamı

i. İlk Yetkinin Verildiği Tarih

j. Yetkinin Sona Erme Tarihi

k. Yetkinin Tanımlama Numarası

2. Kayıtlar, herhangi bir formatta tutulabilir fakat kuruluşun kalite departmanı tarafından kontrol edilmelidir. Bu durum, kayıt sisteminin kalite departmanı tarafından yürütülmesi anlamına gelmez.

3. Kayıtların yetkisiz bir şekilde değiştirilememesini veya yetkisiz kişilerce gizli kayıtlara ulaşılmasını sağlamak amacıyla, bu sisteme erişim yetkisine sahip olan kişi sayısı asgaride tutulmalıdır.

4. Yetkili otorite, ilk onay veya onayın sürekliliği için söz konusu kayıt sisteminin incelenmesi sırasında veya Genel Müdürlük belirli bir kişinin yetkinliğinden şüphe etmek için sebebe sahip olduğunda yetkilendirilen kişidir.

IR 145.A.35 (k) Yetki belgesinin personele sağlanması

(k) Kuruluş, onaylayıcı personele kendisine ait olan yetkilendirme belgesinin basılı veya elektronik formatta bir kopyasını verir.

IR 145.A.35 (l) Yetki belgesinin ibrazı

(l) Onaylayıcı personel, yetkilendirme belgesini yetkili kişilere 24 saat içinde ibraz etmelidir.

IR 145.A.35 (m) Yaş sınırı

(m) Onaylayıcı personel ve destek personeli için asgari yaş sınırı 21'dir.

IR 145.A.35 (n) A kategori yetkilendirme**AMC 145.A.35 (n)**

(n) Kategori A hava aracı bakım lisansı sahibi, yetkilendirme belgesinde yer alan belirli bir hava aracı tipi üzerindeki imtiyazlarını, ancak SHY-145 veya SHY-147 gereğine uygun olarak onaylanmış bir kuruluş tarafından gerçekleştirilen kategori A hava aracı task eğitimini başarılı bir şekilde tamamlamasının ardından kullanabilir.

Bu eğitim, yetki verilen her task için uygun olan pratik ve teorik eğitimi içermelidir. Eğitimin başarılı bir şekilde tamamlandığı, kuruluş tarafından gerçekleştirilen bir sınav veya işyeri değerlendirmesi ile kanıtlanmalıdır.

1. Kişinin aldığı task eğitiminin yetkilendirileceği tüm taskları kapsamını sağlamak Kategori A onaylayıcı personel yetkilendirmesini düzenleyen SHY-145 kuruluşunun sorumluluğundadır.

Bu konu, task eğitiminin bir SHY-147 kuruluşu tarafından veya söz konusu yetkilendirmeyi düzenleyen kuruluştan farklı bir SHY-145 kuruluşu tarafından verilmiş olduğu durumlarda özellikle önem arz eder.

2. "SHY-147 gereğine uygun olarak onaylanmış" ifadesi, kuruluşun ilgili hava aracı tipi için Kategori A task eğitimi vermek üzere onaya sahip olduğu anlamına gelir.

3. "SHY-145 gereğine uygun olarak onaylanmış" ifadesi, kuruluşun ilgili hava aracı tipi için bakım kuruluşu onayına sahip olduğu anlamına gelir.

IR 145.A.35 (o) A kategori yetkilendirme (B2)**AMC 145.A.35 (o)**

(o) Kategori B2 hava aracı bakım lisansı sahibi, IR 66.A.20(a)(3)(ii) maddesinde tanımlanan yetki imtiyazlarını ancak,

(i) Kategori A hava aracı task eğitimini başarılı bir şekilde tamamlamasının ve

(ii) düzenlenecek olan yetkilendirme belgesinin kapsamını oluşturan 6 aylık pratik deneyimi belgelendirmesinin ardından kullanabilir.

Task eğitimi, yetki verilen her bir task için uygun olan pratik iş-başı eğitimi ve teorik eğitimi içermelidir.

Eğitimin başarılı bir şekilde tamamlandığı, bir sınav veya işyeri değerlendirmesi ile kanıtlanmalıdır.

Task eğitimi ve sınav/değerlendirme, onaylayıcı personel yetkilendirmesini düzenleyen bakım kuruluşu tarafından gerçekleştirilmelidir.

Pratik deneyim de söz konusu bakım kuruluşu bünyesinde kazanılmalıdır.

1. IR 66.A.20(a)(3)(ii) gereğince küçük çaplı planlı hat bakım ve basit arıza giderimi sonrası bakım çıkışı onay yetkisi, B2 lisans sahibine sadece istihdam edildiği ya da anlaşmalı bir SHY-145 onaylı kuruluş tarafından IR 145.A.35(o) kapsamında belirtilen tüm gereklilikleri sağlama halinde verilebilir. Bu yetki, başka bir SHY-145 onaylı kuruluşa devredilemez.

2. B2 lisansı sahibi, belirli bir hava aracı tipine ilişkin küçük çaplı planlı hat bakım ve basit arıza giderimini içeren bir onaylayıcı personel yetkisine sahip olduğunda, ikinci bir altı aylık tecrübe gerekli görülmez. Kategori A ile ilgili yeni tasklar mevcut tipe eklenebilir. Ancak, söz konusu ilave tasklar için, task eğitimi (teorik artı pratik uygulamalı) ve sınav/değerlendirme halen gereklidir.

3. Onaylayıcı personel yetkisinin birden fazla hava aracı tipini içermesi durumunda tecrübe, tek bir altı aylık dönem içerisinde birleştirilebilir. Onaylayıcı personel yetkisine yeni tiplerin ilave edilmesi için, söz konusu hava aracı AMC 66.A.20(b) 2'ye göre hali hazırda sahip olunan tip ile benzer sayılmadığı sürece ikinci bir altı aylık tecrübe gerekli olacaktır.

4. "6 aylık tecrübe" terimi, tam zamanlı istihdamı veya yarı zamanlı istihdamı içerebilir. Önemli olan, söz konusu kişinin, yetkinin parçası olacak tasklarda altı aylık bir süre boyunca (her gün olması şart değil) görev almasıdır.

Tablo-7	Uçuşa Elverişlilik Gözden Geçirme Personel Kayıtları	
IR 145.A.36		AMC 145.A.36
<p>Kuruluş, IR 145.A.70(a)6'ya uygun olarak, BKEK'te tanımlanmış uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeline ait listeyi onay kapsamı ile birlikte güncel olarak tutmak zorundadır.</p> <p>Kuruluş, sözleşmesi sona eren personelin (gönüllü veya sözleşmeli olarak çalışan da dahil olmak üzere) kayıtlarını ilişik kesilme veya yetkisinin geri alınma tarihinden itibaren en az 3 yıl süre ile saklamak zorundadır. Ek olarak, kuruluş, talep edildiğinde, kişinin organizasyondan ayrılması durumunda, kişiye ait personel kayıtlarının bir kopyasını, kendisine vermek zorundadır.</p> <p>Bu maddede belirtilen personele talep ettiğinde kendi kişisel personel kayıtlarına erişim hakkı verilmek zorundadır.</p>		<p>Aşağıdaki asgari bilgiler, uygun şekilde her uçuşa elverişlilik gözden geçirme personelinin kayıtlarında tutulur:</p> <p>(a) ad ve soyad</p> <p>(b) doğum tarihi (gg.aaa.yyyy)</p> <p>(c) onaylayıcı personel yetki belgesi</p> <p>(d) ELA1 uçaklarda onaylayıcı personel olarak deneyim kayıtları</p> <p>(e) Yetkinliklerin yetkilendirmesi ile ilgili (Part – M'in ilgili bölümlerinin bilgisi ve ilgili uçuşa elverişlilik gözden geçirme prosedürlerinin bilgisi)</p> <p>(f) uçuşa elverişlilik gözden geçirme yetkilendirme ve kişisel yetkilendirme referanslarının kapsamı</p> <p>(g) ilk uçuşa elverişlilik gözden geçirme yetkisi veriliş tarihi; ve</p> <p>(h) Mevcutsa, elverişlilik gözden geçirme yetkisi bitiş tarihi.</p>

Tablo-8	Alet, Ekipman ve Malzemeler
<p>IR 145.A.40 (a) Gerekli alet ekipmana sahip olma ve kullanma</p> <p>(a) Kuruluş, onay kapsamındaki bakımları yapmak için gerekli alet, ekipman ve malzemeyi hazır bulundurmalı ve kullanmalıdır.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kuruluş üreticinin belirttiği alet veya ekipmanı veya Genel Müdürlük tarafından onaylı BKEK'te belirtilen prosedürler doğrultusunda alternatif alet veya ekipmanı kullanır. 2. Daimi olarak hazır bulundurulması gerekli olmayacak kadar nadiren kullanılan herhangi bir alet veya ekipman hariç olmak üzere, ekipmanların ve aletlerin kalıcı olarak hazır bulundurulmaları gerekmektedir. Daimi olarak hazır bulundurulması gerekmeyen alet ve ekipmanların durumları, BKEK'te detaylandırılmalıdır. 3. Üs bakımı için yetkilendirilmiş bakım kuruluşu, hava aracının uygun bir şekilde muayene edilmesini sağlayabilmek için yeterli hava aracı erişim ekipmanına, muayene platformlarına sahip olmalıdır. 	<p>AMC 145.A.40 (a)</p> <p>Onaya başvuran kuruluşun Genel Müdürlük tarafından değerlendirilecek onay kapsamını belirlemesinin ardından, bakım verilerinde belirtilen tüm alet ve ekipmanların ihtiyaç duyulduğunda temin edilebildiğini göstermesi gerekir.</p> <p>Belirtilen boyutları ve tork figürlerini vb. ölçmek için gerekli olan servis veya kalibrasyon açısından kontrol edilmesi gereken bütün alet ve ekipmanlar ile kuruluşun kullanılabileceğini kabul ettiği her türlü kişisel alet ve ekipmanlar, açık bir şekilde tanımlanmalı ve bir kontrol kaydı içerisinde listelenmelidir.</p>
<p>IR 145.A.40 (b) Alet ekipmanın kontrol ve kalibrasyonunu sağlama</p> <p>(b) Kuruluş, kontrole veya kalibrasyona ihtiyaç duyan aletlerin, ekipmanların ve özellikle de test ekipmanlarının faal ve doğru ölçülebilir olmaları için resmi olarak kabul edilen bir standarda göre belirli bir sıklıkta kontrol ve kalibre edilmesini sağlamalıdır.</p> <p>Söz konusu kalibrasyonlara ve kullanılan standardın izlenebilirliğine ilişkin kayıtlar kuruluş tarafından saklanmalıdır.</p>	<p>AMC 145.A.40 (b)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bu alet ve ekipmanların kontrolü, kuruluşun bu tür öğeleri düzenli olarak kontrol etmek, bunlara bakım yapmak, gerektiğinde bunları kalibre etmek ve kullanıcılara, söz konusu öğenin kontrol/servis veya kalibrasyon zaman sınırı içinde olduğunu göstermek üzere bir prosedüre sahip olmasını gerektirir. Bu nedenle, tüm alet, ekipman ve test ekipmanlarının kontrol/servis veya kalibrasyon vadesinin ne zaman dolacağına ve açıkça belli olmayan başka bir nedenle gayri faal olup olmadığına yönelik bilgi veren açık bir etiketleme sistemi olmalıdır. Tüm hassas alet ve ekipmanlar için kalibrasyonlar ve kullanılan standartlar ile birlikte bir kayıt tutulmalıdır. 2. Düzenli olarak gerçekleştirilecek kontrol, servis veya kalibrasyon, kuruluşun belirli bir durumda farklı bir zaman aralığının uygun olduğunu sonuçlarla gösterebildiği durumlar haricinde, ekipman üreticilerinin talimatlarına göre yapılmalıdır. 3. Bu bağlamda, resmi olarak kabul edilen standart, tüzel kişiliğe sahip olsun veya olmasın, resmi bir kuruluş tarafından oluşturulan veya yayınlanan ve hava taşımacılığı sektörü tarafından yerinde uygulama olarak yaygın şekilde kabul edilen standartlar anlamına gelir.

Tablo-9	Komponentlerin Kabulü
<p>IR 145.A.42 (a) Komponentlerin sınıflandırılması</p> <p>(a) Tüm komponentler aşağıda belirtilen kategorilerde sınıflandırılmalı ve uygun şekilde birbirinden ayrılmalıdır.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uygun durumda olan, SHGM Form 1 veya eşdeğer bir form ile servise verilmiş ve SHY-21 kapsamında tanımlanmış olan komponentler. 2. Bu Yönetmeliğe göre bakımı yapılabilecek gayri faal komponentler. 3. IR 145.A.42(d) maddesine göre sınıflandırılmış kurtarılamaz komponentler. 4. Üreticinin parça katalogları ve/veya bakım verilerinde belirtilen ve uçak, motor, pervane ve diğer komponentler üzerinde kullanılan standart parçalar. 5. Gerekli teknik özelliklere ve izlenebilirliğe sahip olduğu kuruluş tarafından belirlenen ve bakım sırasında kullanılan ham ve sarf malzemeler. <p>Tüm malzemelerin, malzemenin istenen teknik özelliklere uygun olduğunu açıkça belirten ve de üretici ile tedarikçi kaynağını içeren dokümanlara sahip olması gerekir.</p>	<p>AMC 145.A.42 (a)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. SHGM Form 1'e eşdeğer olduğu kabul edilen dokümanlar SHT-M Talimatının Ek-1 Tablo 13'ünde yer alan AMC M.A.501 (a) maddesinin beşinci fıkrasında tanımlanmaktadır. 2. Standart parçalar, ham maddeler ve sarf malzemelerin kabulü için, AMC M.A.501(c) ve AMC M.A.501(d) referans alınır.
<p>IR 145.A.42 (b) Modifikasyon durumu</p> <p>(b) Bir komponentin bir hava aracına takılması öncesinde, kuruluş, farklı modifikasyon ve/veya uçuşa elverişlilik direktifleri standartlarının uygulanmasının söz konusu olduğu durumlarda, bu komponentin takılmaya uygun olduğundan emin olmalıdır.</p>	<p>AMC 145.A.42 (b)</p> <p>SHGM Form 1 veya bu forma eşdeğer bir doküman bir hava aracı komponentinin durumunu tanımlar.</p> <p>Bazı durumlarda, SHGM Form 1 üzerindeki Blok 12 "Açıklamalar" hanesi, uygun ve gerekli önlemleri gerektirebilecek uçuşa elverişlilik ile ilgili hayati nitelikte bilgiler içerir.</p> <p>Komponenti alan kuruluş, söz konusu komponentin yeterli (uygun) ve bakım çıkışının uygun bir şekilde yapılmış olduğuna ikna olmalıdır.</p> <p>Ayrıca, kuruluş komponentin gerekli tasarım ve modifikasyon standardı gibi onaylı verileri/standartı karşıladığından emin olmalıdır. Bu konu, üreticinin parçalar kataloguna veya diğer onaylı verilere (Servis Bülteni, vb.) başvurularak yerine getirilebilir. Ayrıca, Kritik Tasarım Konfigürasyonu Kontrol Sınırlamalarının yanı sıra geçerli uçuşa elverişlilik direktifleri ve hava aracı komponentlerine takılı her çeşit sınırlı ömürlü parçanın durumu ile uyum sağlanmasına da dikkat edilmelidir.</p>

IR 145.A.42 (c) Sınırlı parça imalatı

AMC 145.A.42 (c)

(c) Kuruluş, ilgili prosedürlerini BKEK'te tanımlamış olmak koşuluyla, kendi tesislerinde yürütülen işler sırasında kullanılan sınırlı alanlardaki parçaları imal edebilir.

1. Parçaların onaylı bakım kuruluşu tarafından üretiminin Genel Müdürlük tarafından kabulü, Bakım Kuruluşu El Kitabı içerisinde detaylandırılmış bir prosedürün onaylanmasıyla resmileştirilmelidir.

Bu talimat, kabul edilebilir nitelikteki bir prosedürün hazırlanması için dikkate alınması gereken esasları ve koşulları içerir.

2. Kuruluşun teknik ve prosedürel kabiliyeti açık bir şekilde üretim, kontrol, montaj ve test işlemlerini kapsamalıdır;

3. Parçanın üretilmesi için gerekli olan tüm veriler Genel Müdürlük, tip sertifikası sahibi, SHY-21'e uygun olarak onaylı tasarım kuruluşu veya tamamlayıcı tip sertifikası sahibi tarafından onaylanmalıdır.

4. SHY-145 kapsamında onaylı bir kuruluş tarafından üretilen parçalar, o kuruluş tarafından sadece kendi tesislerinde işlem gören hava aracı veya komponentlerin revizyonu, bakımı, modifikasyonları veya onarımı sırasında kullanılabilir.

Bir parçayı üretmeye izin verilmesi, parçanın seri olarak üretilmesine veya dışarıya arzına ilişkin onayı kapsamaz ve parçalar SHGM Form 1 ile belgelendirilemez.

Bu yasak ayrıca, yerel olarak üretilmiş parçaların fiziki olarak ayrıldığı ve her türlü teslimat belgelendirmesinden hariç tutulduğu envanter fazlasının yığın halinde devri için de geçerlidir.

5. SHY-145 kapsamında onaylı kuruluş tarafından, ileride arz ve/veya satış için parça, modifikasyon kiti vb. üretimi yapılamaz.

6. Üçüncü paragrafta belirtilen veriler, parçaların üretimini kapsayan onarım prosedürlerini içerebilir. Bu tür parçalara ilişkin verilerin üretimi kolaylaştırmak için yeterli olduğu durumlarda, söz konusu parçalar SHY-145 kapsamında onaylı bir kuruluş tarafından üretilir. Bu verilerin

* Ölçüler,

* Materyaller,

* Süreçler,

* Özel üretim tekniklerine ilişkin detaylar,

* Özel hammadde spesifikasyonları,

* Giriş muayenesi gerekliliği,

* Onaylı kuruluşun gerekli kabiliyete sahip olup olmadığına ilişkin detayları içermesini sağlamaya dikkat edilmelidir.

Söz konusu kabiliyet, el kitabı içeriği vasıtasıyla tanımlanmalıdır.

Özel süreçlerin veya muayene prosedürlerinin kuruluşta mevcut bulunmayan onaylı verilerde tanımlandığı hallerde, tip sertifikası veya tamamlayıcı tip sertifikası sahibi onaylı bir alternatif veri sağlamadığı sürece kuruluş, parça üretimi yapamaz.

7. SHY-145 onayı kapsamı altında gerçekleştirilebilecek üretim örnekleri aşağıdakileri içerebilir (fakat bunlarla sınırlı değildir):

- a) Burçlar, rakorlar ve ara sacların (şimlerin) üretimi.
- b) İkincil yapısal unsurların ve dış panellerin üretimi.
- c) Kontrol kablolarının üretimi.
- d) Esnek olan ve esnek olmayan boruların üretimi.
- e) Elektrik kablo demetlerinin ve düzeneklerin üretimi.
- f) Onarımlar için oluşturulmuş veya işlenmiş sac metal paneller.

Üretilen yukarıdaki tüm parçalar, Genel Müdürlük tarafından onaylanmış revizyon veya onarım el kitaplarında, modifikasyon şemaları ve servis bültenlerinde, çizimlerde veya diğer materyallerde belirtilen verilere uygun olmalıdır.

Not: Parçaya ait gerekli üretim süreçlerini içeren ve Genel Müdürlük tarafından kabul edilebilir olan bir mühendislik çizimi yapılmadığı sürece, hiçbir parçanın benzerinin üretimi kabul edilemez.

8. Bir tip sertifikası sahibinin veya onaylı bir üretim kuruluşunun, hava aracı el kitaplarında veya servis bültenlerinde bahsedilmeyen ancak parçalar listelerinde belirtilen parçalara ilişkin üretim çizimlerini içeren tam verileri kullanıma hazırladığı durumlarda, söz konusu parçalar, el kitabında tanımlanan bir prosedüre göre Genel Müdürlük tarafından aksi kabul edilmediği sürece onayın kapsamı dâhilinde değerlendirilmez.

9. Muayene ve Tanımlama.

Kuruluş içinde yerel ölçekte üretilmiş olan her çeşit parça, montajının muayenesinden önce, ayrı olarak ve tercihen bundan bağımsız olarak bir muayene aşamasına tabi tutulmalıdır. Bu muayene, ilgili üretici verilerine tam uyumluluğun sağlanıp sağlanmadığını tespit etmelidir. Ek olarak, söz konusu parçanın, onaylı verilere uygunluğu belirtilerek kullanıma elverişli olduğu açık bir şekilde tanımlanmalıdır. Isıl işlem ve son muayeneler de dahil olmak üzere buna benzer tüm üretim süreçlerine ilişkin yeterli ölçüde kayıt tutulmalıdır. Yeterince alana sahip olmayanlar hariç olmak üzere, tüm parçalar, söz konusu parçayı üretim/muayene verileri ile açık bir şekilde ilişkilendiren bir parça numarasına sahip olmalıdır.

Parça numarasına ek olarak, izlenebilirlik amacıyla kuruluşu tanıttıcı bilgiler de parça üzerinde işaretlenmelidir.

IR 145.A.42 (d) Kurtarılamaz komponentler

AMC 145.A.42 (d)

(d) Üreticisi tarafından belirlenen ömür sınırlarına ulaşmış veya tamir edilemeyecek bir arızaya sahip komponentler, kurtarılamaz olarak sınıflandırılmalıdır ve ömürleri uzatılana veya SHY-21'e uygun olarak bir tamir çözümü onaylanana kadar bu komponentlerin, komponent tedarik sistemine tekrar girmelerine izin verilmemelidir.

1. Aşağıda belirtilen türdeki komponentler kurtarılamaz olarak sınıflandırılmalıdır:

- a. İster çıplak gözle görülebilir ister görülemez olsun, onarımı mümkün olmayan arızalara sahip komponentler;
- b. Tasarım spesifikasyonlarına uymayan ve söz konusu spesifikasyonlara uyumlu hale getirilemeyen komponentler;
- c. Kabul edilemez modifikasyona veya geri dönüştürülemez yeniden işleme tabi tutulmuş komponentler;
- d. Onaylı ömür sınırlarına ulaşmış veya bu sınırları aşmış olan veya eksik ya da tamamlanmamış kayıtlara sahip onaylı ömür sınırı sahibi parçalar;
- e. Aşırı güç, ısı veya kötü çevre koşullarına maruz kalması sebebiyle yeniden uçuşa elverişli hale getirilemeyen komponentler;
- f. Geçerli bir uçuşa elverişlilik direktifine uyumluluğun sağlanamadığı komponentler;
- g. Bakım kayıtları ve/veya üretici izlenebilirliğinin elde edilemediği komponentler.

2. Hava aracı komponentlerine sahip kuruluşların, kurtarılamaz komponentleri satarak, iskartaya çıkararak veya devrederek ellerinden çıkarmaları yaygın bir uygulamadır.

Bazı durumlarda, bu parçaların tekrar satışa sunulduğu veya havacılık sektöründe faal parça envanterlerinde yer aldığı görülmüştür.

Komponentlerin durumunun yanlış tanımlanması ve bu parçaları faal olarak gösterme uygulaması, uygun olmayan kurtarılamaz komponentlerin kullanımına neden olmuştur.

Bu yüzden, kurtarılamaz hava aracı komponentlerini elden çıkaran kuruluşlar, daha sonra söz konusu komponentlerin yanlış tanımlanma ve faal komponentler olarak satılma olasılığını gözönünde bulundurmalıdır.

Kurtarılamaz komponentlerin, tekrar hizmete verilmelerine olanak sağlamayacak bir şekilde elden çıkarılmalarına dikkat edilmelidir.

Tablo-10

Bakım Verileri

IR 145.A.45 (a) Güncel ve geçerli bakım verilerini bulundurma ve kullanma

(a) Kuruluş, modifikasyon ve onarımlar da dahil olmak üzere, bakımın gerçekleştirilmesi sırasında geçerli ve güncel bakım verilerini hazır bulundurmalı ve kullanmalıdır.

"Geçerli" kelimesi, kuruluşun bu yönetmeliğe göre onaylanmış tüm sınıf ve kategorileri ile ilişkili kabiliyet listesinde belirtilen her bir hava aracı, komponent veya süreç ile ilgili anlamına gelmektedir.

Kuruluş, bir işletici ya da bir müşteriden temin edilen bakım verilerini çalışma devam ettiği sürece, IR 145.A.55(c) ile uyumlu olma gerekliliği istisnasıyla, hazır bulundurmalıdır.

IR 145.A.45 (b) Bakım verilerinin kapsamı**AMC 145.A.45 (b)**

(b) SHY 145'in amaçları doğrultusunda, geçerli bakım verileri aşağıda belirtilmiştir:

1. Hava aracı veya komponentin gözetiminden sorumlu otorite tarafından yayınlanmış geçerli her türlü talimat, yönetmelik, genelge, operasyonel direktif veya bilgi;

2. Hava aracı veya komponentin gözetiminden sorumlu otorite tarafından yayınlanmış ilgili her türlü uçuşa elverişlilik direktifi;

3. Tip sertifikası ve/veya tamamlayıcı tip sertifikası sahipleri ile SHY-21'e göre bu tür verileri yayınlaması gerekli olan başka herhangi bir kuruluş tarafından yayınlanan sürekli uçuşa elverişlilik talimatları ile hava aracı veya komponentlerin üçüncü ülkelerden olması durumunda, hava aracı veya komponentin gözetiminden sorumlu otorite tarafından zorunlu kılınan uçuşa elverişlilik talimatları;

4. Genel Müdürlük tarafından uygun bakım standardı olarak tanınan bakım uygulamaları ve bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla, her türlü geçerli standart;

5. Paragraf (d)'ye uygun olarak yayınlanan geçerli veriler.

1. Beşinci alt paragrafta belirtilenin dışında, SHY-145 kapsamında onaylı her bakım kuruluşu, kuruluşun onay sınıfı yetkisi ile ilgili minimum aşağıdaki bakım verilerine sahip olmalı ve bunları, Genel Müdürlük tarafından hükümsüz kılınmadığı sürece kullanmalıdır:

* Bakım ile ilgili tüm yönetmelik ve talimat maddeleri,

* Genelgeler,

* Tüm ulusal bakım gereklilikleri ve bildirimleri,

* Prosedür ve yönergeler,

* Geçerli tüm uçuşa elverişlilik direktifleri,

* Genel Müdürlük haricindeki bir sivil havacılık otoritesi tarafından düzenlenmiş bir işletme ruhsatına sahip ve SHY-145 onaylı bakım kuruluşu ile bakım destek anlaşması bulunan bir işletici veya müşteri tarafından tedarik edilmiş her çeşit ulusal olmayan uçuşa elverişlilik direktifi,

* Kritik Tasarım Konfigurasyon Kontrol Sınırlamaları (CDCCL).

2. Birinci alt paragrafa ek olarak, Kategori A - Hava Aracı kapsamında onay sınıf/kategori yetkisine sahip olan kuruluş, yayımlandığı hallerde aşağıdaki bakım verilerine sahip olmalı ve bunları kullanmalıdır.

* İşleticiye ait hava aracı bakım programı, hava aracı bakım el kitabı ve onarım el kitabının uygun bölümleri,

* İlave yapısal muayene dokümanı ve korozyon kontrol dokümanının uygun bölümleri,

* Servis bültenleri, servis mektupları ve servis talimatlarının uygun bölümleri,

* Modifikasyon kitapçıkları, NDT el kitabı, parçalar katalogu ve tip sertifikası veri sayfasının uygun bölümleri,

* Tip sertifikası veya tamamlayıcı tip sertifikası sahibi tarafından bakım verisi olarak yayınlanan her türlü özel dokümanın uygun bölümleri.

3. Birinci alt paragrafa ek olarak, Kategori B - Motorlar/APU'lar kapsamında onay sınıf/kategori yetkisine sahip olan kuruluş, yayımlandığı hallerde aşağıdaki bakım verilerine sahip olmalı ve bunları kullanmalıdır.

* Motor/APU bakım ve onarım el kitabı, servis bültenleri, servis mektupları, modifikasyon kitapçıkları, NDT el kitabı, parçalar katalogu, ve tip sertifikası veri sayfasının uygun bölümleri ile,

* Tip sertifikası sahibi tarafından bakım verisi olarak yayınlanan her türlü özel dokümanın uygun bölümleri.

4. Birinci alt paragrafa ek olarak, Kategori C -Tam motorlar/APU'ların dışındaki komponentler kapsamında onay sınıf/kategori yetkisine sahip olan kuruluş, yayımlandığı hallerde aşağıdaki bakım verilerine sahip olmalı ve bunları kullanmalıdır.

* Tedarikçinin bakım ve onarım el kitabı, servis bültenleri ve servis mektuplarının uygun bölümleri ile,

* Geçerli olduğunda komponentin takılabileceği ürünün tip sertifikası sahibi tarafından bakım verisi olarak yayınlanan her türlü özel dokümanın uygun bölümleri.

5. İkinci ila dördüncü alt paragraflarda belirtilen ilave bakım verilerinin uygun olan bölümleri ifadesi, verilerin her bir bakım tesisindeki bakım çalışması kapsamı ile ilgili olması anlamına gelir. Örneğin; bir üs bakım tesisi, bakım verilerinin neredeyse tüm setine (setlerine) sahip olmalıyken, bir hat bakım tesisi sadece bakım el kitabına ve parçalar kataloguna ihtiyaç duyabilir.

6. Sadece Kategori D - Özelleşmiş hizmetler kapsamında onay sınıf/kategori yetkisine sahip olan kuruluş, geçerli tüm özelleşmiş hizmet(ler) süreç spesifikasyonlarına sahip olmalı ve bunları kullanmalıdır.

IR 145.A.45 (c) Hatalı bakım verileri**AMC 145.A.45 (c)**

(c) Kuruluş, bakım personeli tarafından kullanılan bakım verilerinde yer alan hatalı, eksik veya anlaşılmasız prosedür, uygulama, bilgi veya bakım talimatlarının tespit edilmesi halinde, kayıt altına alınmasını ve söz konusu bakım verisini yayınlayan kuruluşa bildirilmesini sağlayan prosedürleri oluşturmalıdır.

1. Referans verilen prosedür, bakım personelinin bakım verilerinde yanlış, eksik ve muğlak bilgileri fark ettiğinde detayları kayıt altına almalarını sağlamalıdır.

Sonrasında ise, prosedür SHY-145 onaylı bakım kuruluşunun söz konusu problemi bakım verilerinin yazarına vaktinde bildirmesini sağlamalıdır.

Tip sertifikası sahibi konuya açıklık getirene kadar, örneğin bakım verilerini değiştirerek, SHY-145 onaylı kuruluşu, bakım verilerinin yazarı ile gerçekleştirmiş olduğu iletişime ilişkin kayıtları saklamalıdır.

2. Referans verilen prosedür bakım kuruluşu el kitabında belirtilmelidir.

IR 145.A.45 (d) Bakım verilerinin değiştirilmesi**AMC 145.A.45 (d)**

(d) Kuruluş, bakım talimatlarını sadece BKEK'te belirtilen bir prosedüre uygun olarak değiştirebilir.

Bu değişiklikler ile ilgili olarak kuruluş, söz konusu değiştirilmiş talimatların denk veya daha yüksek bakım standartları ile sonuçlandığını göstermeli ve tip sertifikası sahibini bu değişiklikler hakkında bilgilendirmelidir.

Bu paragrafın amaçları doğrultusunda bakım talimatları, belirli bir bakım görevinin nasıl gerçekleştirileceğine yönelik talimatlar anlamına gelmektedir: tamir ve modifikasyonların mühendislik tasarımları bunlardan hariçtir.

Referans verilen prosedür, önerilen değiştirilmiş bakım talimatı ile ilgili olarak mekanik tarafından kalite personeline uygulamalı bir gösterim yapma gerekliliğini ele almalıdır.

İkna olduğunda, kalite personeli söz konusu değiştirilmiş bakım talimatını onaylamalı ve tip sertifikası veya tamamlayıcı tip sertifikası sahibinin söz konusu değiştirilmiş bakım talimatı hakkında haberdar olmasını sağlamalıdır.

Prosedür, tüm sürecin başından sonuna kadarki basılı/elektronik izlenebilirliğini kapsamalı ve ilgili bakım talimatının modifikasyonu açık bir şekilde tanımlamasını sağlamalıdır.

Değiştirilmiş bakım talimatları sadece aşağıdaki durumlarda kullanılmalıdır:

- Tip sertifikası/tamamlayıcı tip sertifikası sahiplerinin asıl amacının daha pratik veya daha etkin bir şekilde yerine getirilebildiği durumlar;
- Tip sertifikası/tamamlayıcı tip sertifikası sahiplerinin asıl amacının bakım talimatlarını takip ederek yerine getirilemediği durumlar (Örneğin, bir komponentin orijinal bakım talimatlarına uyarak değiştirilemediği durumlar);
- Alternatif aletlerin/ekipmanların kullanımı için.

Önemli Uyarı: Kritik Tasarım Konfigürasyonu Kontrol Sınırlamaları (CDCCL) uçuşa elverişlilik sınırlamalarıdır. CDCCL ile bağlantılı bakım talimatlarındaki her türlü değişiklik, SHY-21'e uygun olarak onaylanması gereken bir hava aracı modifikasyonunu gerektirir.

IR 145.A.45 (e) Bakım kart sistemi**AMC 145.A.45 (e)**

(e) Kuruluş, ilgili bölümlerinde kullanılmak üzere ortak bir bakım kartı veya bakım sayfası sistemi oluşturmalıdır.

Buna ek olarak kuruluş, (b) ve (d) paragraflarında yer alan bakım verilerini söz konusu bakım kartlarına veya bakım sayfalarına doğru bir şekilde aktarmalı ya da söz konusu bakım verilerinde yer alan belirli bakım işlemlerine açık olarak referans vermelidir.

Bakım kartları ve bakım sayfaları bilgisayar tarafından oluşturulabilir; bu takdirde, söz konusu bakım kartları ve bakım sayfaları yetkisiz değişikliklere karşı korunmalı ve ana elektronik veritabanına yapılacak her veri girişinden sonra 24 saat içerisinde güncellenecek bir yedek veritabanında tutulmalıdır.

Karmaşık bakım görevleri, bakım kartlarına veya bakım sayfalarına aktarılmalı ve bütün bir bakım görevinin tamamlandığına ilişkin kaydın sağlanması için belirgin aşamalara bölünmelidir.

Kuruluşun bakım hizmeti sağladığı hava aracı işleticisinin kendi bakım kartı veya bakım sayfası

1. Bakım kuruluşu;

- Bakım verilerini çalışma kartlarına veya çalışma sayfalarına doğru bir şekilde aktarmalıdır veya
- Bu tür bakım verilerinde yer alan, geçerli olduğunda taskı zaten bir CDCCL olarak tanımlayan belirli bakım tasklarına kesin ve net referans vermelidir.

2. Kuruluşun ilgili bölümleri hava aracı üs bakımı, hava aracı hat bakımı, motor atölyeleri, mekanik atölyeleri ve aviyonik atölyelerini ifade eder.

Dolayısıyla, örneğin motor atölyeleri kendi bünyeleri genelinde, hava aracı üs bakımından farklı olabilecek ortak bir sisteme sahip olmalıdır.

3. Çalışma kartları, ilgili olduğu durumlarda, söküm, taskın tamamlanması, yeniden montaj ve test işlemlerini farklılaştırmalı ve tanımlamalıdır.

Tamamlanması için personelin birbiri ardına çalışmasını içeren uzun süreli bakım taskı söz konusu olduğunda, böyle bir çalışmada görev alan her bir kişi tarafından fiilen nelerin yapıldığını göstermek için ek çalışma kartlarının veya çalışma sayfalarının kullanılması gerekebilir.

sisteminin kullanılmasını istediği durumlarda bu tür bakım kartı veya bakım sayfası sistemi kullanılabilir.

Bu durumda, bakım kuruluşu, hava aracı işleticisinin bakım kartları veya bakım sayfalarının doğru olarak doldurulmasını sağlamak için bir prosedür oluşturmalıdır.

IR 145.A.45 (f) Bakım verilerine erişim

AMC 145.A.45 (f)

(f) Kuruluş, geçerli tüm bakım verilerinin gerektiği zaman bakım personelinin kullanımı için hazır bulundurulmasını sağlamalıdır.

1. "Hava aracı bakımı gerçekleştiren personel için hazır bulundurulan veriler" ifadesi, söz konusu verilerin, şefler, mekanikler ve onaylayıcı personelin çalışmaları için bakım yapılmakta olan hava aracının hemen yakınlarında hazır bulundurulması gerektiği anlamına gelir.

2. Bilgisayar sistemlerinin kullanıldığı durumlarda ve bu sistemler tarafından kağıt kopyalar üretilmediği sürece, bilgisayar terminali sayısı hızlı erişimi sağlamak için çalışma programının boyutuna bağlı olarak yeterli olmalıdır.

Mikrofilm veya mikrofiş okuyucuların/yazıcıların kullanıldığı durumlarda benzer gereklilik geçerlidir.

IR 145.A.45 (g) Bakım verilerinin güncel tutulması

AMC 145.A.45 (g)

(g) Kuruluş, kontrol ettiği bakım verilerinin güncel olarak tutulmasını sağlamak için bir prosedür oluşturmalıdır.

Bakım verilerinin İşletici/müşteri tarafından kontrol ve temin edilmesi durumunda kuruluş,

- söz konusu bütün bakım verilerinin güncel olduğuna yönelik işletici/müşteriden yazılı bir teyit aldığı veya
- kullanılacak bakım verilerinin revizyon durumunu belirten iş emirlerine sahip olduğunu veya
- bakım verilerinin işletici/müşterinin revizyon takip listesinde bulunduğunu gösterebilmelidir.

1. Verileri güncel tutmak amacıyla, tüm verilerin revizyon durumlarını takip etmek ve tüm revizyonların herhangi bir doküman revizyon şemasına abone olarak elde edildiğini kontrol etmek için bir prosedür oluşturulmalıdır.

Sertifikasyon sınırlı-ömürlü parçalar, uçuşa elverişlilik sınırlamaları ve Uçuşa Elverişlilik Sınırlama Unsurları (ALI), vb. gibi tip sertifikası ile ilgili verilere dikkat ve özen gösterilmelidir.

Tablo-11	Üretim Planlama
<p>IR 145.A.47 (a) Üretim planlama sistemi</p> <p>(a) Kuruluş, bakımın emniyetli bir şekilde tamamlanmasını sağlamak amacıyla, gerekli bütün personel, alet, ekipman, malzeme, bakım verisi ve tesislerin kullanılmasını planlamak için işin hacmine ve karmaşıklığına uygun bir sisteme sahip olmalıdır.</p>	<p>AMC 145.A.47(a)</p> <p>1. Bakım kuruluşu tarafından genel olarak gerçekleştirilen çalışmanın miktarına ve karmaşıklığına bağlı olarak, planlama sistemi, çok basit bir prosedürden üretim işlevinin desteklenmesi için özel olarak ayrılmış planlama işlevini içeren karmaşık organizasyonel düzene kadar farklılık gösterebilir.</p> <p>2. Part-145 amaçları doğrultusunda, üretim planlama işlevi birbirini tamamlayan iki unsuru içerir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gerekli tüm personel, alet, ekipman, materyal, bakım verileri ve tesislerin mevcut olması bakımından, başka bir çalışmaya olumsuz etki yapmamasını sağlamak için bakım çalışmasının önceden planlanması; • Bakım çalışması sırasında, bakım ekipleri ve vardiyaların organize edilmesi ve bakımın zaman baskısı olmadan tamamlanmasını sağlamak için gerekli tüm desteğin temin edilmesi. <p>3. Üretim planlama prosedürü oluşturulurken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lojistik, - Envanter kontrolü, - Çalışma alanının metrekaresi, - Adam-saat tahmini, - Adam-saat elverişliliği, - İşin hazırlanması, - Hangar elverişliliği, - Çevresel koşullar (erişim, ışıklandırma standartları ve temizlik), - İç ve dış tedarikçiler vb. ile koordinasyon, - Personelin en dikkatli olduğu dönemlerde emniyet bakımından kritik taskların planlanması.
<p>IR 145.A.47 (b) İnsan performansı</p> <p>(b) Bakım görevlerinin planlanması ve vardiyaların düzenlenmesi, insan performansı sınırları göz önünde bulundurularak yapılmalıdır.</p>	<p>AMC 145.A.47(b)</p> <p>İnsan performansı sınırları, emniyet ile ilgili taskların planlanması kapsamında, çalışma ve vardiyaları planlarken personelin farkında olması gereken insan performansının belirli yönlerinin üst ve alt sınırları ve varyasyonları anlamına gelir (Sirkadiyen ritim/24 saatlik vücut döngüsü).</p>
<p>IR 145.A.47 (c) Vardiya devir</p> <p>(c) Vardiya veya personel değişimi gibi nedenlerle bakım görevlerinin devam ettirilmesi veya tamamlanması için devrini gerektiren durumlarda, gerekli bilgiler giden ve gelen personel arasında yeterli şekilde aktarılmalıdır.</p>	<p>AMC 145.A.47(c)</p> <p>Bilginin aktarılmasının/devredilmesinin birincil amacı, bakım faaliyetlerinin devamının veya tamamlanmasının devri sırasında etkin iletişimi sağlamaktır. Etkin task ve vardiya devri üç ana unsura dayanır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Devreden kişinin, devralan kişiye aktarılacak iş veya taskın önemli unsurlarını anlama ve bunları iletme becerisi; - Devralan kişinin, devreden kişi tarafından kendisine aktarılan bilgileri anlama ve benimseme becerisi; - Devreden ve devralan kişiler arasında bilgi alışverişi için biçimlendirilmiş bir süreç ve planlı vardiyanın örtüşmesi ve söz konusu bilgi paylaşımının gerçekleştirilmesi için bir yer.

Tablo-12

Bakımın Uygulanması

IR 145.A.48 (a) Genel doğrulama

Kuruluş, aşağıdaki gereklilikleri sağlamak için prosedürler oluşturur:

(a) Bakımın tamamlanmasından sonra hava aracı veya komponentin; tüm alet, ekipman ve herhangi bir yabancı parça veya malzemeden arındırılmış olduğundan ve sökülen tüm erişim panellerinin tekrar yerine takıldığından emin olmak için genel bir doğrulama yapılır,

IR 145.A.48 (b) Hata yakalama

b) Herhangi bir kritik bakım işleminin uygulanmasından sonra bir hata yakalama methodu uygulanır,

AMC-1 145.A.48(b)

Prosedür; hata yakalama metodlarını, kritik bakım işlemlerini, hata yakalama metodlarını uygulayan personelin eğitim ve niteliklerini, ve bakım kuruluşunun; personelinin kritik bakım görevleri ve hata yakalama yöntemleri hakkında nasıl emin olacağını tanımlar.

*AMC-2 145.A.48(b) Kritik bakım işlemleri***KRİTİK BAKIM İŞLEMLERİ**

(a) Prosedür, aşağıdaki bakım işlemlerinin uçuş emniyeti üzerindeki etkilerini değerlendirmek üzere gözden geçirildiğini sağlamak zorundadır.

1. Hava aracı uçuş rotasının ve konumunun kontrolüne etki eden bakım işlemleri; örneğin, uçuş kontrollerinin montajını, mekanik ve aviyonik ayarlamalarını içeren bakım işlemleri
2. Hava aracının stabilite kontrol sistemleri (otomatik pilot, yakıt transferi)
3. Hava aracı motorlarının, pervanelerin ve rotorların takılması dahil olmak üzere hava aracının itme gücünü etkileyecek bakım işlemleri
4. Motorların, pervanelerin, aktarma organları ve dişli kutularının

(b) Prosedür, kritik bakım işlemlerini tanımlamak için hangi veri kaynaklarının kullanılacağını açıklamalıdır. Aşağıdaki gibi çeşitli veri kaynakları kullanılabilir:

1. Tasarım onay sahibinden bilgi;
2. Kaza raporları
3. Soruşturma ve olayların takibi;
4. Olay raporlama;
5. Uçuş veri analizi;
6. Denetim sonuçları;
7. Normal işlemleri izleme programları; ve
8. Eğitim geribildirimi

*AMC-3 145.A.48(b) Hata yakalama metodları***HATA YAKALAMA METOTLARI**

(a) Hata yakalama metodları; bakım işlemi sırasında yapılan bakım hatalarını ortaya çıkarmak için organizasyon tarafından tanımlanan işlemlerdir.

(b) Bakım kuruluşu, üzerinde çalıştığı sistem ve iş için hata yakalama yöntemlerinin yeterli olduğundan emin olmalıdır. Bazı durumlarda, birkaç işlemin (görsel kontrol, operasyonel kontrol, fonksiyonel test, kablo sistemlerinin ayar kontrolü) bir arada yapılması gerekli olabilir.

AMC-4 145.A.48(b) Bağımsız kontrol

BAĞIMSIZ KONTROL

Bağımsız kontrol, olası bir hata yakalama yöntemidir.

(a) Bağımsız kontrol nedir;

Bağımsız kontrol; 'yetkili personel' tarafından yapılan bir bakım işleminin, bir "bağımsız nitelikli personel" tarafından, aşağıdakiler dikkate alınarak, kontrol edilmesidir:

1. 'Yetkili personel'; bir bakım işlemini gerçekleştiren veya nezaret eden kişidir. Hem uygularken hem de nezaret ederken, uygulanabilir bakım verilerine göre işlemin tamamlanması için tüm sorumluluğu üzerine alır.
2. 'Bağımsız nitelikli personel'; bağımsız kontrol yapan ve söz konusu bakım işleminin uygun tamamlanmasını ve hiçbir eksiklik bulunmadığını beyan eden kişidir. 'Bağımsız yetkili personel', bakım çıkış sertifikasını düzenleyemez, dolayısıyla da yetkilendirme ayrıcalıklarına sahip olmasına gerek yoktur.
3. 'Yetkili personel', yeterli yapılmış bir bağımsız kontrol sonrası, bakım çıkış sertifikasını yayınlar veya bakım işleminin tamamlanmasını imzalar.
4. Bakım kuruluşu tarafından kullanılan bakım kartı sistemi; her iki personelin bilgilerini ve bakım çıkış sertifikasının yayınlanmasından veya bakım işleminin tamamlanmasının imzalanmasından önce gerekli bağımsız kontrollerin detaylarını kayıt eder.

(b) Bağımsız kontrolleri gerçekleştiren kişilerin nitelikleri

Bakım kuruluşu, bağımsız nitelikli personelin yapılacak özel kontrol için eğitim aldığını ve deneyim kazandığını gösterir prosedürlere sahip olmalıdır. Bakım kuruluşu aşağıdakilerin kullanımını değerlendirir, örneğin:

1. Kritik bakım işlemlerini imzalamaya veya bakım çıkış sertifikasını vermeye yetkili; onaylayıcı personel veya destek personeli veya bakım paketini kapatma yetkisine sahip veya eşdeğer pozisyonda olan personel;
2. Bakım işlemlerinin kontrol edilmesi için benzer kategoride özel pratik eğitim almış olan imza veya bakım çıkış sertifikasını vermek için gerekli onaylayıcı bir personel veya destek personeli veya bakım paketini kapatma yetkisine sahip veya eşdeğer pozisyonda olan personel; veya
3. Bağımsız kontrol ve özel işlemlerde, işlemlerin nasıl gerçekleştirileceğine dair belirli bir yeterli pratik eğitim ve deneyime sahip 145.A.30(j)(4)'ye göre sınırlı yetkilendirmeye sahip bir sorumlu pilot.

(c) Bağımsız bir kontrol nasıl gerçekleştirilir

Bağımsız bir kontrol ile, doğru montaj, emniyete alma ve operasyonun doğruluğundan emin olunur. Bakım uygulanmış kontrol sistemleri kontrol edilirken, bağımsız yetkili kişi aşağıdaki hususları bağımsız olarak göz önünde bulundurur:

1. İlgili kontrol sisteminden sökülmüş veya müdahale edilmiş tüm parçaların doğru bir şekilde takıldığının ve emniyete alındığının kontrolü yapılır,
2. Bütün kontrol sisteminin tam olarak ve serbest bir biçimde hareket edip etmediği kontrol edilmelidir
3. Kabloların ikincil bağlantı noktasında yeterli bir boşlukla gerginleştirilmelidir yapılmalıdır;
4. Kontrol sistemlerinin doğru bir şekilde çalıştığından emin olmak üzere ilgili kontrol sisteminin çalışması bir bütün olarak gözlemlenmelidir
5. Farklı kontrol sistemlerinin birbirlerini etkileyecek şekilde ilişkili olmaları halinde, tüm etkileşimler, uygulanabilir kontrol sistemlerinin tüm aralıklarında kontrol edilir.
6. Kritik bakım işlemlerinin bir parçası olan yazılım sistemi kontrol edilebilir, örneğin: uçak modeli , uçak konfigürasyonu ile uyumluluğu

(d) Sadece bir kişinin olduğu beklenmedik durumlarda yapılması gerekenler

Tekrarlı Kontrol

1. Tekrarlı kontrol işlemleri; -bakım işlemini yapan yetkili personelin, aynı zamanda kontrolü yapan bağımsız nitelikli personel olmasının dışında- bağımsız kontrol gibi aynı koşullara sahip bir hata yakalama metodudur.
2. Tekrarlı bakım işlemi; bir hata yakalama yöntemi olarak, bakım işlemini ve bağımsız kontrolü yapmak için sadece bir personelin mevcut olduğu öngörülemeyen durumlarda gerçekleştirilir. Bakım kuruluşunun, söz konusu hat istasyonu veya vardiya için uygun 'bağımsız nitelikli personel' atamasını yapmadığı durumlar, öngörülemeyen şart olarak değerlendirilmez.
3. Bakım işleminin yetkili kişi tarafından yapılmış ve tekrarlı kontrolün uygun bir şekilde yapılması sonrasında bakım çıkış sertifikası yayınlanır. Kuruluş tarafından kullanılan bakım kartı sistemi; bakım çıkış sertifikasının yayınlanmasından önce, tekrarlı kontrol işleminin detayını ve tanımını kayıt eder.

IR 145.A.48 (c) Çoklu hata azaltılması**AMC 145.A.48(c)**

(c) Bakım sırasında çoklu hata olasılığı ve özdeş bakım işlemlerinde hataların tekrarlanması azaltılır,

Prosedürler aşağıdakileri hedefler:

(a) Tekrarlı hataları en aza indirme ve ihmalleri önleme. Bu nedenle, prosedürler aşağıdakileri tanımlamalıdır:

1. her bakım işlemi (task), sadece tamamlandıktan sonra imzalanır,
2. bakım işleminin imzalanması amacı için bakım işlemlerinin nasıl gruplanacağı, kritik işlem adımlarının açıkça tanımlanmasına imkan sağlamalıdır ve
3. gözetim altında çalışan personelin yaptığı bakım işlemleri (örneğin; geçici istihdam edilen, eğitim gören adaylar), yetkili personel tarafından kontrol edilir ve imzalanır.

(b) Birden fazla sistemin uyumlu ve çalışması nedeniyle, benzer bakım işlemlerindeki bakım hatalarının tekrarlanması olasılığının en aza indirilmesi.

Böylece, belirli bir bakım paketi uygulaması sırasında; aynı uçak veya komponent üzerinde, birden fazla sistemde takılı aynı tipte birden fazla –arızalanması durumunda, emniyeti önemli derecede etkileyecek- komponentin, sökülme/takımı veya parçalarına ayrılıp/toplanması, içeren bakım işlemlerinde aynı kişinin çalıştırılmadığı, prosedür ile temin edilmelidir.

Bununla beraber, sadece bir kişinin mevcut olduğu öngörülemez durumlarda, bakım kuruluşu, AMC4 145.A.48(b) maddesinin (d) bendinde anlatıldığı şekilde tekrarlı kontrol işlemini uygular.

GM 145.A.48(c)

Çoklu veya tekrarlı hata risklerini en aza indirmek için bakım kuruluşunca şunlar uygulanabilir:

- farklı sistemler için aynı bakım işlemlerinin, farklı kişiler tarafından uygulanmasını planlamak için prosedürler;
- ikinci kontrol veya tekrarlı kontrol için prosedürler.

IR 145.A.48 (d) Hasar değerlendirmesi**GM 145.A.48(d)**

(d) M.A.304’de belirtilen bakım verileri kullanılarak; hasarlar değerlendirilir, modifikasyon ve tamirler gerçekleştirilir.

Kritik tasarım konfigürasyon kontrol sınırlaması (CDCCL) bakım uygulaması.

Bakım kuruluşu, bakım işlemleri uygulanırken CDCCL’lerden taviz verilmediğinden emin olmalıdır. Bakım kuruluşu, hava aracının kablolamasındaki herhangi bir değişikliğin, özellikle yakıt tankı sistemleri ile ilgili olmayan değişiklik durumlarında dahi, olası olumsuz etkilerine özel ilgi göstermelidir.

Örneğin, CDCCL gereği yakıt gösterge sistemleri kablolarının ayrılması işleminin tanımlanması genel bakım pratiği olmalıdır.

Kuruluş, kablolama ile ilgili değişikliklerin, yanlış etkilerini engellemeyi, periyodik kontroller ile değil; bakım pratikleri eğitimleri ile standartlaştırmalıdır.

Bir CDCCL tarafından kontrol edilecek olan, ED Kararı 2016/011/R sayfa 10 ile 19 arası ek II Yakıt Tankı sistemleri için, ayrıştırmadan kablo döşeme ve ayırmayı engellemek için eğitim verilmelidir.

Bakım organizasyonu personeline verilecek bu eğitim için rehber EK – IV AMC 145.A.35’de verilmiştir.

GM 145.A.48

Yetkili personel: “Yetkili personel” resmi olarak bakım işlemlerini gerçekleştirmek veya bakım işlemlerini nezaret etmek için bakım organizasyonu tarafından yetkilendirilmiş bir personeldir. “Yetkili personel” mutlaka “onaylayıcı personel” olmak zorunda değildir.

İmzalama (sign-off): Yetkili personel tarafından bakım işleminin veya işlem grubunun doğru uygulandığının göstergesi olarak yayınlanan ifadedir. Bakım işleminin bir adımının imzalanması, bakım çıkış sertifikasının imzalanmasından farklıdır.

Tablo-13	Bakımın Sertifikasyonu
----------	------------------------

IR 145.A.50 (a) CRS düzenlenmesi	AMC 145.A.50(a)
---	------------------------

<p>(a) Bir bakım çıkış sertifikası, işleticinin talep ettiği tüm bakımın bakım kuruluşu tarafından IR 145.A.45 maddesinde tanımlanan bakım verilerinin ulaşılabilirliğini ve kullanımını da dikkate alarak IR 145.A.70'de belirtilen prosedürlere uygun olarak gerçekleştirildiği ve uçuş emniyetini tehlikeye atacağı bilinen hiçbir uygunsuzluğun bulunmadığı doğrulandığında bakım kuruluşu adına yetkilendirilmiş onaylayıcı personel tarafından düzenlenmelidir.</p>	<p>"Uçuş emniyetini tehlikeye atan" ifadesi, emniyetli operasyonun garanti edilemediği veya emniyetsiz bir duruma neden olabilecek her tür olay anlamına gelir.</p> <p>Belirgin çatlama, deformasyon, korozyon veya ana yapının bozulması, her çeşit yanma ve elektrik kontağına ilişkin kanıt, belirgin hidrolik sıvısı veya yakıt sızıntısı ve herhangi bir acil durum sistemi veya toplam sistem arızası "emniyeti tehlikeye atan" ifadesinin kapsamına dahildir, fakat bunlarla sınırlı değildir. Uyum süresi geçmiş uçuşa elverişlilik direktifi de uçuş emniyeti bakımından tehlike sayılır.</p>
---	--

IR 145.A.50 (b) CRS düzenleme zamanı	AMC 145.A.50(b)
---	------------------------

<p>b) Bir bakım çıkış sertifikası, herhangi bir bakımın tamamlanmasının ardından uçuştan önce düzenlenmelidir.</p>	<p>1. Bakım çıkış sertifikası aşağıdaki ifadeyi içermelidir:</p> <p>"Aksi belirtilmedikçe, tanımlanan çalışmanın SHY-145 gereğince gerçekleştirildiği ve söz konusu çalışma ile ilgili olarak hava aracı/hava aracı komponentinin bakım çıkışı için hazır sayıldığı onaylanır". Ayrıca, SHY-145 onay numarası da bakım çıkış sertifikasında belirtilmelidir.</p> <p>Not: Bakım Çıkış Sertifikası ve Teknik Log Defterinde "Certifies that the work specified, except as otherwise specified, was carried out in accordance with SHY-145 and in respect to that work the aircraft/aircraft component is considered ready for release to service." İngilizce metni yer almalıdır.</p> <p>2. Birinci paragrafta belirtilen onay ifadesinin tamamı yerine aşağıdaki "SHY-145 bakım çıkışı" ifadesinden oluşan kısaltılmış alternatif bir bakım çıkış sertifikasının kullanılması kabul edilebilir. Kısaltılmış alternatif bakım çıkış sertifikasının kullanıldığı hallerde, teknik kayıt defterinin (log) giriş kısmında birinci paragraftaki onay ifadesinin tamamının bir örneği yer almalıdır.</p> <p>3. Bakım çıkış sertifikası, tip sertifikası ve tamamlayıcı tip sertifikası sahibinin veya işleticinin talimatlarında veya bakım verilerine çapraz referans veren hava aracı bakım programında belirtilen taske ilişkin olmalıdır.</p> <p>4. Söz konusu bakımın gerçekleştirildiği tarih, her çeşit ömür veya revizyon sınırlaması ile ilişkili olarak tarih/uçuş saati/periyot/inişler, vb. açısından bu bakımın ne zaman gerçekleştirildiği bilgisini içermelidir.</p> <p>5. Kapsamlı bakım gerçekleştirildiğinde, gerçekleştirilen bu bakıma ilişkin tüm detayları içeren çalışma paketine çapraz referans verildiği sürece, bakım çıkış sertifikasının bakımı özetlemesi kabul edilebilir. Boyutsal bilgiler, çalışma paketi kaydında saklanmalıdır.</p>
--	--

IR 145.A.50 (c) Tamamlanamayan işlemlerin işleticiye bildirilmesi
--

<p>(c) Yukarıda söz edilen bakım sırasında tespit edilen yeni arızalar veya tamamlanamayan bakım iş emirleri, bu tür arızaların giderilmesi veya bakım iş emirlerinin eksikliklerinin tamamlanmasına yönelik mutabakat alınması amacıyla hava aracı işleticisinin dikkatine sunulmalıdır.</p> <p>Hava aracı işleticisinin bu paragraf kapsamında gerçekleştirilen buna benzer bakımları kabul etmediği durumlarda (e) paragrafı geçerlidir.</p>

IR 145.A.50 (d) Komponent bakım çıkışı

(d) Hava aracına takılı olmayan bir komponente yapılan herhangi bir bakımın tamamlanmasının ardından bir bakım çıkış sertifikası düzenlenmelidir.

SHT-M Ek-3.2'de yer alan "SHGM Form 1" yetkilendirilmiş çıkış sertifikası, komponentin bakım çıkış sertifikasını oluşturur. Kuruluş bir komponente kendi kullanımı için bakım yaptığında, BKEK'te tanımladığı iç bakım çıkış prosedürlerine bağlı olarak SHGM Form 1 düzenlemeyebilir.

AMC-1 145.A.50(d) SHGM Form 1 tanımı

Komponent bakım çıkış sertifikası SHGM Form 1'in amacı aşağıdakileri sağlamaktır:

- * Parça gruplarının / unsurların / komponentlerin / parçaların (bundan böyle hepsi "parça(lar)" olarak adlandırılacaktır) bakım çıkışını yapmak,
- * Genel Müdürlüğün onayı kapsamında söz konusu parçalar üzerinde gerçekleştirilen bakım çalışmasının çıkışını yapmak,
- * Bir hava aracından/hava aracı komponentinden sökülen parçaların başka bir hava aracına/hava aracı komponentine takılabilesine olanak sağlamak.

SHGM Form 1, yurtiçi amaçların yanı sıra ihracat/ithalat amaçları için kullanılabilir ve parçalar için imalatçıdan/bakım kuruluşundan kullanıcılara sunulan resmi bir sertifika görevi görür.

Söz konusu sertifika sadece, onay kapsamında bulunan ve Genel Müdürlük tarafından onaylı kuruluşlar tarafından düzenlenebilir.

Bu sertifika, her türlü ilave bilgi için sertifikanın arka yüzündeki boş alandan faydalanılarak ve parçayı sertifikanın iki kopyası ile sevk ederek çift taraflı etiket olarak kullanılabilir. Böylece bir kopyası parça ile birlikte nihai olarak bakım kuruluşuna geri gönderilir. Mevcut çift taraflı etiketlerin kullanılması ve sertifika kopyalarının ayrıca temin edilmesi alternatif bir çözümdür.

Gayri faal olduğu bilinen herhangi bir parça için sertifika düzenlenmemelidir. Parçanın, SHY-145 kapsamında onaylı birden fazla bakım kuruluşunda bir dizi bakım sürecine tabi tutulduğu ve SHY-145 kapsamında onaylı bir sonraki bakım kuruluşunun parçayı, sonraki bakım süreçlerine kabul etmesi için önceden gerçekleştirilen bakım sürecine ilişkin bir sertifikaya ihtiyaç duyduğu haller bu durumun dışındadır. Böyle bir durumda, Blok 12 içerisinde sınırlamaya ilişkin açık bir ifade yer almalıdır.

AMC-2 145.A.50(d) SHGM Form 1 düzenleme

1. Hava aracına takılı olmadan bakımı yapılan bir komponent olması durumunda söz konusu bakım için bakım çıkış sertifikasının ve böyle bir işlem gerçekleştiğinde hava aracına uygun bir şekilde takıldığına ilişkin başka bir bakım çıkış sertifikasının düzenlenmesi gerekir.

Kuruluş bir komponente kendi kullanımı için bakım yaptığında, bakım kuruluşu el kitabında tanımlanan kurum içi bakım çıkış prosedürlerine bağlı olarak SHGM Form 1 gerekmez.

2. SHY-145 ve SHY-21 yönetmeliklerinin yürürlüğe girdiği tarihten önce depoda bulunan ve IR 145.A.42 (a) gereğince SHGM Form 1 veya eşdeğer bir doküman ile bakım çıkışı yapılmamış olan veya faal bir hava aracından veya hizmetten çekilmiş olan bir hava aracından faal olarak sökülen komponentler için SHGM Form 1 düzenlenmesi halinde aşağıdaki hususlar geçerlidir:

2.1. SHGM Form 1 aşağıdaki hava aracı komponentleri için düzenlenebilir:

- SHY-145 yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarihten önce bakım yapılmış veya SHY-21 yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarihten önce üretilmiş olan komponentler;
- Bir hava aracında kullanılmış ve faal olarak sökülmüş komponentler (kiraya verilmiş ve kiralanmış hava aracı komponentleri vb.);
- Hizmetten çekilmiş hava aracından veya kaza, olay, sert iniş veya yıldırım çarpmaları gibi olağandışı olaylara dâhil olmuş hava aracından sökülmüş komponentler;
- Onaylı olmayan bir kuruluş tarafından bakım yapılmış komponentler.

2.2. Genel Müdürlük tarafından onaylanmış el kitabında detaylandırılan prosedürlere göre, AMC 2.5'ten 2.9'a kadarki alt paragraflardan uygun olanı doğrultusunda, SHY-145 kapsamında onaylı ve uygun yetkiye sahip bakım kuruluşu SHGM Form 1 düzenleyebilir.

Uygun yetkiye sahip kuruluş, bu paragraf kapsamında sadece onaylı ve faal hava aracı komponentleri için SHGM Form 1 düzenlenmesini sağlamak üzere gerekli tüm akılcı önlemlerin alınmasından sorumludur.

2.3.Sadece bu AMC No 2 amacı doğrultusunda, uygun yetkiye sahip ifadesi, söz konusu komponent veya takılabileceği ürün tipi için onay sınıf yetkisine sahip olan kuruluş anlamına gelir.

2.4. Paragraf 2’de belirtildiği şekilde düzenlenen SHGM Form 1, Blok 14b kısmı imzalanarak ve Blok 11 kısmına “inspected” (kontrol edildi) ifadesi yazılarak düzenlenmelidir. Ayrıca Blok 12 şunları belirtmelidir:

2.4.1 En son bakımın ne zaman ve kim tarafından gerçekleştirildiği.

2.4.2 Eğer söz konusu komponent kullanılmamış ise, Forma eklenmesi gereken her tür orijinal dokümantasyona çapraz referans verilerek komponentin ne zaman ve kim tarafından üretildiği.

2.4.3 Gerçekleştirildiği bilinen tüm uçuşa elverişlilik direktiflerinin, onarımların ve modifikasyonların bir listesi. Herhangi bir uçuşa elverişlilik direktifinin veya onarımın veya modifikasyonun gerçekleştirilmiş olduğuna yönelik bilgiye sahip olunmaması durumunda bu husus da belirtilmelidir.

2.4.4 Yorulma, revizyon veya depolama ömrünün bir kombinasyonu olan hizmet ömrü sınırlı parçalar için harcanmış ömre ilişkin detay.

2.4.5 Kendi bakım geçmişi kaydına sahip olan herhangi bir hava aracı komponenti için, söz konusu kayıt Blok 12’de gerekli görülen detayları içerdiği sürece belirli bakım geçmişi kaydına yapılan referans. Bakım geçmişi kaydı ve kabul testi raporu veya beyanı, eğer varsa, SHGM Form 1’e eklenmelidir.

2.5. Yeni/kullanılmamış hava aracı komponentleri

2.5.1 SHY-21’in yürürlüğe girdiği tarihe kadar depoda SHGM Form 1 olmadan bekleyen ve o dönemde Genel Müdürlük tarafından kabul gören bir kuruluş tarafından üretilen kullanılmamış herhangi bir hava aracı komponenti için, SHY-145 kapsamında onaylı ve uygun yetkiye sahip bakım kuruluşu tarafından SHGM Form 1 düzenlenebilir. SHGM Form 1, bakım kuruluşu el kitabı içerisindeki bir prosedürde yer alması gereken aşağıdaki alt paragraflara göre düzenlenmelidir.

Not 1: Bu paragrafa göre depolanmış ancak kullanılmamış bir hava aracı komponentinin hizmete verilmesinin, SHY-21 kapsamında bir üretim çıkışını değil, SHY-145 kapsamında bir bakım çıkışını ifade ettiği anlaşılmalıdır. Üreticilerin kendi üretim hatlarına takmayı amaçladıkları parçalar ve alt gruplar için Genel Müdürlük tarafından kabul edilen üretim çıkışı prosedürünü atlamak gibi bir amaç söz konusu değildir.

(a) Üretim veya bakım sonrasında kabul testi işlemlerine tabi tutulan tüm kullanılmış ve kullanılmamış hava aracı komponentleri için bir kabul testi raporu veya beyanı mevcut olmalıdır.

(b) Hava aracı komponentinin, sınırlı depo ömrü, önleyiciler, kontrol altında tutulan iklim şartları ve özel depolama kutularına ilişkin gereklilikler de dahil olmak üzere üreticinin talimatlarına ve depolama ile duruma yönelik sınırlamalara uyum sağlayıp sağlamadığı kontrol edilmelidir. Ayrıca, özel depolama talimatlarının bulunmaması halinde, hava aracı komponentinin iyi durumda olduğundan emin olmak için söz konusu komponent hasar, korozyon ve sızıntı bakımından kontrol edilmelidir.

(c) Depolama ömrü sınırlı tüm parçaların, harcanmış depolama ömrü belirlenmelidir.

2.5.2. Eğer 2.5.1 (a), (b) ve (c) alt paragraflarında belirtilen geçerli tüm koşullara yeterli ölçüde uyum sağlandığını belirlemek mümkün değilse, hava aracı komponenti:

* Uygun yetkiye sahip bir kuruluş tarafından demonte edilmeli ve

* Gerçekleştirilmiş uçuşa elverişlilik direktifleri, onarımlar ve modifikasyonlar bakımından kontrole tabi tutulmalı ve

* İyi ve yeterli durumda olduğunu belirlemek için bakım verilerine göre kontrol/test edilmelidir. İlgili ise tüm sızdırmazlık elemanları (scaller), yağlayıcılar ve ömrü sınırlı parçalar değiştirilmelidir. Yeniden montaj yapıldıktan sonra işin kabul edilebilir ölçüde tamamlanmasının ardından, nelerin gerçekleştirildiği ve kullanılan bakım verilerine ilişkin referans belirtilerek SHGM Form 1 düzenlenebilir.

2.6. Faal hava aracından sökülen kullanılmış hava aracı komponentleri

2.6.1. Türk Sivil Hava Aracı sicilinde olan bir hava aracından sökülen faal hava aracı komponentleri için bu alt paragraf ile uyumlu olmak koşuluyla uygun yetkiye sahip kuruluş tarafından SHGM Form 1 düzenlenebilir.

(a) Kuruluş, komponentin uygun vasıflara sahip bir kişi tarafından hava aracından söküldüğünden emin olmalıdır.

(b) Hava aracı komponenti ancak, bu komponent takılı olarak gerçekleştirilen en son uçuş operasyonunda komponentte/ilgili sistemde hiçbir hatanın ortaya çıkmamış olması halinde faal olarak kabul edilebilir.

(c) Özellikle hasar, korozyon veya sızıntı ile ek bakım verilerine uygunluğu da dahil olmak üzere hava aracı komponentinin iyi ve yeterli durumda olduğunu belirlemek için kontrol edilmelidir.

(d) Kaza, olay, sert iniş veya yıldırım çarpmalarına maruz kalmak gibi hava aracı komponentinin faal olup olmamasını etkileyebilecek her tür olağandışı olay için hava aracı kaydı araştırılmalıdır. Hava aracı komponentinin, çalışmasını etkileyebilecek derecede aşırı strese, sıcaklıklara veya sıvıya maruz kalmış olduğundan şüphe edilmesi halinde, bu 2.6 paragrafı gereğince hiçbir koşul altında SHGM Form 1 düzenlenemez.

(e) Seri üretimi yapılmış tüm kullanılmış hava aracı komponentleri için bir bakım geçmişi kaydı mevcut olmalıdır.

(f) Bilinen modifikasyonlar ve onarımlara uyum sağlanıp sağlanmadığı belirlenmelidir.

(g) Revizyondan sonra geçen zaman dahil olmak üzere, hizmet ömrü sınırlı tüm parçalar için uçuş saati/periyot (cycle)/inişler belirlenmelidir.

(h) Bilinen geçerli uçuşa elverişlilik direktiflerine uyum sağlanıp sağlanmadığı belirlenmelidir.

(i) 2.6.1 alt paragrafı ile uyum sağlamak koşuluyla SHGM Form 1 düzenlenebilir, fakat hava aracı komponentinin söküldüğü hava aracı da dâhil olmak üzere Paragraf 2.4'te belirtilen bilgileri içermelidir.

2.6.2. Türk Sivil Hava Aracı sicilinde olmayan hava aracından sökülen faal hava aracı komponentleri için SHGM Form 1 ancak, söz konusu komponentlerin, SHY-145 kapsamında onaylı olan ve bu komponentlerin uçuşa elverişlilik durumlarını kontrolü altında bulduran bakım kuruluşu tarafından kiralanmış olması veya borç verilmiş olması halinde düzenlenebilir. Düzenlenen SHGM Form 1 hava aracı komponentinin söküldüğü hava aracı da dâhil olmak üzere Paragraf 2.4'te belirtilen bilgileri içermelidir.

2.7. Hizmetten çekilmiş bir hava aracından sökülen kullanılmış hava aracı komponentleri

Türk Sivil Hava Aracı sicilinde olan hizmetten çekilmiş bir hava aracından sökülen faal hava aracı komponentleri için bu alt paragraf ile uyumlu olmak koşuluyla SHY-145 kapsamında onaylı bir bakım kuruluşu tarafından SHGM Form 1 düzenlenebilir.

(a) Hizmetten çekilmiş hava araçları bazen yedek parça elde etmek için parçalarına ayrılırlar. Bu işlem bir bakım faaliyeti olarak değerlendirilir ve SHY-145 kapsamında onaylı bir kuruluşun kontrolü altında, Genel Müdürlük tarafından onaylanmış prosedürler kullanılarak gerçekleştirilmelidir.

(b) Böyle bir hava aracından sökülen komponentlerin hava aracına takılmak üzere kabul edilebilir olmaları için, uygun yetkiye sahip kuruluş tarafından, yeterli ölçüde bir değerlendirme sonrasında SHGM Form 1 düzenlenebilir.

(c) Asgari olarak, bu değerlendirme 2.5 ve 2.6 paragraflarında belirtilen standartları yerine getirmelidir. Bilindiği durumlarda bu, söz konusu komponentin takıldığı hava aracı için geçerli olan bakım programı ile uyum sağlamak için planlı bakımın revize edilmesi ihtiyacına yönelik ihtimali de kapsmalıdır.

(d) Hava aracının uçuşa elverişlilik sertifikasına sahip olup olmadığına bakılmaksızın, sökülen herhangi bir komponent için sertifika düzenlemekten sorumlu olan kuruluş, komponentlerin sökülme ve depolanma şeklinin SHY-145 tarafından gerekli görülen standartlara uygun olmasını sağlamalıdır.

(e) Hava aracı demontaj sürecini kontrol etmek için yapılandırılmış bir plan formüle edilmelidir. Demontaj işlemi, hava aracı komponentlerinin uygun bakım verileri ve demontaj planı doğrultusunda planlı bir şekilde sökülmesini ve belgelenmesini sağlayacak olan onaylayıcı personelin gözetimi altında, uygun yetkiye sahip kuruluş tarafından gerçekleştirilir.

(f) Kayıt altına alınmış tüm hava aracı arızaları gözden geçirilmeli ve bu arızaların sökülen komponentlerin gerek normal gerekse de yedek (standby) işlevleri üzerindeki olası etkileri göz önünde bulundurulmalıdır.

(g) Demontaj süreci sırasında gerçekleştirilen tüm bakım faaliyetlerinin ve komponent sökülerinin kayıt altına alınmasını kolaylaştırmak için, demontaj planında detaylandırıldığı şekilde bu işe özel kontrol dokümantasyonu kullanılmalıdır. Gayri faal olduğu tespit edilen komponentler, gayri faal olarak tanımlanmalı ve yapılması gerekenlere yönelik karar verilmesi aşamasında karantinaya alınmalıdır. Komponentin faal olup olmadığının belirlenmesi için gerçekleştirilen bakıma ilişkin kayıtlar, komponent bakım geçmişinin bir parçasını oluşturur.

(h) Komponentlerin sökülmesi ve sökülen komponentlerin depolanması için, gerçekleştirilecek çalışmaya uygun çevresel koşulları, aydınlatmayı, erişim ekipmanlarını, hava aracı aletlerini ve depo tesislerini kapsayan uygun SHY-145 tesisleri kullanılmalıdır. Belirli yerel çevresel koşullar altında, etrafı kapalı bir tesis olmaksızın, komponentlerin sökülmesi kabul edilebilir fakat sonraki aşamada komponentlerin demontajı (eğer gerekirse) ve depolanması üreticinin tavsiyelerine göre olmalıdır.

2.8. SHY-145 gereğince onaylanmamış kuruluşlar tarafından bakım yapılan kullanılan hava aracı komponentleri

SHY-145 kapsamında onaylanmamış bir bakım kuruluşu tarafından bakımı gerçekleştirilen kullanılan komponentlerin kabulü öncesinde gerekli dikkat gösterilmelidir. Bu gibi durumlarda, SHY-145 kapsamında onaylı ve uygun yetkiye sahip bakım kuruluşu aşağıdakileri uygulayarak yeterli şartları sağlamalıdır:

- (a) uygun bakım verilerine göre yeterli ölçüde kontrol edilebilmesi için komponentin parçalara ayrılması;
- (b) harcadıkları ömre ilişkin yeterli kanıtın mevcut olmadığı tüm hizmet ömrü sınırlı komponentlerin ve/veya yetersiz durumda olan komponentlerin değiştirilmesi;
- (c) komponentlerin gerektiği şekilde yeniden montajı ve test edilmesi;
- (d) IR 145.A.50 kapsamında belirtilen tüm sertifikasyon gerekliliklerinin tamamlanması.

2.9. Bir kaza veya olaya karışan hava aracından sökülen kullanılan hava aracı komponentleri

Bu tür komponentler için SHGM Form 1 sadece, 2.7 paragrafına ve kaza veya olay tarafından gerekli olduğu belirtilen tüm ilave testleri ve kontrolleri içeren spesifik bir iş emrine göre işlem yapıldığında düzenlenmelidir. Böyle bir iş emri, gerektiği takdirde tip sertifikası sahibinden veya orijinal üreticiden bilgi alınmasını gerektirebilir. Bu iş emrine Blok 12'de referans verilmelidir.

GM 145.A.50(d)

SHGM Form 1 Blok 12 "Açıklamalar" içerisinde yer alacak bilgilere ilişkin örnekler aşağıdaki gibidir:

- Gerçekleştirilen tüm çalışmalara ilişkin ve Blok 11'de yer alan bilgiler ile sınırlı olmamak üzere, kullanılan bakım dokümantasyonu (revizyon durumlarıyla birlikte yer almalıdır)
- "CMM'e göre" gibi bir ifade kabul edilemez.
- İlgili olduğu durumlarda, kullanılan uygun dokümantasyon ile birlikte NDT metotları
- Uçuşa elverişlilik direktifleri veya servis bültenleri ile uygunluk
- Gerçekleştirilen onarımlar
- Gerçekleştirilen modifikasyonlar
- Takılan yedek parçalar
- Sınırlı ömürlü parçaların durumu
- Raf ömrü sınırlamaları
- Müşteri iş emrinden sapmalar
- Yabancı bir Sivil Havacılık Otoritesinin bakım gerekliliğini yerine getirmek için kullanılan bakım çıkış ifadeleri
- Teslimat sonrası, eksik olan sevkiyatı veya yeniden montajı desteklemek üzere ihtiyaç duyulan bilgiler
- İzlenebilirliği kolaylaştırmak için parti numaraları benzeri referanslar

IR 145.A.50 (e) Ertelenen işlemler

AMC 145.A.50(e)

(e) Paragraf (a)'ya istisna olarak, işletici tarafından talep edilen tüm bakımları tamamlayamadığı durumlarda kuruluş, onaylanmış hava aracı sınırlamaları dahilinde bir bakım çıkış sertifikası düzenleyebilir.

Kuruluş, bu hususu düzenlediği hava aracı bakım çıkış sertifikasında belirtmelidir.

1. IR Part-145.A.50(a) alt paragrafı ile tam olarak uyum sağlanamaması, planlanmış bakım için gerekli olan hava aracının bakımda kalma süresinin (downtime) bitmesi veya hava aracının bakımda daha fazla kalmasını gerektiren bir durumda olması nedeniyle hava aracı işleticisi tarafından gerekli görülen bakımın tamamlanamaması anlamına gelir.
2. Hava aracı işleticisi, uçuştan önce gerekli tüm bakımın gerçekleştirilmesini sağlamaktan sorumludur ve bu yüzden işleticinin sınırlamaları kapsamında IR 145.A.50(a) ile tam uyumluluğun sağlanamadığı durumlarda, IR 145.A.50(e) söz konusu işleticinin bilgilendirilmesini zorunlu kılar.

Eğer işletici, tam uyumluluğun ertelenmesini kabul ederse, bakım çıkış sertifikası, işleticinin onayı da dahil olmak üzere,

söz konusu ertelemeye ilişkin detayların sertifikaya yazılması şartıyla düzenlenebilir.

NOT: Hava aracı işleticisinin bakımı erteleme yetkisine sahip olup olmaması, hava aracı işleticisi ile tescil devletinin veya işleticinin devletinin otoritesi arasındaki bir konudur.

İşleticinin böyle bir kararına ilişkin şüphe olması halinde onaylı bakım kuruluşu, bakım çıkış sertifikası düzenlemeden önce söz konusu şüphe ile ilgili olarak Genel Müdürlüğü bilgilendirmelidir.

Böylelikle Genel Müdürlük, konuyu tescil devletinin veya işleticinin devletinin yetkili otoritesinden araştırma soruşturma imkanına sahip olur.

3. Prosedür, normalde tam uygunluk sağlanamaması durumunda IR 145.A.50 (a)'nın bakım çıkış sertifikası düzenlenmesine izin vermediğine dikkat çekmeli ve konunun, hava aracı işleticisi ile tartışılıp çözülebilmesi için ilgili bölüm veya hava aracı işleticisiyle teknik koordinasyonu sağlamaktan sorumlu kişinin dikkatine sunulması için mekanik, süpervizör ve onaylayıcı personelin neler yapması gerektiğini belirtmelidir.

Ayrıca, IR 145.A.30 (b) kapsamında belirtilen ilgili kişi veya kişiler bu tür olası uygunsuzluk durumlarından yazılı olarak haberdar edilmeli ve prosedürde bu konuya yer verilmelidir.

IR 145.A.50 (f) CRS düzenlenmesi**AMC 145.A.50(f)**

(f) Paragraf (a)'ya ve IR 145.A.42'ye istisna olarak, uygun bakım çıkış sertifikasına sahip bir komponentin mevcut olmaması nedeniyle bir hava aracının ana hat bakım veya ana üs bakım istasyonu haricinde bir yerde kalması durumunda, uygun bakım çıkış sertifikasına sahip olmayan bir komponentin, en fazla 30 uçuş saati için veya hava aracının ana hat veya ana üs bakım istasyonuna ilk dönüşüne kadar, hangisi daha erken ise, geçici olarak takılmasına izin verilebilir.

Söz konusu bu komponentin takılması hava aracı işleticisinin mutabakatına, komponentin uygun sayılabilecek bir bakım çıkış sertifikasına sahip olmasına veya geçerli tüm bakım ve operasyon gerekliliklerini karşılamasına bağlıdır.

Geçen süre zarfında (a) paragrafı ve IR 145.A.42 kapsamında uygun bir bakım çıkış sertifikası edinilmediği sürece, bu tür komponentler yukarıda belirtilen zaman sınırı doğrultusunda sökülmelidir.

1. Uygun bakım çıkış sertifikası, hava aracı komponentinin faal olduğunu açık bir şekilde belirten ve söz konusu komponente bakım çıkışı veren kuruluşu ve bu kuruluşa çalışma onayı veren otoriteye ilişkin detaylar ile birlikte açıkça tanımlayan sertifika anlamına gelir.

Söz konusu sertifika onay veya yetki referansını da içerir.

2. Diğer tüm SHY-145 ve işletici gereklilikleri ile uyumluluk sağlama, hava aracı teknik kayıt defterine (log) uygun bir giriş yapılmasını, tip tasarım standartları, modifikasyonlar, onarımlar, uçuşa elverişlilik direktifleri, ömür sınırları ile uyumluluğun ve hava aracı komponentinin durumu ile birlikte hava aracının nerede, ne zaman ve niçin ground edildiğine ilişkin bilgilerin kontrol edilmesini ifade eder.

Tablo-14

Bakım ve Uçuşa Elverişlilik Gözden Geçirme Kayıtları

IR 145.A.55 (a) Saklanacak kayıtlar

GM 145.A.55(a)

(a) Kuruluş, gerçekleştirilen bakımın tüm ayrıntılarını kayıt altına almalıdır. Asgari olarak, kuruluş, bakım çıkış sertifikasının, uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası ve tavsiye formunun yayınlanmasına ilişkin tüm şartları karşıladığını kanıtlayabilmek için gerekli kayıtları, alt yüklenicilerin bakım çıkış belgeleri de dahil olmak üzere, saklamak zorundadır.

Bakım ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme kayıtları

1. Uygun bir şekilde gerçekleştirilen ve tutulan kayıtlar, hava aracı sahiplerine, işleticilere ve bakım personeline planlı olmayan ve planlı bakımın kontrolünde ve uçuşa elverişliliğin oluşturulması için yeniden kontrol ve yeniden çalışma ihtiyacını ortadan kaldırmak üzere arıza bulma (tespiti) sırasında gerekli olan bilgileri sağlar.

Temel amaç, kapsamlı ve okunaklı içeriği olan güvenli ve kolaylıkla tekrar yerine getirilebilir kayıtlara sahip olmaktır. Hava aracı kaydı, IR 145.A.45 belirtildiği şekilde, takılan hava aracı komponentine ait dokümantasyon ve ilgili bakım verilerine yönelik izlenebilirliği sağlamak için seri olarak üretilmiş tüm hava aracı komponentlerine ve diğer tüm takılan belirli hava aracı komponentlerine ilişkin temel detayları içermelidir.

2. Bazı gaz türbin motorlar modüllerden monte edilir ve dolayısıyla tam bir motor için gerçek bir hizmet süresi toplamı elde edilemez. Hava aracı sahipleri ve işleticileri modüler tasarımın avantajını kullanmak istediklerinde, her bir modüle ilişkin toplam hizmet süresini ve bakım kayıtlarını saklamalıdır. Belirtildiği üzere bakım kayıtları modül ile birlikte tutulmalıdır ve o modüle yönelik bütün zorunlu gerekliliklere uyum sağlandığını göstermelidir.

3. Kayıp veya tahrip olmuş kayıtların yeniden oluşturulması, hizmet süresini ve onarım tesisleri tarafından saklanan kayıtların araştırılmasını yansıtan diğer kayıtlara ve mekaniklerin bireysel olarak sakladığı kayıtlara referans verilerek yapılabilir. Bunların yapılması sonrasında kayıtların hala tam olmadığı durumlarda, hava aracı sahibi/işleticisi yeni kayıta, söz konusu kaybı tanımlayan bir ifadeye ve yapılan araştırmaya ve hizmet süresine ilişkin en iyi tahmine dayanarak belirlenen hizmet süresine yer verebilir. Yeniden oluşturulan kayıtlar, onay için Genel Müdürlüğe gönderilmelidir.

NOT: İlave bakım işlemleri gerekebilir.

4. Bakım kaydı, kağıt veya bilgisayar sistemi şeklinde veya bunların her ikisinin kombinasyonu şeklinde olabilir.

5. Kağıt kullanılan sistemlerde, normal kullanım ve dosyalama işlemlerine dayanabilen dayanıklı materyal kullanılmalıdır. Kayıtlar, zorunlu saklama süreleri boyunca okunaklı bir şekilde saklanmalıdır.

6. Bakımı kontrol etmek veya gerçekleştirilen bakım çalışmasına ilişkin detayları kaydetmek için bilgisayar sistemleri kullanılabilir. Bakım için kullanılan bilgisayar sistemleri, herhangi bir bakımdan itibaren en az 24 saat içerisinde güncellenmesi gereken en az bir adet yedekleme sistemine (backup) sahip olmalıdır. Her terminal, yetkisi olmayan bir personelin veri tabanını değiştirmesi ihtimaline karşı koruma sağlayan bir program içermek zorundadır.

IR 145.A.50 (b) Tamir ve modifikasyon verileri

(b) Kuruluş, hava aracı işleticisine, her bir bakım çıkış sertifikasının ve yapılan tamirler/modifikasyonlar için kullanılan özel onaylı tamir/modifikasyon verilerinin bir kopyasını vermelidir.

IR 145.A.55 (c) Süresi ve saklama şartları**AMC 145.A.55(c)**

(c) Kuruluş, hava aracı veya komponentin bakım çıkışı ile ilgili işlemlere ait detaylı tüm bakım kayıtlarını ve verilerini, bakım çıkışının kuruluştan yapıldığı tarihten itibaren üç yıl süre ile saklamak zorundadır. İlave olarak, kuruluş, yayınladığı uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikaları ve tavsiye formlarının bir kopyasını hava aracının sahibine vermek; konu sertifikalar ile ilgili tüm kayıtların kopyasını, yayınlanma tarihlerinden itibaren üç yıl boyunca saklamak zorundadır.

1. Bu paragraf kapsamındaki kayıtlar, hasara, tahrifata ve çalınmaya karşı koruma sağlayacak bir şekilde saklanmalıdır.
2. Bilgisayar yedekleme diskleri, teypleri vb. veriler, zarar görmelerini önleyecek bir şekilde; çalışma diskleri, teypleri vb.den ayrı bir yerde saklanmalıdır.
3. SHY-145 Yönetmeliği kapsamında yetkili kuruluş, faaliyetine son vermesi durumunda, son üç yılı içeren, saklamış olduğu tüm bakım kayıtlarını, ilgili hava aracının veya komponentin sahibine veya müşterisine teslim etmek veya Genel Müdürlük tarafından belirtildiği şekilde saklamak zorundadır.

Bakım ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme kayıtları ilgili bakım verileri, onarım ve modifikasyon verileri gibi spesifik bilgilerdir. Tip sertifikası sahibi veya tamamlayıcı tip sertifikası sahibi tarafından yayınlanan Hava Aracı Bakım El Kitabı, Komponent Bakım El Kitabı, IPC, vb. tüm bakım el kitaplarının kuruluşta bulundurulması gerekmez. Bakım kayıtları, kullanılan verilerin revizyon durumuna mutlaka referans vermelidir.

Tablo-15		Olay Raporlama	
IR 145.A.60 (a) Raporlama yerleri		AMC 145.A.60(a)	
(a) Kuruluş, kendisi tarafından tanımlanan ve hava aracı veya komponentin uçuş emniyetini ciddi bir şekilde tehlikeye atan emniyetsiz bir durumla sonuçlanmış veya sonuçlanabilecek her türlü olayı, Genel Müdürlüğe, hava aracının tescilinin kayıtlı olduğu ülkeye ve hava aracının veya komponentin tasarımından sorumlu kuruluşa bildirmelidir.		Olay raporlama usul ve esasları, SHT-OLAY Talimatı ile düzenlenmiştir.	
		GM 145.A.60(a)	
		Tasarımdan sorumlu olan kuruluş normalde hava aracının, motorun veya pervanenin Tip Sertifikası sahibidir ve/veya eğer biliniyorsa İlave Tip Sertifikası sahibidir.	
IR 145.A.60 (b) Raporlama sistemi		AMC 145.A.60(b)	
(b) Kuruluş, (a) paragrafı kapsamında bildirilmesi gereken olayların değerlendirilmesi ve yorumlanması da dahil olmak üzere, bu tür raporların toplanmasını ve değerlendirilmesini sağlamak için BKEK'te detaylandırıldığı şekilde bir iç olay raporlama sistemi kurmalıdır. Bu prosedür, eksiklikleri tespit etmek için kuruluş tarafından alınmış veya alınacak düzeltici önlemleri ve olumsuz gidişatı tanımlamalı, söz konusu olaylara ilişkin bilinen tüm bilgilerin değerlendirilmesini ve bu bilgilerin gerektiği şekilde dağıtılmasını sağlamak için bir yöntem içermelidir.		<ol style="list-style-type: none"> 1. Olay raporlamanın amacı olaylara neden olan faktörleri saptamak ve sistemi benzer hatalara karşı dirençli hale getirmektir. 2. Olay raporlama sistemi, emniyet ile ilgili herhangi bir (potansiyel) olayın serbestçe ve açıkça rapor edilmesini sağlamalı ve teşvik etmelidir. Serbest ve açık raporlama, adil bir kültürün oluşturulması ile kolaylaşır. Kuruluş, personelin raporlama veya olay soruşturmaları sırasında işbirliği yaptığı için uygunsuz bir şekilde cezalandırılmasını önlemelidir. 3. İç raporlama süreci, emniyet risklerine işaret etmek ve kuruluş bünyesinde önlemlerin alınmasını sağlamak için kapalı döngü şeklinde olmalıdır. 4. Raporlama yapan kişilere gerek bireysel gerekse de daha genel olarak geri bildirimde bulunulması, bu kişilerin raporlama sistemine sürekli destek vermelerini sağlamak açısından oldukça önemlidir. 	
IR 145.A.60 (c) Rapor içeriği		GM 145.A.60(c)	
(c) Kuruluş, söz konusu raporları Genel Müdürlük tarafından belirlenen şekil ve surette hazırlamalı ve bu raporların, kuruluşun bilgisi dahilindeki durum ve değerlendirme sonuçları hakkında tüm ilgili bilgileri içermesini sağlamalıdır.		Her rapor, minimum aşağıdaki bilgileri içermelidir: <ol style="list-style-type: none"> i) Kuruluşun adı ve onay referansı. ii) Söz konusu hava aracının ve/veya komponentin tanımlanması için gerekli bilgiler. iii) Eğer varsa, uçuş saati/periyot/inişler vb. bakımından her türlü ömür veya revizyon sınırlamasına ilişkin tarih ve zaman. iv) IR 145.A.60 (b) tarafından gerekli görülen duruma ilişkin detaylar. v) Durumun değerlendirilmesi veya giderilmesi sırasında tespit edilen diğer her türlü bilgi. 	
IR 145.A.60 (d) İşleticiye bildirim			
(d) Kuruluş, bakım gerçekleştirmek için bir ticari işletici ile anlaşma yaptığında, işleticinin hava aracına veya komponentine etki eden her türlü durumu işleticiye de bildirmelidir.			
IR 145.A.60 (e) Bildirim süresi			
(e) Kuruluş, söz konusu raporları, durumun kuruluş tarafından tespit edilmesinden itibaren mümkün olan en kısa süre içerisinde 72 saati geçmemek üzere düzenlemeli ve ilgili yerlere sunmalıdır.			

Tablo-16 Emniyet ve Kalite Politikası, Bakım Prosedürleri ve Kalite Sistemi	
IR 145.A.65 (a) Kalite politikası	AMC 145.A.65(a)
(a) Kuruluş, IR 145.A.70 kapsamında, BKEK'te yer alacak bir emniyet ve kalite politikası belirlemelidir.	Emniyet ve kalite politikası, minimum olarak kuruluşun aşağıdakilere yönelik taahhüdüne ilişkin bir açıklama içermelidir: <ul style="list-style-type: none"> • Emniyetin her zaman birincil öncelik konusu olarak kabul edilmesi; • İnsan faktörleri ilkelerinin uygulanması; • Personelin bakım ile ilgili hataları/olayları raporlamaya teşvik edilmesi; • Prosedürler, kalite standartları, emniyet standartları ve düzenlemeleri ile uyumluluk sağlamanın tüm personelin görevi olduğunun kabul edilmesi; • Tüm personelin kalite denetçileri ile işbirliği yapması gerekliliğinin kabul edilmesi.
IR 145.A.65 (b) Bakım prosedürleri	AMC 145.A.65(b)
(b) Kuruluş, iyi bakım uygulamalarından emin olmak için insan faktörü ve insan performansını dikkate alan ve IR 145.A.25'ten IR 145.A.95'e kadar belirtilen koşullara uyumlu, Genel Müdürlükçe kabul edilen prosedürler oluşturur. Bu prosedürler; <ol style="list-style-type: none"> 1. Hava aracı ve komponentlerin bakım çıkışlarının IR 145.A.50 gereğince yapılabilmesi için; bakım kuruluşu ve bakımı talep eden kuruluş arasında, yapılacak bakımı tanımlayan açık bir iş emri veya anlaşma olduğundan emin olur; ve 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bakım prosedürleri, kuruluş bünyesindeki en iyi uygulamayı yansıtacak şekilde güncel tutulmalıdır. Kuruluşun iç olay raporlama mekanizmaları üzerinden her türlü farklılığın raporlanması kuruluşun tüm çalışanlarının sorumluluğudur. 2. Tüm prosedürler ve bu prosedürlerdeki değişiklikler, eğer uygulanabilir ise, kullanılmadan önce doğrulanmalı ve onaylanmalıdır. 3. Tüm teknik prosedürler, iyi insan faktörleri ilkelerine göre tasarlanmalı ve sunulmalıdır.
	GM 145.A.65(b)1
	SHT-M Talimatının ekinde verilen anlaşma detayı, SYK/CAMO ve bakım kuruluşu arasındaki bakım sözleşmesi için dikkate alınması gereken hususlar hakkında rehberlik etmektedir. SHY-145 bakım kuruluşu, bakım hizmetlerini sunmadan önce net bir sözleşme veya çalışma emrinin sonuçlandırılmasını sağlamak için bu hususları dikkate almalıdır.
IR 145.A.65 (b)2 Özelleştirilmiş hizmetler	AMC 145.A.65(b)2
2. Özelleşmiş hizmetlerin şartları ve kontrolünü de içeren bakım faaliyetinin gerçekleştirilmesine yönelik tüm konuları kapsar ve kuruluşun çalışmasında kullanmayı amaçladığı standartları açıklar,	Özelleşmiş hizmetler, belirli beceriler ve/veya vasıflar gerektiren tahribatsız test işlemleri ile sınırlı olmamak üzere her türlü özelleşmiş faaliyeti içerir. IR 145.A.30 (f) özelleşmiş hizmet personelinin vasıflarını kapsar. Ayrıca, herhangi bir özelleşmiş sürecin kontrolünü kapsayan bakım prosedürlerinin oluşturulması gerekir.

IR 145.A.65 (c)1 Kalite sistemi kurulması

AMC 145.A.65(c)1

(c) Kuruluş, aşağıdakileri içeren bir kalite sistemi kurmalıdır:

1. Hava aracının/hava aracı komponentinin gerekli standartlarla uyumluluğu ve iyi bakım uygulamalarını ve hava aracı/hava aracı komponentlerinin uçuşa elverişliliğini temin eden prosedürlerin uygun olup olmadığını gözlemek amacıyla yürütülen bağımsız denetimler. En küçük kuruluşlarda, kalite sisteminin bağımsız denetim bölümü, SHY-145 kapsamında onaylanmış başka bir kuruluşa veya yeterli ölçüdeki denetim deneyimini kanıtlamış olan ve uygun teknik bilgiye sahip bir kişiye sözleşme ile devredilebilir;

Emniyet ve kalite politikası, bakım prosedürleri ve kalite sistemi

1. Kalite sisteminin başlıca amaçları, kuruluşun emniyetli bir ürün teslim edebilmesini garanti altına almak ve gereklilikler ile uyumlu olmasını sağlamaktır.

2. Kalite sisteminin ana unsurlarından biri bağımsız denetimlerdir.

3. Bağımsız denetim, kuruluşun bütün bir bakımı gerekli standartlara göre gerçekleştirme yeteneğinin tüm yönleriyle kontrol edildiği rutin örneklem kontrollerini içeren tarafsız bir süreçtir. Bakım sürecinin sonucu da bir ürün olduğu için bir takım ürün örneklemelerini de içerir. Tüm bakım ile ilgili faaliyetlerin tarafsız olarak gözden geçirilmesini ifade eder ve bakım çıkış sertifikası düzenlemeden önce gerekli tüm bakımın uygun bir şekilde yerine getirildiğine dair onaylayıcı personelin emin olması şeklindeki IR 145.A.50 (a) gerekliliğinin tamamlanması amacını taşır. Bağımsız denetimler, bakım gerçekleştirilirken örneklem temelinde yürütülen rastgele denetimlerin bir yüzdesini içermelidir. Bu, gece çalışan kuruluşlar için gece denetimi de yapılacak olması anlamına gelir.

4. Alt paragraf 7 ve 9'da belirtilenin haricinde, bağımsız denetim, her 12 ayda bir SHY-145'e uygunluğun tüm yönleriyle kontrol edilmesini sağlamalıdır. Bağımsız denetim, bölünmemiş bütün bir uygulama olarak gerçekleştirilebilir veya programlanmış bir plana göre 12 aylık süre içerisinde bölünebilir. Eğer bir prosedürün birden fazla ürün grubu için ortak olduğu gösterilebilirse ve söz konusu prosedür bulgu ile sonuçlanmadan her 12 ayda bir kontrol edilirse, bağımsız denetim sırasında her bir prosedürün her bir ürün grubu için kontrol edilmesi gerekmez. Bulguların tespit edildiği durumlarda, söz konusu prosedür, bulgular düzeltilinceye kadar diğer ürün grupları için yeniden kontrol edilmelidir. Bulgular düzeltildikten sonra ise bağımsız denetim prosedürü, söz konusu bu prosedür için 12 aylık eski haline dönebilir.

5. Alt paragraf 7'de aksi belirtilen durumlar haricinde, bağımsız denetim, bakım prosedürlerine uyumluluğun etkinliğini göstermek için her bir ürün grubu içerisinde bir ürünü her 12 ayda örnek olarak kontrol etmelidir. Son ürünün uçuşa elverişli bir ürün olmasını sağlamak için prosedür ve ürün denetimlerinin, bir hava aracı, motor veya alet gibi belirli bir ürün örneği seçilerek ve bu ürün örneğine ilişkin tüm prosedürlerin ve gerekliliklerin örneklem kontrolü yapılarak birleştirilmesi önerilir.

Bağımsız denetimin amaçları açısından, bir ürün grubu, belirli bir kuruluş adına düzenlenmiş olan onay çizelgesinde belirtildiği şekilde SHT-M Ek-3.4 yer alan onay yetki sınıflandırması kapsamındaki tüm ürünleri içerir.

Dolayısıyla, örneğin hava aracı bakımı yapma, motor, fren ve otomatik pilot sistemlerini tamir etme kabiliyeti ile SHY-145 kapsamında onaylı bir bakım kuruluşunun, 5. 7. veya 9. alt paragraflarda aksi belirtilen durumlar hariç olmak üzere, her yıl dört tane tam denetim (örneklem kontrolü) gerçekleştirmesi gerekir.

6. Bir ürünün örnek kontrolü, ilgili her türlü test işlemine tanıklık edilmesi ile ürün ve ilişkili dokümantasyonun görsel

olarak incelenmesi anlamına gelir. Örnek kontrolü, demontaj veya test işlemlerinin tekrarını gerektiren bir bulgu belirlenmediği sürece, bu işlemlerin tekrar edilmesini içermemelidir.

7. Alt paragraf 9'da aksi belirtilen durumlar haricinde, aktif olarak bakım faaliyetinde bulunan en fazla 10 personele sahip küçük ölçekli kuruluşun kalite sisteminin bağımsız denetim unsurunu IR 145.A.65 (c) (1)'e göre sözleşme ile başka kuruluşa ya da kişiye devretmeyi seçmesi halinde, her 12 aylık dönem içerisinde iki kez denetim yapılması şarttır.

8. Alt paragraf 9'da aksi belirtilen durumlar haricinde, kuruluşun IR 145.A.75 (d) gereğince listelenen hat istasyonlarına sahip olması halinde, kalite sistemi bunların sisteme nasıl entegre edildiğini tanımlamalı ve listede yer alan her bir hat istasyonundaki uçuş faaliyetinin kapsamına uygun bir sıklıkta söz konusu hat istasyonlarının denetimine yönelik bir plan içermelidir. 9. alt paragrafta aksi belirtilen durumlar haricinde, bir hat istasyonuna yapılan denetimler arasındaki maksimum süre 24 ayı geçmemelidir.

9. Alt paragraf 5'de aksi belirtilen durumlar haricinde, Genel Müdürlük, emniyet ile ilgili hiçbir bulgunun olmaması ve kuruluşun bulguları zamanında düzelttiğine yönelik iyi bir kayda sahip olduğuna ikna olması koşuluyla, bu AMC 145.A.65 (c)(1)'de belirtilen herhangi bir denetim zaman aralığını %100'e kadar arttırmayı kabul edebilir.

10. Bir denetimin gerçekleştirildiği her zaman, neyin kontrol edildiğini ve geçerli gereklilikler, prosedürler ve ürünlere karşı ortaya çıkan bulguları açıklayan bir rapor oluşturulmalıdır.

11. Denetimlerin bağımsızlığı, her zaman kontrol edilmekte olan görevden, prosedürden veya ürünlerden sorumlu olmayan personel tarafından gerçekleştirilmesi sağlanarak güvence altına alınmalıdır. Bu, yaklaşık olarak 500 kişinin üzerinde bakım personeli olan SHY-145 kapsamında onaylı büyük ölçekli kuruluşun, tek görevi denetim yapmak, bulgu raporlarını oluşturmak ve bulguların düzeltildiğinin kontrolü için takip denetimi gerçekleştirmek olan, bir kalite denetim grubuna sahip olması gerektiğini ifade eder. Yaklaşık olarak 500 kişinin altında bakım personeli olan SHY-145 kapsamında onaylı orta ölçekli bakım kuruluşu için ise, genel planlama ve uygulamanın kalite müdürünün kontrolü altında olması şartıyla, bir bölüm veya departmandan üretim, prosedür veya üründen sorumlu olmayan yetkin personeli bu görevlerden sorumlu olan bölüm veya departmanı denetlemek için kullanması (görevlendirmesi) kabul edilebilir.

Aktif olarak bakımı gerçekleştirme ile görevli olan en fazla 10 bakım personeline sahip kuruluş, kalite sisteminin bağımsız denetim unsurunu başka bir kuruluşa veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilen ve gerekli vasıfları taşıyan yetkin bir kişiye sözleşme yoluyla devredebilir.

GM 145.A.65(c)2 Denetim planı

1. Bu talimatın amacı, IR 145.A.65 (c) 1.'de yer alan gerekliliklerin bir kısmını karşılamak için kabul edilebilir olan sadece bir denetim planına ilişkin rehberlik sağlamaktır. Çok sayıda kabul edilebilir denetim planı oluşturulabilir.

2. Önerilen plan, denetim kapsamında ele alınması gereken konuları listeler ve çeşitli atölyelerde ve hava aracı tesislerinde uygulanabilir olup olmadığını göstermeyi amaçlar. Söz konusu bu liste, belirli durumlara göre uygun hale getirilmelidir. Dolayısıyla birden fazla listeye ihtiyaç duyulabilir. Belirli bir konunun denetim için ne zaman planlandığını ve ilgili denetimin ne zaman tamamlandığını belirtmek için her liste, bir zaman çizelgesi karşısında gösterilmelidir.

MADDE	AÇIKLAMA	HANGAR	MOTOR ATÖLYESİ	MEKANİK ATÖLYESİ	AVİYONİK ATÖLYESİ
145.A.25		Evet	Evet	Evet	Evet
145.A.30		Evet	Evet	Evet	Evet
145.A.35		Evet	Evet	Evet	Evet
145.A.36		Evet	Hayır	Hayır	Hayır
145.A.40		Evet	Evet	Evet	Evet
145.A.42		Evet	Evet	Evet	Evet
145.A.47		Evet	Evet	Evet	Evet
145.A.48		Evet	Evet	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde
145.A.50		Evet	Evet	Evet	Evet
145.A.55		Evet	Evet	Evet	Evet
145.A.60		Evet	Evet	Evet	Evet
145.A.65		Evet	Evet	Evet	Evet
2.1	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.2	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.3	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.4	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.5	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.6	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.7	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.8	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.9	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.10	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.11	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.12	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.13	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.14	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.15	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.16	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.17	BKEK	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde
2.18	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.19	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.20	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.21	BKEK	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde
2.22	BKEK	Evet	Evet	Hayır	Hayır
2.23	BKEK	Evet	Hayır	Hayır	Hayır

SHT-145 EK-1 Tablolar

2.24	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.25	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.26	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.27	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
2.28	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
L2.1	BKEK	Geçerli olması halinde	Hayır	Hayır	Hayır
L2.2	BKEK	Geçerli olması halinde	Hayır	Hayır	Hayır
L2.3	BKEK	Geçerli olması halinde	Hayır	Hayır	Hayır
L2.4	BKEK	Geçerli olması halinde	Hayır	Hayır	Hayır
L2.5	BKEK	Geçerli olması halinde	Hayır	Hayır	Hayır
L2.6	BKEK	Geçerli olması halinde	Hayır	Hayır	Hayır
L2.7	BKEK	Geçerli olması halinde	Hayır	Hayır	Hayır
3.9	BKEK	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde
3.10	BKEK	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde
3.11	BKEK	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde	Hayır
3.12	BKEK	Evet	Evet	Hayır	Hayır
3.13	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
3.14	BKEK	Evet	Evet	Evet	Evet
145.A.70		Evet	Evet	Evet	Evet
145.A.75		Evet	Evet	Evet	Evet
145.A.80		Evet	Evet	Evet	Evet
145.A.85		Evet	Evet	Evet	Evet
145.A.95		Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde	Geçerli olması halinde

IR 145.A.65 (c)2 Geri bildirim sistemi**AMC 145.A.65(c)2**

2. Paragraf (1)'in gerekliliklerini karşılamak için yürütülen bağımsız denetimler sonucunda oluşturulan raporlara karşılık olarak uygun düzeltici önlemlerin zamanında alınmasını ve bu önlemlerin IR 145.A.30(b) kapsamında belirtilen kişi veya kişiler grubuna ve en nihayetinde sorumlu müdüre bildirilmesini sağlayan bir kalite geri bildirim sistemi.

1. Kalite sisteminin ana unsurlarından bir diğeri de kalite geribildirim sistemidir.
2. Kalite geribildirim sistemi başka bir kuruluşa ya da kişiye sözleşme yoluyla devredilemez. Kalite geribildirim sisteminin birincil görevi, bağımsız kalite denetimleri sonucunda tespit edilen tüm bulguların uygun bir şekilde araştırılmasını ve zamanında düzeltilmesini garanti altına almak ve sorumlu müdürün herhangi bir emniyet konusu ve SHY-145 ile ne ölçüde uyum sağlandığına ilişkin bilgilendirilmesini sağlamaktır.
3. AMC 145.A.65 (c) (1) 10. alt paragrafta belirtilen bağımsız kalite denetim raporları, düzeltici faaliyet için hedef düzeltme tarihleri verilerek ilgili departman/departmanlara gönderilmelidir. Kalite departmanı veya görevlendirilmiş kalite denetçisi söz konusu tarihleri raporda teyit etmeden önce, düzeltme tarihleri ilgili departmanla/departmanlarla tartışılmalıdır. İlgili departmanın/departmanların bulguları düzeltilmesi ve kalite departmanını veya görevlendirilmiş kalite denetçisini söz konusu düzeltmeye ilişkin bilgilendirmesi, IR 145.A.65 (c) (2)'ye göre zorunludur.
4. Sorumlu müdür, düzeltici faaliyetlerdeki ilerleme durumunu kontrol etmek için personel ile düzenli toplantılar yapmalıdır. Büyük ölçekli işletmeler bu duruma istisnadır. Sorumlu müdürün yılda en az iki kez genel performansı incelemekle görevli olan yönetim kadrosu ile toplantı yapması ve kendisine uygunsuzluklara ilişkin bulgular hakkında en az altı aylık özet raporun gönderilmesi şartıyla, büyük ölçekli işletmelerde, söz konusu toplantılar günlük olarak kalite müdürüne devredilebilir.
5. Bağımsız kalite denetimi ve kalite geribildirim sistemine ait tüm kayıtlar, referans verilen bulgunun kapatıldığı tarihten itibaren, hangisi daha uzun ise, en az 2 yıllık bir süreyle veya denetim zaman sürelerine ilişkin AMC 145.A.65 (c) (1) 9. alt paragraftaki değişiklikleri destekleyecek şekilde belirlenen süreler boyunca saklanmalıdır.

Tablo-17

Bakım Kuruluşu El Kitabı

IR 145.A.70

(a) BKEK, onay kapsamını oluşturan faaliyet alanını belirtir ve kuruluşun SHY-145 gerekliliklerine nasıl uyacağını gösteren esasları içerir. Kuruluş, aşağıda yer alan bilgileri içeren bir bakım kuruluşu el kitabını Genel Müdürlüğe sunmalıdır:

1. Sorumlu yönetici tarafından imzalanmış, bakım kuruluşu el kitabının ve atıf yapılan ilişkili her türlü el kitaplarının söz konusu kuruluşun SHY-145 ile uygunluğunu tanımlayan ve daima riayet edilecek bir taahhüt.
- Sorumlu müdürün bakım kuruluşunun genel müdürü olmadığı durumlarda, söz konusu taahhütname, genel müdür tarafından da ayrıca imzalanmalıdır.
2. IR 145.A.65 'de belirtildiği şekilde kuruluşun emniyet ve kalite politikası;
3. IR 145.A.30(b) kapsamında görevlendirilen kişilerin unvan(ları) ve ad(ları);
4. IR 145.A.30(b) kapsamında görevlendirilen kişilerin, kuruluş adına Genel Müdürlük ile hangi konularda doğrudan irtibat kurabileceklerini de içeren görev ve sorumlulukları;
5. IR145.A.30(b) kapsamında görevlendirilen kişiler arasındaki ilişkili sorumluluk zincirini gösteren organizasyon şeması;
6. Onay kapsamında; Onaylayıcı personel, destek personeli, eğer uygulanabilirse uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli ve bakım programı hazırlanması ve uygulanmasını gerçekleştiren personel listesi;
7. İşgücü kaynaklarının genel tarifi;
8. Kuruluşun onay sertifikasında belirtilen her bir adreste bulunan tesislerin genel tarifi;
9. Kuruluşun onay kapsamına ilişkin faaliyet alanının ayrıntılı tanımı;
10. Kuruluşa ilişkin IR 145.A.85 'de belirtilen değişiklikler için bildirim prosedürü;
11. Bakım kuruluşu el kitabı değişiklik prosedürü;
12. Kuruluş tarafından, 145.A.25 'den 145.A.90'a kadar ve SHY-M'e uygun olarak takip edilen ilave usuller kapsamında oluşturulmuş kalite sistemi ve ilgili prosedürler;
13. Eğer varsa, kuruluşun hava aracı bakım hizmeti verdiği ticari işleticilerin listesi;
14. Eğer varsa, IR145.A.75(b) kapsamında belirtilen alt yüklenici (taşeron) kuruluşların listesi;
15. Eğer varsa, IR145.A.75(d) kapsamında belirtilen hat istasyonlarının listesi;
16. Eğer varsa, sözleşmeli kuruluşlarının listesi.

(b) BKEK, kuruluş ile ilgili bilgilerin güncel kalması için gerektiğinde değiştirilmelidir. BKEK ve BKEK'te yapılacak değişiklikler Genel Müdürlük tarafından onaylanmalıdır.

(c) Paragraf (b) 'ye bakılmaksızın, BKEK'te yapılacak küçük değişiklikler bir BKEK prosedürü ile onaylanabilir (bundan sonra bu durum, dolaylı onay olarak adlandırılacaktır)

AMC 145.A.70(a)

Bakım kuruluşu el kitabında aşağıdaki bilgilere yer verilmelidir:

IR 145.A.70 (a) (6) ve (12) ila (16) (dahil) alt paragraflarında belirtilen bilgiler, bakım kuruluşu el kitabının bir parçası olmakla birlikte, ayrı dokümanlar olarak da saklanabilir. Bu bilgiler, ayrıca, bakım kuruluşu el kitabının yönetim kısmında çapraz referans olarak belirtilmek kaydıyla ayrı elektronik verilerde de muhafaza edilebilecektir.

Bakım kuruluşu el kitabı, söz konusu bakım kuruluşuna uyacak şekilde, bu AMC kapsamında belirtilen bilgileri içermelidir. Söz konusu bilgiler, geçerli tüm konuları kapsadığı sürece herhangi bir konu sıralamasında sunulabilecektir. Kuruluşun farklı bir format kullanması halinde, örneğin bakım kuruluşu el kitabının birden fazla onayı içermesine imkan vermek amacıyla, söz konusu bakım kuruluşu el kitabında konunun nerede bulunabileceğine yönelik bir açıklama ile birlikte bir listeyi dizin olarak kullanan bir çapraz referans Eki içermelidir.

Bakım kuruluşu el kitabı, söz konusu bakım kuruluşuna uyacak şekilde, bakım kuruluşunun Kritik Dizayn Konfigürasyon Kontrol Limitleri (Sınırlamaları) (CDCCL) talimatlarına nasıl uyduğuna yönelik bilgileri içermelidir.

Küçük ölçekli bakım kuruluşları, daha çok kendi ihtiyaçlarıyla ilgili basit bir bakım kuruluşu el kitabı oluşturmak için çeşitli unsurları birleştirebileceklerdir.

Bakım kuruluşu, bakım kuruluşu el kitabının yayınlanması için elektronik veri işleme (bilgi işlem) (EDP) kullanabilecektir. Bakım kuruluşu el kitabına, Genel Müdürlüğün kabul edeceği bir yöntem ile Genel Müdürlüğün ulaşımı sağlanacaktır. Bakım kuruluşu el kitabının gerek bakım kuruluşu bünyesindeki, gerekse bakım kuruluşu dışındaki gerekli dağıtımının EDP yayın sistemleri ile uygunluğuna dikkat gösterilmesi gerekmektedir.

BÖLÜM 0 GENEL ORGANİZASYON

Bu bölüm aynı zamanda hava aracı işleticisi olan kuruluşlarca kullanılacaktır.

BÖLÜM 1 YÖNETİM

- 1.1 Sorumlu yönetici tarafından hazırlanmış şirket taahhüdü
- 1.2 Emniyet ve kalite politikası
- 1.3 Yönetim personeli
- 1.4 Yönetim personelinin görevleri ve sorumlulukları
- 1.5 Yönetim organizasyon şeması
- 1.6 Onaylayıcı ve destek personeli ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli listesi
- 1.7 İşgücü kaynakları
- 1.8 Onay kapsamındaki her bir adresteki tesislerin genel tanımı
- 1.9 Kuruluşun onay kapsamı
- 1.10 Kuruluşun faaliyetlerindeki/onayındaki/lokasyonundaki/personelindeki değişikliklerin Genel Müdürlüğe bildirilmesine ilişkin prosedür
- 1.11 Bakım kuruluşu el kitabı değişiklik prosedürleri

BÖLÜM 2 BAKIM PROSEDÜRLERİ

- 2.1 Tedarikçilerin değerlendirilmesi ve alt yüklenicilerin kontrolü prosedürü
- 2.2 Harici yüklenicilerden hava aracı komponentlerinin ve malzemelerin kabulü/ kontrolü
- 2.3 Hava aracı komponentlerinin ve bakım malzemelerinin depolanması, etiketlenmesi ve kuruluştan çıkışının yapılması
- 2.4 Alet ve ekipmanların kabulü
- 2.5 Alet ve ekipmanların kalibrasyonu
- 2.6 Personel tarafından alet ve ekipmanların kullanımı (alternatif aletler dahil)
- 2.7 Bakım tesislerinin temizlik standartları
- 2.8 Bakım iş kartları, üretici bakım verileri ile bağlantısı ve bakım personelinin erişimi
- 2.9 Tamir prosedürü
- 2.10 Hava aracı bakım programı uygunluğu
- 2.11 Uçuşa elverişlilik direktifleri prosedürü
- 2.12 Opsiyonel modifikasyon prosedürü
- 2.13 Kullanılan bakım dokümantasyonu ve doldurulması
- 2.14 Teknik kayıtların kontrolü
- 2.15 Üs bakımı sırasında ortaya çıkan arızaların giderilmesi
- 2.16 Bakım çıkış prosedürü
- 2.17 İşleticiye yönelik kayıtlar
- 2.18 Olayların Genel Müdürlüğe/işleticiye/imalatçıya raporlanması
- 2.19 Kusurlu hava aracı komponentlerinin depoya iadesi
- 2.20 Kusurlu komponentlerin harici yüklenicilere gönderilmesi
- 2.21 Bilgisayarlı bakım kayıt sisteminin kontrolü
- 2.22 Planlı bakım işlemlerine göre işgücü planlarının kontrolü
- 2.23 Kritik bakım işlemlerinin kontrolü ve hata yakalama metotları
- 2.24 Aşağıdakiler gibi spesifik bakım prosedürlerine atıflar;
Motor çalıştırma usulleri
Hava aracı basınç çalıştırma usulleri
Hava aracı çekme usulleri
Hava aracı taksit usulleri

- 2.25 Bakım hatalarının tespitine ve giderilmesine yönelik prosedürler.
- 2.26 Vardiya/Bakım taskı devir teslim prosedürleri
- 2.27 Bakım verilerindeki tutarsızlıkların ve belirsizliklerin tip sertifikası sahibine bildirilmesine ilişkin prosedürler
- 2.28 Üretim planlama prosedürleri
- 2.29 Ticari operasyonlarda yer almayan ELA1 uçaklar için uçuşa elverişlilik gözden geçirme prosedürleri ve kayıtları
- 2.30 Ticari operasyonlarda yer almayan ELA2 uçaklar için bakım programı geliştirme ve onay süreci

BÖLÜM L2 İLAVE HAT BAKIM PROSEDÜRLERİ

- L2.1 Hava aracı komponentlerinin, aletlerin, ekipmanların, vb. hat bakım kontrolü
- L2.2 Buzlanmayı giderici/buzlanmayı önleyici sıvı artıklarının kontrolü/giderilmesi dahil olmak üzere servis verme/yakıt doldurma/buzlanmayı giderme ile ilgili hat bakım prosedürleri
- L2.3 Arızaların ve tekrarlayan arızaların hat bakım kontrolü
- L2.4 Teknik kayıt defterinin (log) doldurulmasına ilişkin hat prosedürü
- L2.5 Havuzda toplanmış parçalara ve kiralanmış parçalara ilişkin hat prosedürü
- L2.6 Hava aracından sökülen kusurlu parçaların geri gönderilmesine ilişkin hat prosedürü
- L2.7 Kritik bakım tasklarının kontrolüne ilişkin hat prosedürü

BÖLÜM 3 KALİTE SİSTEM PROSEDÜRLERİ

- 3.1 Kuruluş prosedürlerinin kalite denetlemesine tabi tutulması
- 3.2 Hava aracının kalite denetlemesine tabi tutulması
- 3.3 Kalite denetlemesi düzeltici işlem prosedürü
- 3.4 Onaylayıcı personel ve destek personelinin vasıflarına ve eğitimine ilişkin prosedürler
- 3.5 Onaylayıcı personel ve destek personeline ilişkin kayıtlar
- 3.6 Kalite denetlemesi personeli
- 3.7 Denetçilerin vasıflandırılması
- 3.8 Mekaniklerin vasıflandırılması
- 3.9 Hava aracı veya hava aracı komponent bakım taskları istisnai durumların kontrolü
- 3.10 Kuruluşun prosedürlerinden sapmalara yönelik istisnai işlemlerin kontrolü
- 3.11 NDT, kaynak işlemi, vb. gibi ihtisas gerektiren işlemlere ilişkin vasıflandırma prosedürü
- 3.12 İmalatçıların ve diğer bakım çalışma ekiplerinin kontrolü
- 3.13 İnsan faktörleri eğitimi prosedürü
- 3.14 Personelin yetkinliğinin değerlendirilmesi
- 3.15 İş başı (OJT) eğitimi prosedürleri
- 3.16 SHY-66 lisansı tanzimi için Genel Müdürlüğe tavsiyede bulunulmasına ilişkin prosedür

BÖLÜM 4

- 4.1 İşleticiler ile sözleşme yapılması
- 4.2 İşletici prosedürleri ve dokümantasyonu
- 4.3 İşletici kayıtlarının tamamlanması

BÖLÜM 5

- 5.1 Doküman örnekleri
- 5.2 145.A.75 (b) gereğince Alt Yüklenicilerin Listesi
- 5.3 145.A.75 (d) gereğince Hat bakım lokasyonlarının listesi
- 5.4 145.A.70 (a) (16) gereğince sözleşmeli kuruluşların listesi

BÖLÜM 6 HAVA ARACI İŞLETİCİSİ BAKIM PROSEDÜRLERİ

Bu bölüm, SHY-145 kapsamında onaylanmış ve aynı zamanda işletici olan bakım kuruluşları için ayrılmıştır.

GM 145.A.70(a)

1. Bakım kuruluşu el kitabının amacı, kuruluşun prosedürleri, usul ve yöntemlerini izah etmektir.
2. Bakım kuruluşu el kitabının kendi içeriği ile uygun halde olması, bakım kuruluşu onay sertifikasının alınması ve muhafaza edilmesi için ön şart olan SHY-145'in gereklilikleri ile uygunluk halini güvence altına alacaktır.
3. IR 145.A.70 (a)(1) ila (a)(11) kısımları bakım kuruluşu el kitabının "yönetim" bölümünü teşkil etmektedir ve dolayısıyla tek bir doküman halinde üretilebilir ve içeriği ile bilgi sahibi olması gereken, IR 145.A.30 (b) kapsamındaki kişiye (kişilere) bu haliyle temin edilebilir. IR 145.A.70 (a)(6) onaylayıcı personel ve B1 ve B2 destek personeli listesi ayrı bir doküman olarak üretilebilecektir.
4. IR 145.A.70 (a)(12), kuruluşun çalışma prosedürlerini oluşturmaktadır ve dolayısıyla kural kapsamında belirtildiği üzere, herhangi bir sayıda ayrı prosedür el kitapları şeklinde üretilebilecektir. Bu dokümanlara Bakım Kuruluşu El Kitabının yönetim bölümünden çapraz referans yapılması gerektiği unutulmamalıdır.
5. Personelin, el kitaplarının, yaptıkları bakım çalışması ile ilgili olan bölümlerine aşina olmaları beklenmektedir.
6. Kuruluş, Bakım Kuruluşu El Kitabı içerisinde, özellikle birden fazla bölüm olması durumunda el kitabını kimin revize etmesi gerektiğini belirtmelidir.
7. Genel Müdürlük tarafından aksi kabul edilmediği sürece, ilişkili prosedür el kitapları dahil olmak üzere Bakım Kuruluşu El Kitabının revizyonunun takip edilmesinden ve önerilen revizyonların Genel Müdürlüğe sunulmasından kalite yöneticisi sorumlu olmalıdır. Bununla birlikte, Genel Müdürlük, Bakım Kuruluşu El Kitabının revizyon bölümünde belirtilen bir prosedür vasıtasıyla, belli bir şekilde sınıflandırılmış revizyonların Genel Müdürlüğün ön onayı olmadan el kitabına dahil edilebileceğini kabul edebilecektir.
8. Bakım Kuruluşu El Kitabı dört ana bölüm içermelidir:
 - a) Daha önceden belirtilen kısımları kapsayan Bakım Kuruluşu El Kitabı yönetim bölümünü.
 - b) Hava aracı komponentlerinin dış kaynaklardan nasıl kabul edilebileceğine ve hava aracının gerekli standartlar doğrultusunda nasıl bakımının yapılacağına ilişkin tüm yönleriyle kapsayan bakım prosedürleri.
 - c) Vasıflı teknisyenlere, kontrole, onaylayıcı personele ve kalite denetlemesi personeline ilişkin metotları içeren kalite sistemi prosedürleri.
 - d) Anlaşma yapılan hava yolu işleticisi prosedürleri ve dokümantasyonu.
9. IR 145.A.70 (a)(1) kapsamında belirtildiği üzere, sorumlu yöneticinin bakım kuruluşu el kitabındaki taahhüdü aşağıdaki paragrafın kastettiği anlamı içermelidir veya revize edilmeksizin aşağıdaki ifade aynen kullanılabilir. Taahhütte yapılacak herhangi bir değişiklik taahhüdün amacını değiştirmemelidir.

Bu dokümanın ve ilgili tüm referans dokümanların SHY-145 Yönetmeliği gereğince, bakım kuruluşunun sahip olduğu SHY-145 yetki kapsamında gerçekleştireceği bakım faaliyetleri için gerekli prosedürleri tanımladığını,

Bu kuruluşta gerçekleştirilen bakım faaliyetlerinin SHY-145 Yönetmeliği gerekliliklerine göre yapılacağını ve hiçbir bakım işleminin kuruluş yetki kapsamı dışında yapılmayacağını,

Bu prosedürlerin Genel Müdürlük tarafından yayımlanacak yeni veya revize mevzuat ile çatışması halinde, Genel Müdürlük tarafından yayımlanan yeni veya revize mevzuat düzenlemelerine uygunluğun sağlanacağını,

Prosedürlerin uygulanması ve bakım standartlarının korunması hususunda yeterli görmesi halinde Genel Müdürlüğün bu kuruluşu onaylayacağını ve ayrıca prosedürlerin uygulanmadığı veya standartların sağlanmadığı yönünde kanıtları tespit ettiğinde Genel Müdürlüğün bu kuruluşun onayını askıya alma, değiştirme veya iptal etme yetkisine sahip olduğunu kabul ettiğini,

Kuruluşun genel tüm bakım faaliyetlerinden sorumlu bir yönetici olarak, uçuş emniyetini en önemli faktör olarak göz önünde bulunduracağını ve tüm kuruluş bünyesinde bu anlayışı yaygınlaştırmak üzere her türlü desteği sağlayacağını taahhüt ederim.

İmza Eden

Tarih

Sorumlu Yönetici ve(pozisyonu belirtiniz)

Namına ve hesabına.....(kuruluşun adını yazınız).....

Sorumlu yönetici değişikliğinde, yeni sorumlu yöneticinin 9uncu maddedeki taahhüdünü ilk fırsatta imzalamasını sağlamak önemlidir. Bu işlemin yerine getirilmemesi SHY-145 onayını geçersiz kılabilir.

Bakım kuruluşu, bakım kuruluşu el kitabına bir gereklilikten dolayı herhangi bir bölüm ilave etmesi gerektiğinde, eksik olan kısımların nerelerde kapsama alındığını gösteren bir liste oluşturulmasının gerektiği durumlar haricinde, söz konusu gereklilikleri karşılayan ilave bir doküman hazırlar.

Tablo-18	Bakım Kuruluşunun Yetkileri
IR 145.A.75	AMC 145.A.75(b)
<p>Kuruluş, BKEK'e uygun olarak aşağıdaki görevleri yerine getirmeye yetkilidir:</p> <p>(a) Yetkili olduğu hava araçlarına veya komponentlere, onay sertifikasında ve BKEK'te tanımlanan adreslerdeki tesislerde bakım yapmak;</p> <p>(b) Yetkili olduğu hava araçlarına veya komponentlere, bakım kuruluşunun kalite sistemi altında çalışan başka bir kuruluşa bakım yaptırmak.</p> <p>Bu durum, SHY 145 kapsamında söz konusu bakımı gerçekleştirmek üzere kendisi uygun şekilde yetkilendirilmemiş olan bir kuruluş tarafından yürütülen çalışmayı ifade eder ve IR 145.A.65(b) prosedürleri doğrultusunda izin verilen çalışma kapsamı ile sınırlıdır.</p> <p>Söz konusu çalışma kapsamı, bir hava aracının bütün bir üs bakımını veya bir motor veya motor modülünün bütün bir atölye bakımı ile yenileştirilmesini içeremez.</p> <p>(c) Yetkili olduğu hava araçlarına veya komponentlere, BKEK'te belirtilen koşullar doğrultusunda, hava aracının gayri faal olduğu durumlarda veya geçici hat bakım desteği ihtiyacında herhangi bir yerde bakım yapmak;</p> <p>(d) Yetkili olduğu hava araçlarına veya komponentlere, küçük ölçekli bakımı destekleyecek özelliğe sahip olması ve BKEK'in hem bu tarz bir faaliyete izin vermesi hem de söz konusu yerleri listelemesi şartıyla, hat bakım istasyonu olarak tanımlanmış bir yerde bakım yapmak;</p> <p>(e) bakımın tamamlanmasının ardından IR 145.A.50 'ye uygun olarak bakım çıkış sertifikası düzenlemek.</p> <p>(f) Eğer, özellikle belirtilen şekilde yapılması, ticari operasyonlarda yer almayan ELA1 hava aracı için onaylanması halinde,</p> <p>1. M.A.901 (I)'de belirtilen şartlara göre; uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemini ve ilgili uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının yayınlanmasını gerçekleştirir.</p> <p>2. M.A.901 (I) ve M.A.904(a)2 ve (b)'de belirtilen şartlara göre; uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemini ve ilgili tavsiye formunun yayınlanmasını gerçekleştirir.</p> <p>(g) Ticari uçuşlar gerçekleştirmeyen ELA2 hava aracı için M.A.302'ye uygun olarak, M.A.201(e)(ii)'de belirtilen şartlar dahilinde ve onay sertifikasında listelenen hava aracı kategorileri için, bakım programı geliştirir ve onaya sunar.</p>	<p>1. SHY-145 kapsamında uygun bir şekilde onaylanmış bir kuruluşun kalite sistemi altında çalışmak (alt yüklenicilik); Kendisi SHY-145 konusunda uygun bir şekilde onaylanmamış olan bir kuruluşun hava aracı hat bakımını, küçük çaplı motor bakımını, diğer hava aracı komponentlerinin bakımını veya uzmanlık gerektiren bir hizmeti SHY-145 kapsamında uygun bir şekilde onaylanmış olan bir kuruluş için alt yüklenici olarak icra ettiği durumlar anlamına gelmektedir.</p> <p>- Alt yüklenici kullanmak üzere uygun bir şekilde onaylanmak için kuruluşun alt yükleniciliğin aşağıda tanımlanan şekilde kontrolüne yönelik bir prosedüre sahip olması gerekmektedir.</p> <p>- Kendi onay kapsamı dahilinde başka bir onaylı bakım kuruluşu için bakım icra eden herhangi bir onaylı bakım kuruluşu bu paragrafın amaçları doğrultusunda alt yüklenicilik faaliyetinde bulunmuş olarak sayılmamaktadır.</p> <p>NOT: SHY-145 kapsamında onaylı olan ve de FAR Part-145 kapsamında FAA tarafından da sertifikalandırılmış olan kuruluşlar için, FAR Part-145'in alt yüklenicilik yoluyla icra edilebilecek veya başka bir bakım kuruluşuna sözleşme yoluyla yaptırılacak bakım faaliyetleri ile ilgili olarak daha kısıtlayıcı olduğu dikkate alınmalıdır. Bu sebepten dolayı, sözleşmeli olarak çalışılan veya alt yüklenicilik yapılan bakım kuruluşlarına ilişkin her nevi listelemede, hangisinin SHY-145 kriterlerini karşıladığı ve hangisinin FAR Part-145 kriterlerini karşıladığı belirtilmelidir.</p> <p>2. Tam atölye bakım kontrolü veya komple revizyon haricindeki motor veya motor modüllerinin bakımı, motorun içi (core engine) demonte edilmeden veya modüler motorlar halinde hiçbir iç modül (core module) demonte edilmeden icra edilebilen her nevi bakım anlamına gelmektedir.</p> <p>3. SHY-145 KAPSAMINDA ALT YÜKLENİCİLİĞE İLİŞKİN ESASLAR</p> <p>3.1 SHY-145 kapsamında onaylı bir kuruluşun belirli bakım görevlerini (task) alt yüklenicilere yaptırmasına izin verilmesinin başlıca sebepleri şunlardır:</p> <p>(a) Küçük çaplı onarımlar /modifikasyonlar, vb. için belirli parçaların üretilmesi Kaplama (plating), ısıl işlem (heat treatment), plazma sprey (plasma spray) , küçük çaplı onarımlar/modifikasyonlar için belirli parçaların üretilmesi, vb. işlemleri dahil olmak, ancak bunlarla sınırlı kalmamak üzere, bu gibi ihtisas gerektiren bakım hizmetlerinin Genel Müdürlüğün doğrudan onayı olmaksızın izin verilmesidir.</p> <p>(b) Genel Müdürlüğün doğrudan onayını beklemenin gerçekçi olmadığı durumlarda, SHY-145 kapsamında uygun bir şekilde onaylanmamış kuruluşlar tarafından 145.A.75(b) kapsamında belirtilen üs bakım kontrolüne kadar ve söz konusu üs bakım kontrolü hariç olacak şekilde hava aracı bakımının kabulüne izin vermek. Gerçekçi olmayan durumları Genel Müdürlük belirleyecek olmakla birlikte, söz konusu alt yüklenici kuruluşu sadece bir veya iki kuruluşun kullanmak istediği durumlar genel olarak gerçekçi olmayan durumlar sayılmaktadır.</p>

(c) Komponent bakımının kabulüne izin vermek.

(d) Genel Müdürlüğün doğrudan onayını beklemenin gerçekçi olmadığı durumlarda, SHY-145 kapsamında uygun bir şekilde onaylanmamış kuruluşlar tarafından IR 145.A.75(b) kapsamında belirtilen motor veya motor modülünün atölye bakım kontrolüne veya komple revizyonuna kadar ve söz konusu atölye bakım kontrolü veya komple revizyon hariç olacak şekilde motor bakımının kabulüne izin vermek. Gerçekçi olmayan durumların belirlenmesi (b) alt paragrafı doğrultusunda yapılacaktır.

3.2 Bakımın bir alt yüklenici kontrol sistemi çerçevesinde icra edilmesi; söz konusu bakımın süresi boyunca, SHY-145 onayının süresinin söz konusu alt yükleniciyi de içerecek şekilde geçici olarak uzatılmış olduğu anlamına gelmektedir. Bu sebepten dolayı söz konusu alt yüklenicinin tesislerinin, personelinin ve prosedürlerinin, bakım kuruluşunun ürünlerinin tabi olduğu bakıma müdahil olan kısımlarının söz konusu bakımın süresi boyunca SHY-145 gerekliliklerini karşılama gerekmekte olup, söz konusu gerekliliklerin yerine getirilmesinin sağlanması bakım kuruluşunun sorumluluğunda olmaya devam edecektir.

3.3 Alt paragraf 3.1'de belirtilmekte olan kriterler için, kuruluşun, alt yükleniciye yaptırmaya ihtiyaç duyduğu bakımlar için tam donanımlı bir tesise sahip olmasına gerek yoktur, fakat alt yüklenicinin tesisinin gereklilikleri karşıladığının belirlenmesi kuruluşun sorumluluğundadır. Bununla birlikte bir bakım kuruluşu, bakım kısımlarının sayısı bakımından onaylanmak istediği bakımın ağırlıklı bir kısmını icra etmek üzere kurum içi tesislere ve imkanlara, prosedürlere ve ihtisasa uzmanlığa sahip olmadığı sürece onaylanamaz.

3.4 Bakım kuruluşu, bir dizi ihtisas sahibi/uzman alt yükleniciye, belirli bir ürünün bakım çıkış sertifikasının tam olarak onaylanmasını sağlamak amacıyla bir dizi ihtisas sahibi/uzman alt yükleniciye yetki vermeyi gerekli görebilecektir. İhtisas gerektiren kaynak işleri, elektro-kaplama (electro-plating), boyama işlemleri buna örnek verilebilir. Bu tür alt yüklenicilerin kullanılmasına yetki vermek için, Genel Müdürlüğün söz konusu bakım kuruluşunun bu tür alt yüklenicilerini kontrol etmek üzere gerekli ihtisasa ve prosedüre sahip olduğuna ikna edilmesi gerekecektir.

3.5 Kendi onay çizelgesinin Bakım Yetkisi kapsamı dışında çalışan bakım kuruluşunun onaylı olmadığı kabul edilir. Bu durumdaki bir bakım kuruluşu, sadece, SHY-145 kapsamında onaylı başka bir bakım kuruluşunun alt yüklenici kontrolü altında faaliyet gösterebilir.

3.6 Alt yükleniciliğe yetki verilmesi, Genel Müdürlüğün alt yüklenicilerin kontrolüne ilişkin detaylı bir prosedür içeren bakım kuruluşu el kitabını (BKEK) kabul etmesi ile gerçekleştirilir.

4. SHY-145 KAPSAMINDA ONAYLI OLMAYAN ALT YÜKLENİCİLERİN KONTROLÜNE YÖNELİK PROSEDÜRLER

4.1 Bakım kuruluşunun altyüklenici kontrol bölümü tarafından, aynı zamanda 145.A.65 (c) kalite sistemi bağımsız denetim bölümü de olabilir, muhtemel altyükleniciyi kullanmayı düşündüğü hizmetlerinin SHY-

145'e uygun olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla denetleyecek bir ön denetim prosedürü oluşturulmalıdır.

4.2 SHY-145 kapsamında onaylı kuruluşun söz konusu alt yüklenicinin tesis ve imkânlarından hangi ölçüde faydalanacağını değerlendirmesi gerekmektedir. Genel bir kural olarak kuruluş, kullanılmak üzere kendi dokümantasyonunu, onaylanmış verileri ve malzemeleri/yedek parçaları gerekli görmelidir; ancak kuruluş, söz konusu aletler, ekipmanlar ve personel SHY-145'in gerekliliğini karşıladığı sürece alt yüklenicinin aletlerinin, ekipmanlarının ve personelinin kullanılmasına da izin verebilecektir. İhtisas gerektiren hizmetler sunan alt yükleniciler durumunda, SHY-145 kapsamında onaylı kuruluş tarafından kabul edilmesine tabi olarak uygulamaya ilişkin sebeplerden dolayı bu alt yüklenicilerin kendi ihtisas hizmetleri personelinin, onaylanmış verilerinin ve materyallerinin kullanılması da gerekli olabilecektir.

4.3 Alt yükleniciye verilmiş bakım çalışması SHY-145 kapsamında onaylanmış kuruluş tarafından teslim alınması sırasında tam olarak incelenemediği sürece, söz konusu kuruluşun alt yüklenici tarafından gerçekleştirilen kontrolü ve bakımdan çıkışı gözetim altında tutması gerekecektir. Bu tür faaliyetlerin kuruluş prosedüründe tam olarak tarif edilmesi gerekmektedir. Kuruluşun, kendi personelinin mi kullanılacağını yoksa alt yüklenicinin personelinin mi yetkilendirileceğini değerlendirmesi gerekecektir.

4.4 Bakımdan çıkış sertifikası alt yüklenicinin veya kuruluşun tesisinde, SHY-145 kapsamında onaylı kuruluş tarafından uygun olduğu şekilde IR 145.A.30 gereğince onaylama yetkisi verilmiş olan personel tarafından tanzim edilebilecektir. Bu personel normalde SHY-145 kapsamında onaylı kuruluşun olacak olmakla birlikte, alt yükleniciden bakım kuruluşu el kitabı (BKEK) vasıtasıyla Genel Müdürlük tarafından onaylanmış olan onaylı bakım kuruluşu onaylayıcı personel standardını karşılayan bir kişi de olabilecektir. Bakımdan çıkış sertifikası ve SHGM Form 1 daima bakım kuruluşunun onay referansı kapsamında tanzim edilecektir.

4.5 Alt yüklenicilik kontrol prosedürünün, düzeltici faaliyet takip planına sahip olmak ve alt yüklenicilerin hangi zamanlarda kullanıldığını bilmek üzere alt yüklenici denetlemelerini kayıt altına alması gerekecektir. Söz konusu prosedür, SHY-145 onaylı bakım kuruluşunun gerekliliklerini karşılamayan alt yüklenicilere yönelik açık bir iptal sürecini içermelidir.

4.6 Bu görev 4.1 alt paragrafında belirtilmekte olduğu şekilde kalite denetlemesi personeli tarafından daha önceden icra edilmediği sürece, SHY-145 kalite denetlemesi personelinin alt yüklenicilik kontrol bölümünü denetlemesi ve alt yüklenicilerde örnekleme yoluyla denetleme yapması gerekecektir.

4.7 SHY-145 onaylı bakım kuruluşu ile alt yüklenici arasındaki sözleşmede, Genel Müdürlük personelinin alt yükleniciye erişim hakkına sahip olduğunu belirten bir hükmün yer alması gerekmektedir.

Tablo-19

İstisnai Onay ve Yetkiler

IR 145.A.76

Aşağıda belirtilen zaruri durumlarda, tanımlanan gerekliliklerin sağlandığı kontrol edilerek Genel Müdürlükçe istisnai onay veya yetki verilebilir.

#	DURUM	ARANACAK ŞARTLAR/BİLGİ/BELGELER
1.	Kuruluşun yetkisinin olmadığı istasyonda bir defaya mahsus hat, üs veya komponent bakımı yapması,	1. Alet ekipman ihtiyaç analizi ve temin planı, 2. Personel ihtiyaç analizi ve temin planı, 3. Bakım verisi ihtiyaç analizi ve temin planı, 4. Tesis ihtiyaç analizi ve temin planı, 5. Kuruluş risk değerlendirme sonucunun kabul edilebilir seviyede olması.
2.	Kuruluşun yetki belgesinde olmayan hava aracına veya komponentine bir defaya mahsus hat veya üs bakım yapması,	
3.	Hat bakım konusunda yetkili kuruluşun bir defaya mahsus üs bakım yapması,	
4.	Lisansında ilgili hava aracı tipi grubu veya ilgili lisans kategorisi bulunmayan personelin belirli bir bakım işi için yetkilendirilmesi,	1. İşlemin geçici bir ihtiyaç olması, 2. Ne kadar süre sonrasında kalıcı çözüme ulaşılabileceğinin planının sunulması, 3. Personelin ilgili bakım işini gerçekleştirebilecek yeterlilikte olduğunun gösterilmesi (benzer teknolojide hava araçlarında benzer işlemleri gerçekleştirmiş olması v.b.)
5.	Son iki yılda altı ay tecrübe gerekliliğini sağlamayan personelin yetkilendirilmesi,	
6.	Dil gerekliliğini sağlamayan personelin belirli bir süreliğine yetkilendirilmesi,	1. İşlemin geçici bir ihtiyaç olması, 2. Ne kadar süre sonrasında kalıcı çözüme ulaşılabileceğinin planının sunulması, 3. Personelin görevini icra edebilecek seviyede dil bilgisine sahip olduğunun kalite birimi tarafından değerlendirilmiş ve yeterli bulunmuş olması.
7.	Bulgular için tanınan azami sürenin uzatılması.	1. Kuruluşun normal işleyişi dışında olayların gerçekleşmiş olması, (Personel sayısının ciddi azalması, yönetici personellerin görevinden ayrılması v.b.) 2. Bulgulara ilişkin risk değerlendirilmesinin sunulması, 3. Kabul edilebilir bir eylem planının sunulması.

Tablo-20	Bakım Kuruluşunun Sınırlamaları
IR 145.A.80	AMC 145.A.50(a)
<p>Kuruluş, yetkili olduğu hava aracı veya komponente, ancak gerekli tüm tesis, ekipman, alet, malzeme, bakım verileri ve onaylayıcı personel mevcut olduğu zaman bakım yapabilir.</p>	<p>Bu paragraf; büyük ölçekli kuruluşların, kuruluşun onayında bakım yetki belgesinde belirtilen bir hava aracı tipi veya çeşitleri için gerekli tüm aletlere, ekipmanlara, vb. geçici olarak sahip olamayabileceği durumları karşılamayı amaçlamaktadır. Bu paragraf geçici bir durum olması ve bakım kuruluşunun, bakımın tekrar başlatılması öncesinde, gerekli aletlere, ekipmanlara, vb. tekrar sahip olunacağına yönelik bir taahhüdün mevcut olması şartıyla Genel Müdürlüğün, ilgili hava aracı tipini veya çeşitlerini silmek üzere bakım yetkisini tadil etmesine gerek olmadığı anlamına gelmektedir.</p>

Tablo-21	Bakım Kuruluşuna İlişkin Değişiklikler
IR 145.A.85	
	<p>Genel Müdürlüğün SHY 145 ile uyumluluğun devam edip etmediği ve gerekirse onay sertifikasının değiştirilmesi kararına imkan tanımak amacıyla bakım kuruluşu, aşağıdaki değişikliklerden herhangi birini yapmaya yönelik tüm önerilerini bu değişiklikler gerçekleşmeden önce Genel Müdürlüğe bildirmelidir. Ancak, yönetim tarafından önceden bilinmeyen önerilmiş personel değişiklikleri söz konusuysa, bu tür değişiklikler ilk fırsatta bildirilecektir:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kuruluşun adı; 2. Kuruluşun merkez adresi; 3. Kuruluşun ek adresleri; 4. Sorumlu müdür; 5. IR 145.A.30(b) kapsamında görevlendirilen kişilerden herhangi biri; 6. Onayı etkileyebilecek olan; tesis, ekipman, aletler, malzeme, prosedürler, bakım kapsamı, onaylayıcı personel ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli.

Tablo-22	Yetkinin Geçerliliği
IR 145.A.90	
	<p>(a) Onay, süre sınırlaması olmaksızın yayınlanır. Onay, aşağıdaki şartlara bağlı olarak geçerliliğini koruyacaktır:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kuruluşun, EK-1 Tablo 20 kapsamında belirtilen bulguların ele alınmasına ilişkin hükümler gereğince SHY-145 gerekliliklerini yerine getirmesi; 2. Bu Yönetmeliğin gerekliliklerini yerine getirip getirmediğini tespit etmek için Genel Müdürlüğe kuruluşa erişim imkânı verilmesi ve 3. Sertifikanın askıya alınmaması ve iptal edilmemesi. <p>(b) Sertifika, askıya alınmasının veya iptal edilmesinin ardından Genel Müdürlüğe iade edilir.</p>

Tablo-23	Bulgular
----------	----------

IR 145.A.95 Bulgu seviyeleri

- (a) Seviye 1 bulgu, SHY-145 gerekliliklerine uymayan, emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye atan her türlü önemli uygunsuzluğu ifade eder.
- (b) Seviye 2 bulgu, SHY-145 gerekliliklerine uymayan, emniyet standardını düşürebilecek ve uçuş emniyetini tehlikeye atması muhtemel olan her tür önemli uygunsuzluk halini ifade eder.
- (c) IR 145.B.50'ye göre bulgulara ilişkin bildirim almasından sonra bakım kuruluşu onayı sahibi, düzeltici önleyici faaliyetlere ilişkin bir eylem planı hazırlar ve Genel Müdürlük tarafından uygun görülen bir süre içerisinde söz konusu düzeltici faaliyetleri Genel Müdürlüğün kabulüne sunar.

IR 145.B.50 (a) Süre ve idari işlem	AMC 145.A.50(a)
-------------------------------------	-----------------

- (a) Genel Müdürlük tarafından yapılan denetimler sırasında veya herhangi bir şekilde SHY-145 gerekliliklerine yönelik bir uygunsuzluk tespit edilmesi halinde aşağıda belirtilen işlemler yapılır:
- Seviye 1 bulgular için, bulgunun kapsamına bağlı olarak bulgulara yönelik düzeltici faaliyetler bakım kuruluşu tarafından başarılı bir şekilde tamamlanmaya kadar bakım kuruluşunun yetkisini tamamen ya da kısmen iptal etmek, sınırlandırmak ya da askıya almak,
 - Seviye 2 bulgular için, düzeltici faaliyetlerin kapatılma sürelerini bulguların içeriğine uygun olarak 3 aydan fazla olmayacak şekilde onaylamak ve yine bulguların içeriğine bağlı olarak bazı durumlarda bu süreyi üzerinde anlaşılacak olan tatmin edici bir düzeltici faaliyet eylem planı çerçevesinde uzatmak,
- Uygulamada, Seviye 1 bulgu, Genel Müdürlük tarafından tespit edilen SHY-145 gerekliliklerine ciddi uyumsuzluk bulunması durumunda ortaya çıkar. Aşağıdakiler Seviye 1 bulgulara örnektir:
- Bakım kuruluşuna, yazılı olarak iki kez talep gönderilmiş olmasına rağmen, 145.A.90(2) gereğince normal çalışma saatleri süresince erişim sağlanamaması.
 - 145.A.40(b)'de tanımlanmış olan alet/ekipman kalibrasyon kontrolünün, belirli bir tipteki ürün grubu için, kalibrasyonlu alet/ekipmanların çoğunu şüpheli duruma düşürecek şekilde çalışmamış olması.
- Not: Bütün ürün gurubu değişik tipteki uçak, motor ya da komponent olarak tanımlanır.
- Seviye 1 bulgular için, Genel Müdürlüğün, bulgunun içeriğine bağlı olarak, bulgu konusu ürünlere yapılacak ilave bakımların ve yeniden sertifikalandırmaların tamamlanmış olduğundan emin olması gerekebilir.
- Genel Müdürlük tarafından bir ürünle ilgili olarak tespit edilen SHY-145 gerekliliklerine uyumsuzluklar Seviye 2 bulgu olarak nitelendirilir.
- Aşağıdakiler Seviye 2 bulgulara örnektir:
- Komponentin bir kereliğe mahsus olarak faal etiketi olmadan kullanılması
- Onaylayıcı personele ait eğitim dokümanlarının tamamlanmamış olması

IR 145.B.50 Kapatılmayan bulgular	AMC 145.B.50(a)
-----------------------------------	-----------------

- (b) Onaylanmış olan kapatma sürelerine uyulmadığı durumlarda bakım kuruluşunun yetkisini tamamen ya da kısmen askıya almak için Genel Müdürlük tarafından işlem yapılır.
- Bakım kuruluşunun gerekli düzeltici faaliyetleri belirlenmiş olan süre içerisinde tamamlamadığı durumlarda, Genel Müdürlüğe sorumlu müdüre bildirmek kaydıyla üç ayı geçmeyecek şekilde ilave süre vermesi uygun olabilir. İstisnai bazı durumlarda ve gerçekçi bir düzeltici faaliyet planı yürürlükteyse, Genel Müdürlük, en çok altı ay olan düzeltici faaliyet termin süresini özel olarak değiştirebilir, ancak böyle bir değişikliğin onaylanması için bakım kuruluşunun geçmiş performansı göz önünde bulundurulur.

EK-2 Bakım Kuruluşu Onay Sertifikası

Genel Müdürlük tarafından düzenlenen bakım kuruluşu onay sertifikası SHGM.UED.26005653.FR.3 doküman numarası ile Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Kalite El Kitabı içerisinde tanımlanmış olan SHGM Form 3'tür.

EK-3 Başvuru Formu

Genel Müdürlüğe bakım kuruluşu onayı için başvurularda kullanılacak başvuru formu SHGM.UED.26005653.FR.2 doküman numarası ile Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Kalite El Kitabı içerisinde tanımlanan ve resmi internet sayfasında yayınlanan SHGM Form 2'dir.

EK-4 İstisnai Onaylayıcı Personel Yetkilendirmesi (Appendix IV)

Bu Talimatın Ek-1 Tablo 5’inde yer alan 145.A.30 (j) Maddesinin 1 inci ve 2 nci fıkralarında belirtilen SHY-66 gereğince vasıflandırılmamış personelin kuruluş tarafından yetkilendirilmesine ilişkin koşullar aşağıda belirtilmiştir:

1) Aşağıda belirtilen tüm koşullara uyum sağlayan onaylayıcı personel, bu Talimatın Ek-1 Tablo 5’inde yer alan 145.A.30 (j) Maddesinin 1 inci ve 2 nci fıkrasının gerekliliklerini karşılar:

(a) Söz konusu personel, ICAO EK 1 dokümanına uygun olarak ulusal kurallar kapsamında düzenlenmiş bir lisansa veya onaylayıcı personel yetkisine sahip olmak zorundadır.

(b) Söz konusu personelin çalışma kapsamı, ulusal lisansında veya onaylayıcı personel yetkisinde tanımlanan çalışma kapsamını aşmamalıdır. Hangisinde tanımlanan çalışma kapsamı daha kısıtlayıcı ise o dikkate alınır.

(c) Söz konusu personel, SHT-66 Talimatının Ek-1.C’sinde belirtilen Modül 9 İnsan Faktörleri ve Modül 10 Havacılık Kuralları ile ilgili eğitim aldığını kanıtlamak zorundadır.

(d) Söz konusu personel, hat bakım onaylayıcı personeli olarak yetkilendirilebilmesi için 5 yıllık ve üs bakım onaylayıcı personeli olarak yetkilendirilebilmesi için ise 8 yıllık bakım deneyimine sahip olduğunu kanıtlaması gerekir. Ancak, yetkilendirildiği bakım işleri SHY-66 Kategori A onaylayıcı personel için tanımlanmış bakım işlerini aşmayan kişiler, sadece 3 yıllık bakım deneyimine sahip olduklarını kanıtlaması yeterlidir.

(e) Hat bakım onaylayıcı personeli ve üs bakım destek personeli, (b) bendinde belirtilen çalışma kapsamında bulunan her bir hava aracı tipi için SHT-66 Talimatının Ek-1.E’sinde tanımlanan Kategori B1, B2 veya B3 seviyesinde tip eğitimi aldığını ve sınavdan geçtiğini kanıtlamalıdır. Çalışma kapsamı Kategori A onaylayıcı personelinin çalışma kapsamını aşmayan kişiler ise bütün bir tip eğitimi yerine task eğitimi alabilirler.

(f) Üs bakım onaylayıcı personeli, (b) bendinde belirtilen çalışma kapsamında bulunan her bir hava aracı tipi için SHT-66 Talimatının Ek-1.E’sinde tanımlanan Kategori C seviyesinde tip eğitimi aldığını ve sınavdan geçtiğini kanıtlamalıdır. Ancak, ilk hava aracı tipi için eğitim ve sınav, SHT-66 Talimatının Ek-1.E’sinde tanımlanan Kategori B1, B2 veya B3 seviyesinde olmak zorundadır.

2) Korunan Haklar

(a) SHT-66 Talimatının ilgili gerekliliklerinin yürürlüğe girmesinden önce imtiyazlara sahip olan personel, birinci fıkranın (c), (d), (e) ve (f) bentlerine uyum sağlamaksızın sahip olduğu bu imtiyazları kullanmaya devam edebilir.

(b) Ancak Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra ek imtiyazlar için yetki kapsamını genişletmek isteyen herhangi bir onaylayıcı personel birinci fıkra hükümlerine uyum sağlamalıdır.

(c) İlave tip eğitimi durumunda (b) bendine bakılmaksızın, birinci fıkranın (c) ve (d) bentlerine uyum sağlamak zorunlu değildir.

EK-5 Yakıt Tankı Emniyet Eğitimi

A) Etkilenenler

- 1 Ocak 1958 den sonra sertifikalandırılan ve tip sertifikasında azami yolcu kapasitesi 30 veya daha fazla olan CS-25'e göre büyük uçaklar veya sertifikalı azami yük kapasitesi 7500 Lb veya daha fazla olan uçaklar.
- Sertifikasyon temeli olarak CS-25 düzeltme 1 veya daha sonrası olan CS-25'e göre büyük uçaklar.

B) Etkilenen Organizasyonlar:

- Paragraf A da belirtilen uçakların bakım işlemlerini yürüten SHY-145 onaylı bakım organizasyonları ve bakım verileri CDCCL'den etkilenen bu tür uçakların yakıt sistemleri.
- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü.

C) Etkilenen organizasyonlardaki kişiler aşağıdaki eğitimleri almalıdırlar:

Sadece Faz 1

- Organizasyonun bakım yönetimi yapısını temsil eden kişiler, kalite müdürü ve organizasyonun kalite takibi için gerekli personel.
- SHY-145 onaylı bakım kuruluşlarının denetim ve gözetim faaliyetlerini yürütecek Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü personeli

Faz 1+ Faz 2 + Süreklilik eğitimi:

- A paragrafında belirtilen hava araçlarının ve yakıt sistemi komponentlerinin bakımını planlamak, yönetmek, denetlemek ve sertifikalandırmak için gerekli SHY-145 onaylı bakım organizasyonunun personeli,

D) Eğitim kursunun genel gereklilikleri

Faz 1 Farkındalık

Personele süpervizyonsuz çalışmaya başlamadan önce ve organizasyona katıldıktan sonra 6 ayı geçmemek şartı ile eğitim sağlanmalıdır. EASA' nın 2007/002/R numaralı kararının Ek-IV'ü kapsamında alınan seviye 1 tanıtma kursu faz 1 eğitimine eşdeğer kabul edilmektedir.

Tip: Eğitim tipi konunun ana elemanlarıyla ilgili bir farkındalık kursu olmalıdır. Bu kurs bir eğitim bülteni, kendi kendine çalışma veya bilgilendirme seansı şeklinde olabilir. Kişinin eğitimi geçtiğinden emin olmak için okuyucunun imzası gereklidir.

Seviye: Eğitim seviyesi bu konunun ana elemanlarıyla birlikte tanıtım düzeyinde bir kurs olmalıdır.

Hedefler: Öğrenci eğitimi tamamladıktan sonra aşağıdakilere haiz olmalıdır:

1. Yakıt sistemi emniyet konularının temel öğelerine aşina olmak,

2. Yakıt tankı emniyeti konusunun tarihsel gelişimin ve emniyet değerlendirmesi gerektiren öğelerin basit tasvirini yapabilmek, genel kelimeleri kullanabilmek ve uyumsuzlukların örneklerini gösterebilmek.

3. Tipik ifadeleri kullanabilmek.

İçerik: Kurs aşağıdakileri içermelidir

- Yakıt tankı emniyeti ile ilgili kaza ve olaylarının örneklerini gösteren kısa bir geçmiş,
- Yakıt tankı emniyeti konusunun ve CDCCL'in tasviri,
- CDCCL konularını gösteren üretici dokümanlarının bazı örnekleri,
- FTS arızalarının tipik örnekleri,
- Tip sertifikası sahibinin tamir verilerinin bazı örnekleri,
- İnceleme için bakım talimatlarının bazı örnekleri

Faz 2 Detaylı Eğitim

EASA' nın 2007/002/R numaralı kararının Ek-IV'ü kapsamında alınan seviye 2 detaylı eğitim kursuna katılan SHY-145 ve SHY-147 kuruluşlarının personelin eğitimi süreklilik eğitimi hariç faz 2 eğitimine eşdeğer kabul edilmektedir.

Personele işe girişinden sonra 12 ayı geçmeyen bir sürede faz 2 eğitiminin sağlanması gerekmektedir.

Tip: Kuruluş içi veya kuruluş dışından sağlanan daha detaylı bir kurs olmalıdır. Bu kurs bir eğitim bülteni veya kendi kendine çalışma şeklinde olmamalıdır. Sonunda çoktan seçmeli sorular olan ve geçme notu /% 75 olan bir sınav gerekir.

Seviye: Konun teorik ve pratik öğeleri üzerinde detaylı bir kurs olmalıdır.

Eğitim aşağıdaki yollarla yapılabilir:

- Yakıt tankı emniyeti konularından etkilenen komponentlerin, sistemlerin ve parçaların örneklerinin bulunduğu uygun tesisler. Filmlerin, resimlerin ve yakın tankı emniyeti ile ilgili pratik örneklerinin kullanılması tavsiye edilir.

- Aşağıdaki hedefleri ve içeriği karşılayan bir filmi içeren uzaktan bir kursa katılarak (e- öğrenme veya bilgisayar bazlı eğitim). E-öğrenme veya bilgisayar bazlı eğitim aşağıdaki kriterleri karşılamalıdır:

- Eğitimin etkinliğini ve uygunluğunu sürekli değerlendiren bir kontrol sistemine sahip olması,
- Öğrencinin sonraki aşamaya geçişini yetkilendirmek için eğitimin ara aşamalarında bazı sorular sorulmalıdır.
- Sınavın içeriği ve sonuçları kayıt edilmelidir.
- Destek gerektiğinde uzaktaki bir eğitime erişim mümkün olabilmelidir.
- Faz 2 için 8 saatlik bir süre kabul edilebilir bir süredir.

Kurs sınıflarda verilecekse, eğitmen amaca ve ana hatlardaki verilere çok aşına olmalıdır. Aşına olmak için de eğitmen kendisi sınıfta gerçekleştirilen benzer bir kursa gitmiş olmalı ve konu ile ilgili ek ders notları hazırlamış olmalıdır.

Amaçlar:

Katılımcılar, kursu tamamladıktan sonra;

- Yakıt tankı emniyeti konusu ile ilgili olayların tarihi ve konunun teorik ve pratik öğeleri hakkında bilgi sahibi olmak, SFAR (Special FAR) 88 olarak bilinen FAA kuralları, FAA ve JAA Temporary Guidance Leaflet TGL 47 ile ilgili bilgi sahibi olmak, yakıt tankı sisteminin detaylı tasvirini yapabilmek (CDCCL) ve teorik temel öğeleri ve özel örnekleri kullanabilme kabiliyetine sahip olmalıdır,
- Bilginin ayrı öğelerini mantıksal ve kapsamlı bir şekilde birleştirme ve uygulama kapasitesine sahip olmalıdır,
- Yukarıdaki maddelerin uçağı nasıl etkilediğine dair fikir sahibi olmalıdır,
- Üretici dokümanlarına göre yakıt tankı emniyeti konusundan etkilenen komponentlerin, parçaların veya hava araçlarını belirleyebilme kabiliyetine sahip olmalıdır,
- yapılacak işlemi planlama veya bir Servis Bülteni veya Uçuşa Elverişlilik Direktifini uygulayabilme kabiliyetine sahip olmalıdır.

İçerik: Paragraf E' de tanımlanan ana hatlar.

Süreklilik eğitimi

Organizasyon her iki yılda bir süreklilik eğitimin gerekli olduğundan emin olmalıdır. Bakım kuruluşu el kitabı (BKEK) 3.4 içerisinde yer alan eğitim programı müfredatı süreklilik eğitimi için ek bir müfredat içermelidir.

Süreklilik eğitimi sınıfta gerçekleşen veya uzaktan eğitim olarak sağlanan faz 2 eğitimi ile birleştirilebilir.

Süreklilik eğitimi, malzeme, aletler, dokümantasyon ve üreticinin veya yetkili otoritenin direktifleri ile ilgili yeni talimatlar yayınlandığında güncellenmelidir.

E) Faz 2 kursunun içeriğini hazırlamak için ana hatlar:

Aşağıdaki ana hatlar Faz 2 eğitim programı hazırlanırken dikkate alınmalıdır.

- a) Yakıt sistemi emniyeti konusunun gelişimini ve kendisini anlamak,
- b) Teknisyenlerin, yakıt tankı sistemi bakımı ve sürekli uçuşa elverişlilik talimatlarındaki yenilikleri nasıl okuyabileceği, anlayabileceği ve uygulayabileceği,
- c) Özellikle, yakıt sistemi ve nitrojen kullanan alev düşürme sistemi üzerinde çalışırken olası tehlikelerden haberdar olmak,

Yukarıdaki (a), (b) ve (c) paragrafları eğitim programına dahil olmalı ve aşağıdaki konuları içermelidir:

i) Yakıt tankı emniyeti riskinin arkasındaki teorik geçmiş: yakıt ve hava karışımı patlamaları, bu karışımların bakım ortamındaki davranışı, ısı ve basıncın etkisi, ateşleme için enerji ihtiyacı vs. ‘yangın üçgeni’, patlamaların önlenmesine dair aşağıdaki 2 konunun anlatılması:

- 1- Ateşleme kaynağı engelleme
- 2- Yanıcılığı azaltma

ii) Yakıt tankı sistemleriyle ilgili büyük kazalar, kaza soruşturmaları ve sonuçları,

iii) FAA’nın SFAR 88 ve JAA Interim Policy INT POL 25/12: emniyetsiz durumların tespiti ve düzeltilmesi ile yakıt tankı bakımının sistematik olarak iyileştirilmesi için ateşleme önleme programı girişimi ve hedefleri,

iv) Kullanılan konseptlerin kısaca açıklanması: FAA SFAR 88 in sonuçları ve JAA INT POL 25/12: modifikasyonlar, uçuşa elverişlilik kısıtlama unsurları ve CDCCL,

v) İlgili bilgiler nerde bulunabilir, sürekli uçuşa elverişlilik talimatları (uçak bakım manuelleri, parça bakım manuelleri, servis bültenler..) içerisinde yer alan bu bilgiler nasıl yorumlanır ve kullanılır

vi) Bakım süresince yakıt tankı emniyeti, yakıt tankı giriş ve çıkış prosedürleri, temiz çalışma ortamı, konfigürasyon kontrolle ne demek istendiği, kablo ayırımı, komponentlerin bağlanması vs.

vii) Eğer alev alma azaltma sistemi (FRS) varsa, bulunma nedeni, etkileri, bakım için nitrojen kullanan bir FRS ’ nin tehlikeleri, FRS ile çalışırken /bakım yaparken emniyet tedbirleri,

viii) Bakım işlemlerinin kaydı, değerlerin kaydı ve inceleme sonuçları. Eğitim, arızaların ve tip sertifikası/tamamlayıcı tip sertifikası sahiplerinin bakım verilerince gereken ilgili tamirlerin temsili örneklerini içermelidir.

F) SHY-145 onaylı organizasyonlar için eğitim onayı, ilk ve süreklilik eğitim programının onayı ve sınavın içeriği MOE ifadelerindeki değişikliklerle sağlanabilir.